

DBS
50

Petdeset let
Društva bibliotekarjev Celje

ZBORNIK 50

ZBORNIK
Petdeset let
Društva bibliotekarjev Celje
—
Celje, 2026

ZALOŽILO IN IZDALO Društvo bibliotekarjev Celje

ZANJ ODGOVARJA Brina Zabukovnik Jerič

ORGANIZACIJSKI IN PROGRAMSKI ODBOR

Polonca Bajc Napret, Matej Jazbinšek, Srečko Maček,
dr. Marko Samec, Brina Zabukovnik Jerič, Jolanda Železnik

ZBORNIK UREDILA Brina Zabukovnik Jerič, Matej Jazbinšek

LEKTORIRANJE Matej Jazbinšek, Metka Pivk Srdič

OBLIKOVANJE dr. Marko Samec, Ajda Samec

FOTOGRAFIJE Arhiv Društva bibliotekarjev Celje, osebni arhiv članov društva

TISK Podoba d. o. o.

NAKLADA 250 izvodov

ZALOŽILO IN IZDALO Društvo bibliotekarjev Celje

Društvo bibliotekarjev Celje
Muzejski trg 1a
3000 Celje
drustvobc@gmail.com
www.dbce.si

CIP - KATALOŽNI ZAPIS O PUBLIKACIJI

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

061.2:02(497.4Celje)(091)(082)

DRUŠTVO bibliotekarjev Celje

Petdeset let Društva bibliotekarjev Celje : zbornik / [uredila Brina Zabukovnik Jerič in Matej Jazbinšek; fotografije arhiv Društva bibliotekarjev Celje, osebni arhiv članov društva]. - Celje : Društvo bibliotekarjev, 2026

ISBN 978-961-97425-0-1

COBISS.SI-ID 275610883

KAZALO

- 11 Pregled delovanja DBC med 1976 in 1993
- Pregled delovanja DBC med 1994 in 2026
po obdobjih predsednikov
- 18 Srečko Maček (1994–2003)
- 28 Tatjana Klarer Kramer (2004–2008)
- 36 Polonca Bajc Napret (2008–2014)
- 41 Matej Jazbinšek (2014–2018)
- 48 Brina Zabukovnik Jerič (2018–2026)

- 56 Zlata leta Društva bibliotekarjev Celje

- 58 Članstvo skozi leta

- 60 Nagrajenci ZBDS

- 76 Sodelovanje članov na ravni ZBDS

- 84 Splošne knjižnice na Celjskem
- 88 Osrednja knjižnica Celje
- 92 Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik
- 94 Knjižnica Laško
- 96 Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi
- 98 Knjižnica Rogaška Slatina
- 100 Knjižnica Slovenske Konjice
- 102 Knjižnica Šentjur
- 104 Knjižnica Šmarje pri Jelšah
- 106 Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje
- 108 Knjižnica Velenje
- 110 Medobčinska splošna knjižnica Žalec
- 112 Osrednja knjižnica Mozirje

- 114 O šolskih knjižnicah v Sloveniji in na Celjskem

- 124 Pet desetletij strokovnosti, povezovanja in srčnosti

UVOD

Brina Zabukovnik Jerič
PRESEDNICA DBC

Kultura je eden ključnih družbenih podsistemov, saj z uresničevanjem svojega poslanstva prispeva k socialno pravični, solidarni in ustvarjalni družbi, izboljšuje kakovost življenja, spodbuja raznolikost, vzpostavlja kritični odnos posameznikov do družbe in krepi njihovo ustvarjalnost, omogoča vsebinsko polno preživljanje prostega časa, zagotavlja svobodo izražanja ter dostop do kakovostnih in preverjenih informacij, omogoča živost jezika in z ohranjanjem kulturne dediščine osmišlja preteklost ter kaže vizijo prihodnosti. Svoje poslanstvo lahko udejanja le, če so znotraj sektorja zagotovljeni ustrezni pogoji za profesionalno delo za delavce ... je zapisano v Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo (ReNPK 24-31, 2024).

Knjižnice s svojim koordiniranim in informatiziranim delovanjem spadajo med institucije, ki zagotavljajo dostopnost pisne, kulturne in znanstvene dediščine. Knjižnice so razširjene po vsej državi, za dostopnost do gradiva poskrbijo tudi v manjših krajih (bodisi z enotami ali z bibliobusom).

Danes so se knjižnice z uvedbo novih vsebin in tehnologij vzpostavile v središča raznovrstnih znanj, ki prispevajo h krepitvi bralne kulture, na znanju temelječe družbe in kritičnega razmišljanja ter demokratičnosti družbe. So pomembno mesto srečevanja skupnosti, delujejo medgeneracijsko, spodbujajo vseživljenjsko učenje in so kot kulturno-izobraževalni centri podpora formalnemu izobraževanju ter skrbijo za informacijsko in medijsko pismenost (prav tam).

Javno knjižnično službo izvajajo nacionalna knjižnica in mreža 58 splošnih knjižnic, ki imajo 283 krajevnih enot in 13 bibliobusov ter delujejo v 205 občinah, posebne naloge za območja izvaja 10 osrednjih območnih knjižnic. Knjižnično javno službo izvajajo tudi specialne knjižnice, ki lahko delujejo v okviru kulturnih, izobraževalnih, znanstvenoraziskovalnih, gospodarskih, zdravstvenih in drugih organizacij, društev ali javne uprave, in (visoko)šolske knjižnice.

Na Celjskem deluje območna Osrednja knjižnica Celje ter 11 splošnih, 79 šolskih (osnovnošolske in srednješolske) in samo še nekaj od nekoč mnogih specialnih knjižnic.

Knjižnice oziroma njihovi zaposleni se združujemo v Društvu bibliotekarjev Celje (DBC), ki je prostovoljno strokovno združenje knjižničarjev in bibliotekarjev na območju Celja in okolice, ki združuje strokovne delavce na področju knjižničarstva iz knjižnic v Celju, Hrastniku, Laškem, Mozirju, Rogaški Slatini, Slovenskih Konjicah, Šentjurju, Šmarju pri Jelšah, Trbovljah, Velenju, Zagorju ob Savi in Žalcu. Člani so tudi študenti in upokojenci. Društvo uresničuje svoje cilje in naloge z organizacijo strokovnih predavanj, potovanj in srečanj. Med pomembne dejavnosti društva spadajo tudi letna srečanja članov v eni izmed splošnih knjižnic na območju, ki so se začela v letu 1979, ko so se knjižničarji udeležili prvega srečanja v Šmarju pri Jelšah. Na njih se prikažeta razvoj knjižničarstva in rezultat dela knjižničarjev na določenem območju, udeleženci spoznavajo lokalne kulturno-zgodovinske in umetnostne zanimivosti, obenem pa je to prijetno druženje, ki povezuje člane društva. Prav tako pomembne dejavnosti so eno- ali večdnevne strokovne ekskurzije po Sloveniji in tujini ter permanentno izobraževanje, v okviru društva in/ali Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS).

Društvo knjižničarjev Celje je bilo ustanovljeno 5. maja 1976, prvi predsednik je bil Vlado Novak. Leta 1997 se je društvo preimenovalo v Društvo bibliotekarjev Celje. Leta 2001 je praznovalo 25-letnico ter ob tem organiziralo posvet *Kaj lahko bibliotekarska društva prispevajo k razvoju stroke* in izdalo zbornik.

Danes se s ponosom oziram po prehojeni poti in vam ponujamo v branje ter zanamcem ohranjamo zbornik, ki obeležuje skupnih 50 let delovanja DBC. V njem smo poskusili zbrati vse ključne dejavnike, mejnike in osebe, ki so tvorno prispevale k razvoju društva in njegove dejavnosti. A ne pozabimo. Prav tako, kot so pomembni posamezniki, so pomembni tudi krovna organizacija ter povezovanje in sodelovanje. Le skupaj smo močnejši.

Zahvaljujem se vsem deležnikom – direktorjem splošnih knjižnic, knjižničarjem, bibliotekarjem ter drugim strokovnim delavcem v knjižnicah, ki s svojo prisotnostjo in tvornim delovanjem omogočate delovanje DBC. Še posebna zahvala gre ZBDS in njeni predsednici Damjani Vovk za finančno podporo pri izdaji zbornika ob 50-letnici delovanja.

Naj vam branje predstavlja poseben užitek!

1976
– 1993

PREGLJED DELOVANJA DBC MED 1976 IN 1993

POVZETO PO

Zbornik ob 25-letnici Društva bibliotekarjev Celje, 2001

PRIPRAVIL

Srečko Maček

1957–1976

PODRUŽNICA DRUŠTVA BIBLIOTEKARJEV SLOVENIJE

Celjski knjižničarji so od leta 1957 tvorili večino članstva podružnice Društva bibliotekarjev Slovenije (DBS). V podružnico so bili vključeni tudi knjižničarji iz Velenja, Slovenskih Konjic, Šmarja pri Jelšah in Brežic. Predsednik podružnice je bil prof. Vlado Novak, ravnatelj Študijske knjižnice Celje.

Delovanje podružnice je v tem obdobju zaznamovala kriza, saj niso bili zagotovljeni ustrezni pogoji za nemoteno delo (neprimerni prostori, maloštevilni in prezaposleni knjižničarski kader ter gradnja nove stavbe). Pomemben mejnik predstavlja leto 1967, ko se je Študijska knjižnica Celje iz Stare grofije preselila v novo stavbo. Ob tej priložnosti je bilo v Celju organizirano republiško posvetovanje slovenskih knjižničarjev. Na posvetovanju je prof. Vlado Novak prejel visoko strokovno priznanje – Čopovo diplomo.

1976-1982

DRUŠTVO KNJIŽNIČARJEV CELJE*

PRESEDNIK
VLADO NOVAK

Na podlagi Zakona o društvih (Ur. list SRS, št. 37/1974) se je Društvo bibliotekarjev Slovenije preoblikovalo iz enotnega republiškega društva v zvezo samostojnih strokovnih društev. Dotlej delujoče podružnice so se reorganizirale v samostojna društva, ki so nato s samoupravnim sporazumom ponovno ustanovila DBS kot svojo zvezo.

Ob proslavi tridesetletnice Osrednje knjižnice Celje je bila 5. maja 1976 na ustanovnem občnem zboru podružnica preoblikovana v samostojno Društvo knjižničarjev Celje. Ustanovnega zbora se je udeležil tudi Maks Veselko, predsednik DBS in predstavnik Narodne in univerzitetne knjižnice. Za predsednika in tajnico sta bila izvoljena Vlado Novak in Ivanka Bauman.

Na ustanovnem občnem zboru je bila sprejeta programska zasnova društva, ki je temeljila na uvodnem referatu in določilih pravil Društva knjižničarjev Celje.

Leta 1981 je društvo prevzelo organizacijo republiškega zborovanja v Rogaški Slatini. Organizacijo sta izvedli Osrednja knjižnica Celje in Občinska matična knjižnica Šmarje pri Jelšah. Na zborovanju je Ivanka Bauman, višja knjižničarka iz celjske knjižnice, prejela Čopovo diplomu.

* Društvo se je leta 1997 preimenovalo v Društvo bibliotekarjev Celje.

Z A P I S N I K

z ustanovnega občnega zbora DRUŠTVA KNJIŽNIČARJEV
V CELJU, ki je bil dne 5. maja 1976 od 15-17. ure
v čitalnici oddelka za študij v Osrednji knjižnici
Celje.

Navzoči: vabljeni knjižničarski delavci iz celjskega
pokrajinskega območja.

Kot gost se je ustanovnega občnega zbora DKC
udeležil prof. Maks Veselko, predsednik DBS.

Dnevni red:

1. Uvodni pozdrav in utemeljitev sklica
2. Izvolitev delovnega predsedstva
3. Sprejem društvenih pravil
4. Izvolitev društvenih organov
5. Osnove za društveni delovni program
6. Razno.

Ad 1)

Predsednik podružnice DBS v Celju prof. Vlado Novak
pozdravi navzoče. V svojem pozdravnem govoru poda
nekatero uvodno misli in utemelji sklic ustanovnega
občnega zbora DKC. (gl. pril.)

Ad 2)

V delovno predsedstvo so izvoljeni: tov. Slava Marinček za
delovno predsedico in Irena Avguštin ter Jože Čakš za člana
delovnega predsedstva.

Delovna predsednica predlaga dnevni red, ki je enoglasno
sprejet.

Ad 3)

Dosedanji predsednik podružnice DBC v Celju prof. Vlado
Novak povzame glavne značilnosti društvenih pravil.

Prilomba: Pri členu 4 se sprejme 2. varianta t.j. da
občni zbor lahko sklene, da bo za eno
mandatno dobo sedež društva v vsaki drugi od
občin pokrajinskega območja, naštetih v 1. členu
statuta.

Ad 4)

Izvoli se kandidacijska komisija: tov. Vanda Četina, Friderik Jernejšek in Jože Čakš. Kandidacijska komisija je hkrati tudi volilna komisija

Za izvršni odbor DKC predlaga kandidacijska komisija naslednje kandidate:

Predsednik: Vlado Novak, OK Celje

Člani: Franc Kink, OK Celje
Ivanka Bauman, OK Celje
Silva Kolenik, OK Celje
Milica Dolejši, Velenje
Erika Kregar, Rogaška Slatina
Anica Lesjak, Žalec
Zofka Kincl, Šentjur pri Celju
Marija Senica, Slovenske Konjice
Ana Lamut, Mozirje
Milena Jontez, OK Celje.

Za nadzorni odbor so predlagani:

Mirko Rutar, OK Celje

Amarija Javoršek, Šempeter v Savinjski dolini

Volitve so bile javne. Vsi kandidati so enoglasno izvoljeni.

Ad 5)

Sprejeta je bila programska zasnova društva, povzeta iz uvodnega referata in ustreznih členov v pravilih. Novoizvoljeni predsednik prof. Vlado Novak pojasni, da bomo tudi konkretni delovni program za leti 1976 in 1977 izoblikovali na tej osnovi. Imeli bomo sestanke s strokovno vsebino in različna predavanja ter diskusijske sestanke. Povabili bomo strokovnjake iz Ljubljane in Maribora in od drugod.

Tov. Ivan Seničar, ravnatelj OKC pripomni, da se bomo morali boljše sezneniti in še tesneje sodelovati.

Ad 6)

Šolanje kadrov: Društvo knjižničarjev v Celju lahko da pobudo za tečaj, izvedba tečaja je vezana na knjižnico.

Sestanki: Dogovoriti se bomo morali za čas in kraj sestankov. Sestali bi se morebiti tudi kje izven Celja.

Zapisnikarica:

Ivanka Bauman
Ivanka Bauman

Predsednik:

Vlado Novak
Vlado Novak

1982-1987

PREDSEDNIK

JOŽE ČAKŠ

V tem obdobju so se nadaljevala letna strokovna srečanja po knjižnicah celjske regije, na katerih so člani spoznavali organiziranost in delo posameznih knjižnic.

Leta 1984 je bil organiziran strokovni izlet v Zagreb z ogledom univerzitetne knjižnice. Izvedena so bila tudi predavanja uglednih strokovnjakov, med drugim prof. Jara Dolarja, prof. Mare Šlajpah, Gregorja Kocjana in Martine Šircelj.

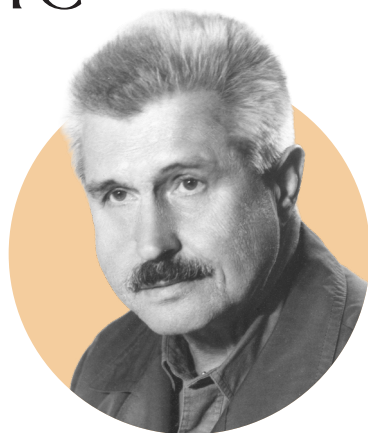
Društvo si je prizadevalo za povečanje števila članstva ter za tesnejše povezovanje s šolskimi in specialnimi knjižnicami. Aktivno je sodelovalo na strokovnih posvetovanjih Društva bibliotekarjev Slovenije in soorganiziralo jesensko strokovno posvetovanje DBS v Velenju leta 1984.

Dane Debič je bil v letih 1982-1984 član uredniškega sveta revije *Knjižnica*, v obdobju 1985-1987 pa njegov predsednik. V istem času je bila članica uredniškega sveta tudi Božena Orožen.

1987-1988

PREDSEDNIK

DANE DEBIČ

Društvo je v tem mandatu namenilo posebno pozornost strokovnemu izobraževanju članov v obliki predavanj, seminarjev in ekskurzij. Prvo tovrstno izobraževanje je potekalo 22. junija 1987, ko je prof. Vida Varga izvedla delavnico z naslovom *Lik knjižničarja in odnos do bralca*.

Letno srečanje članov je 25. junija 1987 organizirala Knjižnica Žalec.

Člani društva so aktivno sodelovali tudi v strokovnih telesih: Ivanka Bauman v komisiji za AIK, Jože Čakš v sekciji za splošne knjižnice, Milena Jontes pa v sekciji za specialne knjižnice. Od leta 1988 je bil Jože Čakš član uredniškega sveta revije *Knjižnica*.

1988-1992

PRESEDNICA ŠPELA MARIN

V tem obdobju je društvo največ pozornosti namenilo strokovnemu izobraževanju, zlasti uvajanju računalniškega poslovanja v knjižnicah. Spodbujalo je udeležbo na računalniških seminarjih v Narodni in univerzitetni knjižnici, Centralni tehniški knjižnici, Računalniškem centru Univerze v Mariboru ter na Delavski univerzi.

Organizirana so bila tudi strokovna predavanja o nabavni politiki in odpisu knjižničnega gradiva. Društvo je soorganiziralo strokovno posvetovanje in skupščino ZBDS z naslovom *Knjižnice v koraku s časom* (Rogla, 26.–28. september 1991).

Jože Čakš je sodeloval v sekciji za splošne knjižnice in bil član uredniškega sveta revije *Knjižnica*, Milena Jontes pa je delovala v sekciji za specialne knjižnice.

1992-1993

PRESEDNICA MILENA JONTES

Ob začetku mandata je novo vodstvo oblikovalo program dela z namenom okrepiti aktivnost in povezanost članov ter se odzvati na nove strokovne izzive. Hiter razvoj informacijskih tehnologij, prihod novih kadrov in vse zahtevnejši uporabniki so pomembno vplivali na razvoj knjižničarske stroke in vsakodnevno delo knjižničarjev.

V tem obdobju je društvo organiziralo vrsto strokovnih predavanj, namenjenih spodbujanju samoizobraževanja, spremljanju strokovnih novosti in krepitvi profesionalne samozavesti članov. Posebej je bilo poudarjeno, da so izobraževanja v Celju za knjižničarje iz manjših knjižnic zelo pomembna, saj se ti zaradi kadrovskih omejitev težje udeležujejo izobraževanj v Ljubljani ali Mariboru.

Po enoletnem premoru je 17. junija 1993 v Mozirju znova potekalo letno srečanje društva. Gostiteljice, knjižničarke Občinske mladinske knjižnice Mozirje, so ob tej priložnosti praznovala dvajsetletnico organiziranega delovanja knjižnice, kar je srečanju dalo poseben simbolni pomen.

1994 -2003

PRESEDNIK
SREČKO
MAČEK

ZA OBDOBJE OD 1994 DO 2001 POVZETO PO

Zbornik ob 25-letnici Društva bibliotekarjev Celje, 2001

“

**Za predstavljenimi
aktivnostmi stojijo
velik entuziazem
ter predvsem
velika pripadnost
bibliotekarski
stroki prav vseh
generacij tedanjih
knjižničarjev in
bibliotekarjev.**

Po dveh letih opravljanja vloge društvenega tajnika sem bil nagovorjen k prevzemu vodenja društva, kar se je nato raztegnilo na desetletje – pet mandatov po dve leti. V tem kratkem uvodu bi izpostavil tri ključne “vrhove” v navedenem desetletju: organizacijo posvetovanja Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) leta 1998, obeležitev 25-letnice društva leta 2001 in leto pozneje prejem Čopove diplome za naše društvo. Sicer pa naj o tem spregovorijo v nadaljevanju predstavljene aktivnosti, za katerimi stojijo velik entuziazem ter predvsem velika pripadnost bibliotekarski stroki prav vseh generacij tedanjih knjižničarjev in bibliotekarjev.

1994-1995

V prvem mandatu pod mojim vodstvom se je Izvršni odbor sestel na sedmih sejah. Poleg rednih nalog je obravnaval vprašanja delovne zakonodaje, med drugim Zakon o plačah v negospodarstvu in Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture. Posvečal se je tudi nadaljnjemu razvoju računalniške podpore, predlogu Zakona o knjižničarstvu ter spremembam društvenih pravil in njihovi uskladitvi z Zakonom o društvih.

V tem času so bila organizirana številna strokovna srečanja in dogodki: predavanje dr. Bože Vogel-Kraker o aktualnih vprašanjih branja in pouka književnosti, strokovna ekskurzija v Prago, delovni posvet o napredovanju v javnih zavodih na področju kulture ter letno srečanje članov v Laškem. Martina Rozman Salobir je predstavila javno dostopni katalog COBISS OPAC, Tilka Jamnik je izvedla delavnico za knjižničarje ter zaposlene v vrtcih in osnovnih šolah o knjižni vzgoji v predbralnem obdobju in do devetega leta starosti, mag. Branko Goropevšek pa je pripravil predavanje o perspektivah domoznanstva.

Organizirana je bila javna razprava o nadaljnjem računalniškem in komunikacijskem opremljanju splošnoizobraževalnih knjižnic in njihovem vključevanju v sistem COBISS.

Letno srečanje članov v Laškem, 1994

Organizirani sta bili tudi strokovna ekskurzija v Rim in Vatikansko knjižnico ter letno srečanje v Žalcu. Posebno pozornost so pritegnili predstavitev in javna razprava o predlogu Etičnega kodeksa slovenskih knjižničarjev, ki jo je vodil Primož Krivec, predavanje mag. Jedrt Vodopivec o poškodbah in varovanju knjižničnega gradiva ter ogled razstave o zgodovini vezave knjig v Osrednji knjižnici Celje, ki jo je pripravil knjigovez Matjaž Papler.

Člani društva so bili dejavno vključeni v delo Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS), kjer so sodelovali v predsedstvu (Srečko Maček) in posameznih sekcijah (Srečko Maček, Milena Jontes, Dušica Ferme in Niko Veber). Udeležili so se strokovnih

**Aprila 1997
Društvo
knjižničarjev
Celje postane
Društvo
bibliotekarjev
Celje.**

posvetovanj na Bledu v letih 1994 in 1995. Metka Kovačič je ob kulturnem prazniku leta 1996 prejela nagrado Anton Aškerc za pionirsko delo v laški knjižnici, za domoznansko dejavnost ter za biografsko in bibliografsko delo Znani Laščani.

1996-1997

V navedenem mandatu je imel Izvršni odbor štiri seje. Sodeloval je v javni razpravi o spremembi statuta ZBDS, ki je bil sprejet oktobra 1997 v Portorožu. Na pobudo celjskega društva sta bili pri ZBDS ustanovljeni Sekcija za domoznanstvo in Sekcija študentov bibliotekarstva. Velik del pozornosti je bil namenjen pripravam na posvetovanje ZBDS, ki je bilo leta 1998 v Celju.

V tem obdobju je bila izvedena strokovna ekskurzija po Nizozemski, letni srečanja članov v Celju (udeležila se ju je predsednica ZBDS mag. Nada Češnovar) in Rogaški Slatini. Organizirana so bila predavanja: Saše Zupančič o vlogi knjižnic v informacijski dobi, Sare Pegan o neverbalni komunikaciji med bralci in knjižničarji s področja informacijske dobe ter dr. Mete Grosman o literaturi in kiču. V sodelovanju z Osrednjo knjižnico Celje je bil organiziran strokovni seminar o profesionalnem delu z bralci. Člani so si ogledali Slovenski knjižni sejem in Semeniško knjižnico ter monodramo Alma Karlin v izvedbi Polone Vetrlih v sodelovanju z Zavodom za kulturo Žalec.

Aprila 1997 je društvo spremenilo ime iz Društvo knjižničarjev Celje v Društvo bibliotekarjev Celje. Člani društva so bili dejavno vključeni v delo Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS), kjer so sodelovali v predsedstvu (Srečko Maček, mag. Branko Goropevšek), nadzornem odboru (Lado Planko) in posameznih sekcijah (Srečko Maček, Milena Jontes, Dušica Ferme, Niko Veber, mag. Branko Goropevšek, Martina Rozman Salobir).

Leta 1996 je Metka Kovačič prejela Čopovo diplomo.

1998-1999

Izvršni odbor je opravil štiri seje, osrednja naloga pa je bila priprava strokovnega posvetovanja ZBDS, ki je potekalo oktobra 1998 v Celjskem domu. Društvo je kot soorganizator poskrbelo za izvedbo dogodka in njegovo promocijo v lokalnem okolju. Posvetovanje je bilo medijsko odmevno, spremljali pa so ga tudi turistični in promocijski dogodki, ki so udeležencem predstavili Celje z okolico (Olimlje in Podsreda). Odzivi na organizacijo so bili zelo pozitivni.

V navedenem obdobju so bila izvedena številna predavanja: predstavitev INDOK centra in knjižnice v Gorenju sta pripravili Dušica Ferme in Breda Priteržnik; o zgodovini Celjskih knezov je predavala mag. Rolanda Fugger Germadnik; Branka Kerec iz UKM je predstavila posebne zbirke Informacijskega centra Britanskega sveta UKM. V sodelovanju s Sekcijo za domoznanstvo je bil organiziran kolokvij o pridobivanju in izboru domoznanskega gradiva. Gabrijela Aškerc je pripravila predavanje Ocena kvalitete poslovanja knjižnice s strani uporabnikov s poudarkom na metodologiji raziskovanja.

Prejemniki Čopovih nagrad leta 1998

Zadovoljna z izvedeno organizacijo posvetovanja Branko Goropevšek in Srečko Maček na gradu Podsreda, 1998

Člani društva so se udeležili letnih srečanj v Šentjurju in Velenju ter strokovnih posvetovanj v Celju in Ljubljani.

Bili so dejavno vključeni v delo ZBDS, kjer so sodelovali v predsedstvu (Srečko Maček in mag. Branko Goropevšek), nadzornem odboru (Lado Planko), častnem razsodišču (Primož Krivec) in posameznih sekcijah (Srečko Maček, Milena Jontes, Dušica Ferme, Alja Bratuša, mag. Branko Goropevšek, Martina Rozman Salobir). Tatjana Cmok je bila članica Uredniškega sveta revije Knjižnica, Gabrijela Pirš pa članica Kalanovega sklada.

Udeležence posvetovanja v Celju leta 1998 je pozdravila Majda Širca, državna sekretarka na ministrstvu za kulturo RS.

Leta 1998 je Ana Lamut prejela Čopovo priznanje.

Leta 1999 je Martina Rozman Salobir prejela Čopovo diplomu in Tatjana Cmok Čopovo priznanje.

2000–2001

Izvršni odbor je zasedal na dveh sejah, večino pozornosti pa je namenil počastitvi 25-letnice društva. Ob jubileju je bil maja 2001 v Narodnem domu v Celju organiziran posvet o vlogi bibliotekarskih društev pri razvoju stroke, prispevki pa so bili objavljeni v jubilejnem zborniku.

V svečanem delu dogajanja smo podelili častno članstvo v društvu prof. Ivanki Bauman in prof. Boženi Orožen ter si ogledali monodramo Ervina Fritza Dama v črnem v izvedbi Maje Štromar. Predstavo je kot sponzor podarila Knjižnica Žalec.

Predavanja so izvedli Darka Tancer-Kajnih, Ida Sternad, Martina Rozman Salobir, mag. Branko Goropevšek in Franc Prosnik. Društvo je organiziralo delavnico Helene Bizjak ter predstavitev podjetja EXPO Art in baze IUS INFO.

Člani so obiskali Frankfurtski knjižni sejem ter knjižnice v Novi Gorici, Kočevju in Novem mestu, sodelovali v javnih razpravah ter se udeležili letnih srečanj in posvetovanj.

Leta 2000 je Olga Vurcer prejela Čopovo diplomu, Slavica Hrastnik in Metka Kodrič pa Čopovo priznanje.

Leta 2001 je Čopovo diplomu prejela Alja Bratuša.

**Ob 25-letnici
DBC je bil
organiziran
posvet o vlogi
bibliotekarskih
društev pri
razvoju stroke,
prispevki pa so
bili objavljeni
v jubilejnem
zborniku.**

Naslovnica zbornika
ob 25-letnici društva, 2001

Udeleženci strokovne ekskurzije, Nova Gorica, 2000

2002-2003

ORGANI DBC

Izvršni odbor

predsednik: Srečko Maček
podpredsednik: mag. Branko Goropevšek
tajnica: Slavica Hrastnik
blagajničarka: Veronika Kolar

člani: Andrejka Bosio, Janko Germadnik, Lidija Črnko, Gusta Grobin, Laura Jelen, Metka Kovačič, Ana Lamut, Ladislav Planko, Melita Požežnik, Karin Savinek in Anka Krčmar

Nadzorni odbor

Niko Veber, Alja Bratuša, Branica Janžič

Častno razsodišče

Tatjana Cmok, Irena Verbič, Ljudmila Conradi

V mojem zadnjem mandatu je imel Izvršni odbor štiri seje in je organiziral številna predavanja. Dr. Tvrтко M. Šercar in Bojan Oštir sta predavala o informacijski sociologiji, Alja Bratuša je skupaj s profesorico zgodovine predstavila vlogo šolske knjižnice, dr. Jože Urbanija etična načela, dr. Branka Jurišič bralne sposobnosti otrok, dr. Jana Kolar pa ohranjanje pisne dediščine.

Predavanje dr. Jane Kolar, 2003

Razpravljali smo o zahtevah inšpektorice Ruže Barič Bizjak in o izvajanju Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic. Društvo je podprlo izdajo revije ŠTUBIDU. Organizirane so bile ekskurzije v Admont, Gradec in po poteh Primoža Trubarja.

Člani so se udeležili posvetovanja splošnih knjižnic Sodelovanje in partnerstvo – lokalno, globalno (2003) in posvetovanja ZBDS Vizija razvoja knjižničarstva v Sloveniji (2003). Janko Germadnik je na navedenem posvetovanju predstavil referat *Naš prvi milijon*, Slavica Hrastnik pa referat z naslovom *Delo s posebnimi skupinami bralcev v Osrednji knjižnici Celje*.

Prejemniki Čopovih nagrad, 2002

Člani društva so bili dejavno vključeni v delo Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS), kjer so sodelovali v predsedstvu (Srečko Maček), nadzornem odboru (mag. Branko Goropevšek), častnem razsodišču (Primož Krivec) in posameznih sekcijah (Srečko Maček, Milena Jontes, Dušica Ferme, Alja Bratuša, mag. Branko Goropevšek, Martina Rozman Salobir). Anka Krčmar je bila članica Uredniškega sveta revije Knjižnica, Ana Lamut pa članica Komisije za Čopove diplome.

Leta 2002 sta Čopovo diplomo prejela Jože Čakš in Društvo bibliotekarjev Celje, leta 2003 pa Anka Krčmar.

Strokovna ekskurzija, samostanska knjižnica v Admontu, 2003

2004
–2008

PREDSIEDNICA
TATJANA
KLARER
KRAMER

2004

25. marca 2004 sva si s sodelavcem Srečkom Mačkom na občnem zboru društva tudi formalno predala delo. Spomnim se rahlo zadržanega sedenja za sejno mizo Levstikove sobe Osrednje knjižnice Celje pa svoje volnene vijolične jope – jope so menda (bile) del obveznega oblačilnega videza knjižničark –, kratke zahvale prisotnim za izkazano zaupanje in prošnje za njihovo aktivno sodelovanje v bodoče. Kljub domačemu knjižničnemu okolju je nekaj napetosti v meni ta dan vendarle nastalo.

Naše društvo je po mojem mnenju potrebovalo skrb za kontinuiteto že uveljavljenih praks in nekaj posodobitev. K sprejetju naloge predsednice društva DBC me je spodbudilo dejstvo, da Osrednja knjižnica Celje na Muzejskem trgu 1A, najbolj množična zaposlovalka članov, z društvom nikoli ni delila le naslova, ampak mu je nudila tudi široko profesionalno, organizacijsko in materialno podporo.

“

Spomnim se rahlo zadržanega sedenja za sejno mizo Levstikove sobe Osrednje knjižnice Celje pa svoje volnene vijolične jope – jope so menda (bile) del obveznega oblačilnega videza knjižničark.

V letih 2004–2007 smo z organizacijo in soorganizacijo strokovnih predavanj skrbeli za profesionalni razvoj članov. Želeli smo, da bi bila zanimiva za različne tipe knjižničarjev in ne bi ponavljala tistega, kar bi člani lahko izvedeli tudi na izobraževanjih NUK in IZUM. Širše razglede, pa tudi druženja, je društvo podpiralo z ekskurzijami, ki so redno vključevale ogled zanimivih knjižnic. Poznavanje območja in tkanje vezi med člani pa so krepila naša letna srečanja, ki so jih izmenjaje organizirale splošne knjižnice.

Dejavnosti smo leta 2004 začeli aprila, ko smo izvedli dvodnevno strokovno ekskurzijo. Obiskali smo novo zadrsko mestno knjižnico, ki nas je navdušila z inovativnimi pristopi in nas gostoljubno sprejela. Člani so se ekskurzije množično udeležili.

Obisk Gradske knjižnice Zadar, 2004

Junija smo člane povabili na zelo aktualno predavanje o knjižničnih zgradbah prihodnosti, ki ga je pripravila celjska sodelavka in takratna predsednica Sekcije za splošne knjižnice pri ZBDS Martina Rozman Salobir. Sanje o prenovah, obnovah in novih gradnjah so bile takrat pri nas še kako žive (nove knjižnice smo pričakovali v Šentjurju, Celju, Velenju), dobrih tujih zgledov pa smo imeli zares veliko; Martina nam je predstavila primere Dunaja, Amstelveena in Rotterdama.

Letno srečanje, tradicionalno druženje članov društva, smo septembra 2004 pripravili Celjani. V Muzeju novejšje zgodovine smo si udeleženci ogledali stalno razstavo Živeti v Celju, na Starem gradu smo z vodnikom obnovili zgodovino knežjega mesta, ladjica Jezerska kraljica nas je popeljala po Šmartinskem jezeru, srečanje pa smo zaključili v družabnem prostoru Atletskega društva Kladivar.

Člane smo ponovno povabili v Celje novembra, ko nam je o neknjižnem gradivu v knjižnicah, o nastajanju zbirke, obdelavi in uporabnikih predavala poznavalka področja, bežigrajska kolegica mag. Mateja Ločniškar Fidler.

V tem letu smo intenzivno dopolnjevali evidenco elektronskih naslovov članov in se lotili priprave spletne podobe društva.

Društvo je štelu 182 članov.

2005

Na občnem zboru društva, marca 2005, smo tudi uradno sklenili dejavnosti prejšnjega leta. Za uvod smo pripravili dve predstavitvi digitalnih virov. Mag. Karmen Štular Sotošek nam je prikazala naloge in delo Konzorcija slovenskih knjižnic za nabavo e-virov COSEC, Zvone Štor pa spletni arhiv Večerovih edicij. Misel na vedno pomembnejši splet nas je vodila tudi pri prvem rednem predavanju društva, ki ga je junija pripravila kolegica Martina Rozman Salobir. Predstavila nam je priročnik za izdelavo dobrih spletnih strani Quality Principles for Cultural Websites, Minerva Working Group 5. Predavanje nas je uvedlo v osnovna načela dobrega pisanja za splet za vse, tudi za ljudi s posebnimi potrebami.

Aprila se je društvo odpravilo na ekskurzijo. Petdeset udeležencev, polovica celjskih in polovica iz drugih knjižnic, je odpotovalo v Avstrijo in na Madžarsko, obiskali pa smo dve knjižnici: glavno knjižnico na Dunaju in knjižnico Katona József v Kecskemétu. Prva nas je očarala z lepoto in organizacijo, zato so se ob koncu ogleda na našega knjižničarskega vodnika vsula številna dodatna vprašanja.

Letno srečanje članov smo imeli 15. septembra. Organizirale so ga novinke v društvu, direktorice zasavskih splošnih knjižnic. Prijavilo se je 48 aktivnih članov in še nekaj upokojenih knjižničarjev, ogledali pa smo si Knjižnico Antona Sovreta Hrastnik, Knjižnico Toneta Seliškarja Trbovlje in manjšo enoto Knjižnice Mileta Klopčiča Zagorje, Knjižnico Kisovec. Ogledom krajevnih zanimivosti, Steklarne Hrastnik, rudarskega stanovanja na Njivi v Trbovljah, Valvasorjeve kapele in ruševin Medijskega gradu, je sledila pogostitev v Medijskih Toplicah. Naše srečanje je 29. 9. obeležil časopis Zasavc, 19. 10. pa še Celjan.

Novembra smo v društvu organizirali odlično obiskano okroglo mizo (35 udeležencev) na temo Splošna in šolska knjižnica z roko v roki. Pripravili sta jo Alja Bratuša (Osnovna šola Polzela) in Irena Verbič (Medobčinska matična knjižnica Žalec). Članom sta predstavili razmere dvanajstih občinskih in medobčinskih knjižnic ter petinsedemdesetih osnovnošolskih in srednješolskih knjižnic na Celjskem ter odprli živo razpravo. Ugotovitve in sklepi tega srečanja, ki smo jih objavili tudi na "gostujoči" spletni strani društva (sikce.ce.sik.si/dbc), so zajeli utrip obojih na področju informacijskih storitev, izobraževanja uporabnikov, zbirk in prizadevanj za dvig pismenosti, pa tudi manj zadovoljujoča področja, na katera je bilo treba opozoriti. Strinjali smo se, da bi morala dobra osebna sodelovanja knjižničarjev prerasti v redno, učinkovitejšo, formalizirano obliko srečanj vodilnih delavcev na šolah in v knjižnicah, da različna programska oprema knjižnic (Šolska knjižnica in COBISS) hromi knjižničarsko delo in omejuje pregled

“
Strinjali smo se, da bi morala dobra osebna sodelovanja knjižničarjev prerasti v redno, učinkovitejšo, formalizirano obliko srečanj vodilnih delavcev na šolah in v knjižnicah.

nad delom, da potrebujemo enoten knjižnično informacijski sistem. Opozorili smo na težave zaradi nenamenskosti sredstev za nabavo gradiva v šolskih knjižnicah in se dogovorili, da bomo pomanjkanje gradiva šolskih knjižnic blažili tako, da se bomo o aktualnih potrebah po gradivu za razna šolska tekmovanja redno in pravočasno medsebojno obveščali.

“
**Opozorili smo
na težave zaradi
nenamenskosti
sredstev za nabavo
gradiva v šolskih
knjižnicah.**

Novembra je Osrednja knjižnica Celje člane DBC povabila na predstavitev novega projekta spodbujanja branja v nemškem jeziku *Knjižna skrinja se poda na pot po Sloveniji*. V skrinjo so pobudniki pospravili najlepše zgodbe za otroke, mladinsko literaturo in romane iz Nemčije, Avstrije in Švice. Skrinjo so knjižničarji lahko povabili na začasen postanek v svoje knjižnice. Zanj, tudi še novembrsko predavanje v okviru društva, je obravnavalo različna sodelovanja – nove vezi, ki nastajajo med knjižnicami, arhivi in muzeji ter pospešeno digitalizacijo domoznanskih vsebin s prezentacijami na spletu. Predavanje je imelo naslov *Novi trendi v domoznanstvu*, pripravil pa ga je Srečko Maček, ki je za nas povzel hrvaške in irske primere. V nadaljevanju je Tatjana Kač (tudi sodelavka z domoznanskega oddelka Osrednje knjižnice Celje) predstavila rezultate analize domoznanske dejavnosti na območju.

ZDBS smo leta 2005 poročali o številu članarin in naročnin na revijo Knjižnica. Imeli smo 172 članov, 151 zaposlenih, 11 študentov in 10 upokoјencev. Odliv smo beležili v vrstah upokoјencev in osnovnošolskih knjižničarjev.

Konec decembra je Slavica Hrastnik za Sekcijo študentov bibliotekarstva pripravila zloženko društva. Ta je med 10. in 12. januarjem 2006 na fakulteti organizirala predstavitev področnih društev in včlanjevanje študentov.

2006

Že 19. januarja 2006 smo na občnem zboru zaokrožili leto 2005.

Strokovni del dejavnosti se je za splošne knjižničarje društva začel že 12. januarja, ko so bili člani z območja povabljeni na delavnico Komuniciranje z uporabniki. 23. februarja je Osrednja knjižnica Celje kot območna knjižnica spet vabila, tokrat je pripravila delavnico na temo disleksije, ki je zelo zanimala tudi šolske knjižničarje. Najprej nam je mag. Milena Košak Babuder s Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše osvetlila disleksijo in obravnave le-te v Sloveniji, Mojca Dolgan Petrič pa nam je predstavila Priporočila IFLA za knjižnične uporabnike z disleksijo.

Pomladanska ekskurzija je ponovno privabila skoraj poln avtobus naših članov. Krakov, glavna destinacija, je bil sicer daleč, a zanimiv program je pretehtal dvome; 45 udeležencev je obiskalo Bratislavo, Trenčin, rudnik soli Wieliczka, Krakov in Olomuc.

Pa knjižnice? Seveda. V Bratislavi in Krakovu, vmes pa je bilo še veliko zanimivega in lepega. Ana Celjska je bila blizu.

15. junija je člane na letno srečanje, na *Ta občudovalski in veseli dan*, povabila Knjižnica Velenje. Ogledu lepe, urejene in nove knjižnice je sledil obisk galerije in kiparskih stvaritev Ivana Napotnika, Velenjskega gradu in knjižnice v Šoštanju, potepanje pa smo zaključili v gostišču Acman ter si tam "ogledali" še jedi in pijače.

Sredi leta nas je bilo 179 – 149 zaposlenih članov, 19 študentov in 11 upokojencev (od teh ena častna članica).

Oktobra je društvo pripravilo pravljico, pripovedovalsko delavnico z Anjo Štefan. Privabila je 22 knjižničarjev iz šolskih in splošnih knjižnic.

Društvo se je vse leto trudilo redno obveščati člane o dogajanju na strokovnem področju, člane je vabilo tudi k razmišljanju o Pravilniku o strokovnih nazivih, Nacionalni strategiji za razvoj pismenosti in bodoči organizaciji ZBDS.

2007

25. januarja sem za uvod v občni zbor društva pripravila predavanje Vloga, pomen in organiziranost medknjižnične izposoje v slovenskih knjižnicah. Delovna skupina, ki sem jo pri ZBDS vodila za pripravo navodil za učinkovitejšo medknjižnično izposajo, je v javno razpravo ponudila osnutek delovnih priporočil, zato je bila tema aktualna, oris osnutka pa za območje dobrodošel (tema je bila oktobra 2006 predstavljena na Kongresu šolskih knjižničarjev v Radencih, članek pa objavljen v Šolski knjižnici).

“

Malo se je pa zapletlo ...

Promocijska akcija na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, za katero smo tudi to leto pripravili 40 informativnih zloženkov o društvu, se je odrazila v povečanju števila članov

na 246; vpisali smo jih 68, tudi zaradi zastoja delovanja ljubljanskega društva. Malo se je pa zapletlo. Po ustnem izročilu se je v našem društvu prenašalo prepričanje, da je na ravni ZBDS že davno uveljavljen dogovor o brezplačnem včlanjevanju članov področnih društev v vse slovenske knjižnice, in to smo na naši promocijski zloženki tudi zapisali. Izkazalo se je, da povsod, prav v vsaki knjižnici, to vendarle ne drži. Odprli so se širši pogovori in nastala je pobuda ZBDS o poenotenju članskih ugodnosti. Gorenjski zaplet se je prijazno odvozal. Sredi leta smo ZBDS plačali 157 rednih članarin in 101 članarino s popustom, torej nas je bilo 258.

Marca se je nekaj članov odzvalo povabilu ljubljanskega bibliotekarskega društva na predavanje informacijske pooblaščenke Nataše Pirc Musar Informacije javnega značaja in varstvo osebnih podatkov v knjižnicah. Tema je bila takrat zelo aktualna; društva so po novem morala registrirati svojo zbirko osebnih podatkov in pripraviti

Ekскурzija v Toskano, 2007

Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov. Aprila in maja smo se ukvarjali z osnutkom novega Statuta ZBDS in društvenim osnutkom pravilnika o varovanju podatkov, iskali smo kandidate za stanovske nagrade ter se pripravljali na posvetovanje ZBDS na Bledu.

Tri dni, od 27. do 29. 4., je društvo namenilo strokovni ekskurziji Toskana in knjižnica v Trevisu. Interes zanjo je bil tolikšen, da je nastala rezervacijska lista, v Italijo pa je na koncu potovalo 49 udeležencev. Privabil jih je dober program in obisk nove knjižnice v mestu Montebelluna.

Osnutku statuta ZBDS in oblikovanju pripomb smo namenili posebno sejo izvršnega odbora in maja je Srečko Maček pripravil obsežne predloge popravkov osnutka Statuta ZBDS.

Še pred poletnimi počitnicami smo s pomočjo profesorice Srednje ekonomske šole, Petre Tomšič in Damjane Lovrenčič, uspeli izvesti tudi predavanje o pisarniškem poslovanju v knjižnicah. Poučili smo se o klasifikacijskih načrtih (primer šolstva, upravnih enot, knjižnic), o dokumentih in njihovemu hranjenju ter o Uredbi o pisarniškem poslovanju – temah, ki so najbolj zanimale vodstva naših splošnih knjižnic.

Letno srečanje članov DBC so 21. junija pripravili šmarski

ORGANI DBC 2004–2006

Izvršni odbor

predsednica: Tatjana Klarer
Kramer
podpredsednica: Polona Bajc
tajnica: Slavica Hrastnik
blagajničarka: Zdenka
Turnšek

člani: Srečko Maček, Tatjana
Oset, Gusta Grobin, Metka
Kovačič, Ana Lamut, Anka
Krčmar, Brina Zabukovnik
Jerič, Melita Požežnik, Neja
Kovačič, Alja Bratuša, Marija
Vučetič, Milena Garantini

Nadzorni odbor

Aleksandra Nagode, Branka
Janžič, Janja Korošec

Častno razsodišče

Tatjana Cmok, Irena Verbič,
Ljudmila Conradi

—

ORGANI DBC 2006–2008

Izvršni odbor

predsednica: Tatjana Klarer
Kramer
podpredsednica: Polona Bajc
tajnica: Slavica Hrastnik
blagajničarka: Zdenka
Turnšek

člani: Alja Bratuša, Melita
Požežnik, Milena Garantini,
ob upokojitvi jo je nasledila
Irena Medvešek, Gusta
Grobin, Brina Zabukovnik
Jerič, Metka Kovačič, Metka
Kodrič, Anka Krčmar, ob
upokojitvi jo je nasledila Irena
Štusej, Ana Lamut, Tatjana
Oset, Marija Vučetič,

Nadzorni odbor

Aleksandra Nagode, Branka
Janžič, Janja Korošec

Častno razsodišče

Tatjana Cmok, Irena Verbič,
Ljudmila Conradi

kolegi. Ogledali smo si knjižnico in kulturni dom, razstavo baročnega freskanta Antona Jožefa Lerhingerja, zavrteli so nam tudi film o turističnih znamenitostih občine Šmarje pri Jelšah. Ogledali smo si cerkev svetega Roka in se zapeljali na Tinsko. Povsod lepo, povsod gostoljubno, povsod razvajanje z domačimi dobrotami.

Avgusta smo v vodstvu društva za spominski zbornik ob 60-letnici strokovnega združenja slovenskih knjižničarjev pripravili zapis o nastanku, razvoju in utripu DBC. Jeseni smo zbirali kandidate in potrjevali kandidature za različne funkcije. S korespondenčno sejo smo potrdili pet imen, izbrali pa smo tudi 6 delegatov DBC za skupščino ZDBS, ki je bila oktobra na Bledu.

Po načrtih in dogovorih so med nami oktobra zakrožili sezname virov za šolska tekmovanja, obvestila ZBDS, vabila na knjižne razstave, sejme in izobraževanja drugih organizatorjev.

Zadnje strokovno predavanje smo pripravili 13. decembra. Kolegica Breda Karun iz Narodne in univerzitetne knjižnice je pripravila aktualno vsebino z naslovom Knjižnice pred izzivom Web-a 2.0.

2008

Spet smo sodelovali na promocijskem tednu vpisov v bibliotekarska društva, ki se je odvil februarja. Društvo je takrat štelo 260 članov.

6. marca smo imeli redni letni in volilni občni zbor. Da se za novo izvolitev ne bom potegovala, sem napovedala že davno. Razlog so bile priprave na novo celjsko knjižnico in seveda obsežna selitev mojega oddelka za študij na začasno lokacijo. Uvodno predavanje je za zbor pripravila Martina Rozman Salobir, ki nam je predstavila utrinke s strokovne ekskurzije po Danskem.

In spet je tu davni spomin – spomin na moje vznemirjenje pred novim in na spremljanje še kar nemirnega nadaljevanja.

Kaj zapisati za konec? Bilo je zanimivo, intenzivno obdobje, preplet delovanja v društvu, matični knjižnici in ZBDS. V izvršnem odboru in blizu njega je bila odlična družba. Same fajn ženske in en prijazen Maček, bi rekla. Veselila me je naša množičnost na ekskurzijah, srečevanje starih znancev na srečanjih članov in spletanje novih vezi. Marsikoga od takratnih ožjih sodelavcev in daljnih znancev več ni. Propadle so Medijske Toplice, preteklost je ladjica Jezerska kraljica na Šmartinskem jezeru. Bi kaj naredila drugače? Bi. Kaj drugače in tudi boljše; bolje bi slikovno dokumentirala društvene dogodke. Za ta zapis sem komaj našla svojo fotografijo v vlogi predsednice DBC; nobene druge izbire nisem imela.

“

Bi kaj naredila drugače? Bi. Kaj drugače in tudi boljše; bolje bi slikovno dokumentirala društvene dogodke.

2008 -2014

PREDSEDNICA
POLONCA
BAJC
NAPRET

Pot predsednice društva bibliotekarjev sem začela 6. marca 2008, na Občnem zboru v takratni začasni Levstikovih dvorani, v prostorih nekdanje Kovinotehne. Čas je bil poseben. Osrednja knjižnica Celje, sedež našega društva, je bila namreč sredi prenove in novogradnje, zato smo tudi mi delovali nekoliko začasno, a z velikimi pričakovanji.

Volitve so potekale v napetem, a demokratičnem vzdušju. Za mesto predsednice sva namreč kandidirali dve kandidatki, članstvo pa je bilo, kot je to v demokraciji povsem naravno, razdeljeno. Ko so bili glasovi preštet, ni šlo brez zapletov. Na koncu sem bila izvoljena z osmimi glasovi prednosti. Tisti trenutek je bil zame prelomnica – poln odgovornosti in zavedanja, da se začenja novo poglavje.

Kot mlada, ambiciozna in zagnana knjižničarka sem vodenje društva prevzela z jasnimi cilji: okrepiti strokovno delovanje, povezati člane, društvu vdahnuti novo energijo in dinamiko ter odnosom s člani dodati osebno noto. Pomembno se mi je zdelo, da vzpostavim vez tudi z upokojenimi člani društva, da jih osebno povabim in nagovorim za nadaljnje sodelovanje v društvu. Še danes se spominjam hvaležnosti, ki so mi jo naklonile nekdanje knjižničarke, ko sem jih poklicala po telefonu in nagovorila, da se z nami odpravijo na

“
**Kot mlada,
ambiciozna
in zagnana
knjižničarka
sem vodenje
društva prevzela
z jasnimi cilji:
okrepiti strokovno
delovanje, povezati
člane, društvu
vdahnuti novo
energijo in dinamiko
ter odnosom s člani
dodati osebno noto.**

Sodelavci Oddelka za odrasle in mladino Osrednje knjižnice Celje na strokovni ekskurziji v Sarajevu aprila 2008

strokovno ekskurzijo. Študentom bibliotekarstva smo delovanje društva in prednosti članstva predstavljali kar na Filozofski fakulteti. Takrat je članstvo med študenti precej naraslo. Danes lahko z veseljem rečem, da so bili vsi mandati zelo ustvarjalna in živahna obdobja v zgodovini društva.

Članstvo je v tem času občutno naraslo in preseglo 300 članov. To je bil zame jasen znak, da društvo ponuja vsebine, ki nagovarjajo bibliotekarje različnih profilov in generacij. Posebej ponosna sem bila na udeležbo na strokovnih ekskurzijah v tujino. Zanimanje zanje je bilo tako veliko, da smo avtobuse polnili do zadnjega sedeža.

Že prvi mesec mojega predsedovanja smo se odpravili na strokovno pot v Šibenik, Mostar in Sarajevo. Spomin na organizacijo te prve ekskurzije mi je še danes pri srcu. Naročili smo največji, 56-sedežni, avtobus in ga zapolnili. To mi je dalo potrditev, da člani hrepenijo po povezovanju, novih znanjih in skupnih doživetjih. V naslednjih letih smo s kolegom knjižničarjem, ki nas je vodil, skrbno izbirali destinacije: obiskali smo Švico, Hrvaško, Češko ter številne druge kraje, kjer smo spoznavali knjižnice in dobre prakse ter ob tem tkali pristne kolegialne vezi.

LEVO
Obisk Gradske knjižnice Juraja Šižgorića v Šibeniku, 2008

SPODAJ
Mag. Branko Goropevšek pred mestno knjižnico v nemškem Mainzu, 2002

DESNO
Ogled mesta Luzern v Švici, 2009

“
**Zapustil nas je
mag. Branko
Goropevšek,
direktor celjske
knjižnice in
eden največjih
zagovornikov
društva.
Njegova
podpora in
predanost
stroki sta pustili
neizbrisen
pečat.**

Pomemben del našega delovanja so bila tudi strokovna predavanja. Gostili smo priznane strokovnjake, odpirali aktualne teme s področja bibliotekarstva ter spremljali razvoj stroke doma in v tujini. Dvorane so bile dobro obiskane, razprave živahne, občutek pa enoten, društvo je ostajalo pomemben prostor dialoga, učenja in medsebojnega spoštovanja.

Posebno mesto v mojem srcu imajo tudi letna srečanja v območnih knjižnicah, danes že z več kot štiridesetletno tradicijo. Z veseljem opažam, da so med člani priljubljena še danes, kar potrjuje, da se še vedno radi družimo.

Obdobje mojih treh mandatov je zaznamovalo predvsem skupno delo, entuziazem in močan občutek pripadnosti. V tem času se je Osrednja knjižnica Celje preselila v nove prostore, kar je bil pomemben mejnik za vse nas. 13. septembra 2012 pa nas je pretresla žalostna vest, da nas je zapustil mag. Branko Goropevšek, direktor celjske knjižnice in eden največjih zagovornikov društva. Njegova podpora in predanost stroki sta pustili neizbrisen pečat. Po njegovi smrti se je marsikaj

spremenilo, žal ne na bolje. Predsedniško funkcijo sem zaključila 27. marca 2014.

Danes ob pogledu na to obdobje čutim predvsem hvaležnost. Ponosna sem, da sem lahko soustvarjala obdobje rasti in povezovanja ter prispevala k temu, da je društvo postalo še bolj prepoznavno, odprto in povezovalno. To niso bila le leta vodenja – bila so leta sodelovanja, zaupanja in skupnih korakov naprej.

ORGANI DBC 2008–2010

Izvršni odbor

predsednica: Polonca Bajc
Napret
podpredsednica: Brina
Zabukovnik Jerič
tajnica: Andreja Videc
blagajničarka: Zdenka
Turnšek

člani: Alja Bratuša, Melita
Požežnik, Irena Medvešek,
Gusta Grobin, Tanja Butara,
Metka Kovačič, Metka Kodrič,
Irena Štusej, Ana Lamut,
Tatjana Oset, Jerica Hrastnik

Nadzorni odbor

Simona Solina, Janja Korošec,
Jerneja Ristič

Častno razsodišče

Tatjana Cmok, Ljudmila
Conradi, Irena Verbič

ORGANI DBC 2010–2012

Izvršni odbor

predsednica: Polonca Bajc
Napret
podpredsednica: Brina
Zabukovnik Jerič
tajnica: Andreja Videc
blagajnik: Andrej Kure

člani: Alja Bratuša, Melita
Požežnik, Irena Medvešek,
Gusta Grobin, Jerica Horjak,
Matej Jazbinšek, Metka
Kodrič, Andreja Hutinski,
Petra Širko Poljanšek, Tatjana
Oset, Tanja Butara

Nadzorni odbor

Simona Solina, Jerneja Ristič,
Srečko Maček

Častno razsodišče

Tatjana Cmok, Janja Korošec,
Irena Verbič

ORGANI DBC 2012–2014

Izvršni odbor

predsednica: Polonca Bajc
Napret
podpredsednica: Brina
Zabukovnik Jerič
tajnica: Mateja Žvižej
blagajničarka: Tejka Jager

člani: Alja Bratuša, Melita
Požežnik, Irena Medvešek,
Gusta Grobin, Jerneja Ristič,
Matej Jazbinšek, mag. Nataša
Koražija, Andreja Hutinski,
Petra Širko Poljanšek, Tatjana
Oset, mag. Mateja Planko

Nadzorni odbor

Simona Solina, Andreja Videc,
Katja Gjerkeš Knežević

Častno razsodišče

Tatjana Cmok, Janja Korošec,
Irena Verbič

2014 -2018

PREDSIEDNIK
MATEJ
JAZBINŠEK

“

**Ne gre
zanemariti
duha časa, ki
je šel in še gre
v vedno večjo
individualizacijo,
kar škodi
vsakršnim
oblikam
društvenega
udejstvovanja.**

Moje obdobje 4-letnega predsednikovanja DBC se ni začelo po načrtih, saj je bil marčevski občni zbor (leta 2014), na katerem sem bil edini kandidat za predsednika društva, neuspešen oziroma neizpeljan zaradi proceduralnih zapletov. Začasno vodenje društva je prevzela dotedanja in bodoča podpredsednica društva Brina Zabukovnik Jerič. V prihodnjih tednih so se strasti pomirile, aktivnejši člani društva in večje knjižnice smo se dogovorili za nadaljnje tvorno sodelovanje. Tako sem bil za predsednika izvoljen na občnem zboru 17. aprila 2014.

Vsled zgoraj opisanega dogajanja se je zmanjšala številčnost članstva in udeležba na tradicionalnih aktivnostih društva, pri čemer so izjema v vseh nadaljnjih letih ostala letna srečanja članov. Poleg naštetega je do določene mere na upad udeležbe pri izobraževalnih aktivnostih zagotovo vplivala vedno večja ponudba številnih strokovnih izobraževanj v knjižničarskem okolju s strani različnih akterjev, ki se jih člani DBC udeležujejo v velikem številu, pri strokovnih ekskurzijah pa do neke mere zagotovo razmah cenejših in organizacijsko enostavnih možnosti za individualna potovanja. Ne smemo zanemariti niti duha časa, ki je šel in še gre v vedno večjo individualizacijo, kar škodi vsakršnim oblikam društvenega udejstvovanja. V tem času je bilo opazno tudi veliko zmanjševanje števila specialnih knjižnic ter slabšanje položaja šolskih knjižničarjev, ki se v delovnem času nikakor niso mogli udeleževati aktivnosti društva in so tako izgubljali povezavo z njim.

Kljub naštetemu smo se z izvršnim odborom društva v tem obdobju trudili ohranjati jedro članstva ter slediti potrebam članov in pripravljati aktivnosti, ki so bile zanje koristne in z njihove strani zaželeno. Da nam je to uspevalo, gre še posebna zahvala mojima najožjima sodelavkama, podpredsednici in tajnici društva, v tistem času še aktivnim nekdanjim predsednikom društva, članom društvenih organov, še posebej izvršnega odbora, ter direktorjem splošnih knjižnic, ki so večinoma društvo ves čas brezpogojno podpirali.

2014

V letu 2014 je imelo društvo 137 članov. Poleg že obeh omenjenih občnih zborov – na drugem so bili izvoljeni novi organi društva – je bila izvedena tudi seja izvršnega odbora društva.

Redno letno srečanje DBC so pripravili kolegi iz žalske knjižnice 25. septembra, udeležilo pa se ga je več kot 90 članov društva. Ogledali smo si novo krajevno knjižnico na Polzeli in žalski Eko muzej ter druženje zaključili z večerjo v Galeriji okusov Novo Celje.

Letno srečanje DBC, ki ga je gostila žalska knjižnica, 2014

Na drugem občnem zboru je Slavica Hrastnik predstavila razstavo in publikacijo Univerze za tretje življenjsko obdobje celjske knjižnice. Decembra pa smo v celjski knjižnici izvedli strokovno predavanje Tomaža Beštra z naslovom Google in druga uporabna spletna orodja, ki se ga je udeležilo 25 članov.

V tem letu je bil za učinkovitejše in bolj ažurno komuniciranje vzpostavljen Facebook profil društva.

Aktivno smo sodelovali tudi z našo krovno organizacijo ZBDS. Poleg udeležbe na občnem zboru in sejah izvršnega odbora ter v nekaterih organih pod okriljem ZBDS sta v januarju dva člana izvršnega odbora DBC sodelovala na dvodnevni delavnici ZBDS v Zrečah o strateški usmeritvi ZBDS v prihodnjem mandatnem obdobju (do 2018). Sodelovali smo tudi pri organizaciji dvodnevnega posvetovanja sekcij ZBDS pod naslovom Skupaj smo močnejši, ki je bilo septembra v Laškem. Ob tej priložnosti je žalska knjižnica dvakrat pripravila tudi domoznansko vodenje po kraju za udeležence posveta in jim predstavila knjižnico.

Načrtovanega programa za to leto nismo izpolnili pri izvedbi strokovne ekskurzije (tako za spomladansko tridnevno ekskurzijo kot za jesenski enodnevni izlet ni bilo dovolj interesa članov društva).

Jolanda Železnik, direktorica žalske knjižnice in članica IO DBC, je v tem letu prejela Čopovo priznanje.

2015

Število članov Društva bibliotekarjev Celje se je naslednje leto povečalo – na 152. Redno dejavnost so tudi to leto predstavljale upravne aktivnosti društva ter sodelovanja v organih in pri aktivnostih ZBDS, vključno s kongresom Upravljanje znanja v knjižnicah v Mariboru.

Tradicionalno letno srečanje je potekalo 17. septembra v Zasavju, v organizaciji kolegov iz hrastniške, trboveljske in zagorske knjižnice, ki se ga je udeležilo 75 članov društva. Ogledali smo si knjižnici v Hrastniku in Trbovljah in Steklarno Hrastnik ter se odpeljali na Kum.

Letno srečanje DBC v Trbovljah, 2015

V tem letu nam je uspelo izpeljati enodnevno strokovno ekskurzijo, in sicer na Primorsko (18 udeležencev). Ogledali smo si knjižnico v Novi Gorici, samostansko knjižnico v Kostanjevici in samostan na Sveti Gori ter druženje zaključili v Goriških Brdih.

Na letnem občnem zboru je nastopila Polonca Bajc Napret iz Osrednje knjižnice Celje s predavanjem Knjižnice v prihodnosti – neskončne možnosti, nanašajočim se na konferenco IFLE, ki je potekala v Singapurju letu 2013. V juniju smo organizirali predavanje Sonje Bercko Socialna pismenost, ki se ga je udeležilo 30 članov.

V tem letu smo v društvu začeli poslovati z e-računi. Kot predsednik DBC pa sem ponovno vzpostavil sestanke direktorjev splošnih knjižnic celjske regije in sprva prevzel organizacijo le-teh.

ORGANI DBC 2014–2016

Izvršni odbor

predsednik: Matej Jazbinšek
podpredsednica: Brina Zabukovnik Jerič
tajnica: Maja Praprotnik

člani: Polonca Bajc Napret, Alja Bratuša, Polona Cvikl, mag. Nataša Koražija, Irena Medvešek, Tatjana Oset, mag. Mateja Planko, Melita Požežnik, Jerneja Ristič, Simona Solina, Petra Širko Poljanšek, Jolanda Železnik

Nadzorni odbor

Valerija Jerman, Katja Gjerkeš Knežević, Melita Požežnik

Častno razsodišče

Tatjana Cmok, Andreja Hutinski, Janja Korošec

ORGANI DBC 2016–2018

Izvršni odbor

predsednik: Matej Jazbinšek
podpredsednica: Brina Zabukovnik Jerič
tajnica: Maja Praprotnik

člani: Polonca Bajc, Alja Bratuša, Polona Cvikl, mag. Nataša Koražija, Irena Medvešek, Tatjana Oset, mag. Mateja Planko, Jerneja Ristič, Simona Solina, Petra Širko Poljanšek, Jolanda Železnik

Nadzorni odbor

Katja Gjerkeš Knežević, Valerija Jerman, Srečko Maček

Častno razsodišče

Andreja Hutinski, Marijan Pušavec, Bernarda Lukanc

2016

Število članov Društva bibliotekarjev Celje je bilo konstantno, v letu 2016 nas je bilo 155. Februarski volilni občni zbor je potrdil enako vodstvo kot v mandatu pred tem, z malenkostnimi spremembami v organih društva.

Letno srečanje DBC je potekalo junija v organizaciji Knjižnice Velenje. Udeležilo se ga je 80 članov društva. Ogledali smo si knjižnico v Velenju, kjer smo imeli tudi voden ogled mesta. Družabni zaključek srečanja smo posvetili obeležitvi 40-letnice DBC.

**Letno srečanje,
ki je potekalo
v organizaciji
Knjižnice Velenje,
smo posvetili
obeležitvi
40-letnice DBC.**

Letno srečanje DBC v Velenju, 2016

Ob tej obletnici smo v letu 2016 oblikovali in postavili novo spletno stran društva (prejšnja že nekaj let ni delovala), za kar sta poskrbela kolega Bojan Uranjek iz Medobčinske knjižnice Žalec in Alja Bratuša z OŠ Polzela. Zasnovan je bil tudi nov logotip DBC, ki je še vedno v uporabi, ter skladno z njim spremenjen FB-profil. Izdelali smo predstavitvene promocijske zgibanke in broške ter druge promocijske tiskovine DBC. Delovanje društva smo predstavili na strokovnem posvetu ZBDS v Mariboru.

V aprilu smo izvedli dvodnevno strokovno ekskurzijo, ki se je je udeležilo 35 članov. Ogledali smo si splošno knjižnico v Labinu ter obiskali Reko, Goli otok in Krk.

Na občnem zboru je Brina Zabukovnik Jerič iz Knjižnice Velenje predstavila dobre prakse velenjske knjižnice glede povezovanja z njihovimi bralci, tako odraslimi kot otroki. V decembru smo organizirali predavanje dr. Branka Lobnikarja z naslovom Pomen vseživljenjskega učenja, s poudarkom na vlogi knjižnic pri tem.

V letu 2016 smo prešli na spletno bančno poslovanje.

2017

V letu 2017 je imelo Društvo bibliotekarjev Celje 156 članov. Izvedli smo redni letni občni zbor in sejo izvršnega odbora.

Letnega srečanja, ki ga je 15. junija gostila Knjižnica Šmarje pri Jelšah, se je udeležilo 80 članov društva. V Šmarju pri Jelšah smo si ogledali knjižnico, Kulturni dom in Muzej baroka. Ob druženju pa smo spoznali tudi trg Lemberg s stalno zgodovinsko zbirko in baročno cerkev na Sladki Gori.

V tem letu smo izvedli kar dve strokovni ekskurziji. Spomladanska dvodnevna ekskurzija (8., 9. april) nas je vodila po Zahodni Madžarski in Gradiščanski, udeležilo pa se je 26 članov. Na jesenski enodnevni strokovni ekskurziji (18. november) pa smo obiskali Cankarjevo knjižnico Vrhnika, Mestno knjižnico Izola in Praznik kakijev v Strunjanu (18 udeležencev).

Pripravili smo strokovno predavanje Biblioterapija in predstavitev novosti portala Biblos (skupaj 50 udeležencev).

Konec leta smo skupaj z Osrednjo knjižnico Celje soorganizirali uspešen posvet Pis(a)na kulturna dediščina kot kulturni spomenik v Osrednji knjižnici Celje, na katerem je bilo več kot 60 udeležencev. Ob posvetu je izšel tudi zbornik prispevkov.

Kongres ZBDS z naslovom Povezovanje. Sodelovanje. Skupnosti, ki je bil tudi volilni kongres, je spet potekal na območju našega društva, in sicer v Podčetrtku oziroma Olimju. Trije člani DBC smo bili izvoljeni v organe ZBDS za obdobje 2017–2021.

“

Kot predsednik sem se vseskozi trudil slediti poslanstvu društva, ki ga zaznamuje stalno iskanje ravnovesja med strokovnostjo in srčnostjo,

Strokovna ekskurzija
na Madžarsko, 2017

**saj
knjižničarstvo
ni zgolj
služba, poklic,
ampak tudi
poklicanost,
poslanstvo.**

Z desetletne distance svojega štiriletnega mandata na čelu DBC ne ocenjujem kot neuspešnega, čeprav bi lahko kaj naredil drugače, marsikdo bi zagotovo kaj storil tudi bolje. Društvo je v tem času zagotovo po svojih najboljših močeh služilo članom, njihovim potrebam in željam. Kot predsednik sem se vseskozi trudil slediti poslanstvu društva, ki ga zaznamuje stalno iskanje ravnovesja med strokovnostjo in srčnostjo, saj knjižničarstvo ni zgolj služba, poklic, ampak tudi poklicanost, poslanstvo. Vedno večja individualnost ter občutek preobremenjenosti in pomanjkanja časa so zelo nenaklonjeni društvenim aktivnostim. Kljub temu smo v tem obdobju uspeli ohraniti jedro društva in povezanost med splošnimi knjižnicami območja, utrditi temeljne društvene aktivnosti ter pri večini članstva okrepiti zavedanje, da lahko (tudi) v naši stroki prave rezultate dela ob strokovni podkovanosti dosegamo le s povezovanjem, sodelovanjem ter srčnostjo in predanostjo svojemu delu. DBC se s svojimi dejavnostmi trudi to spodbujati in razvijati.

2018 – 2026

PREDSEDNICA
BRINA
ZABUKOVNIK
JERIČ

2018–2020

Z letom 2018 sem kot dolgoletna podpredsednica DBC prevzela vlogo predsednice društva na občnem zboru 15. februarja, kjer je Matej Jazbinšek predstavil nizozemske knjižnice, ki so si jih na strokovni ekskurziji oktobra 2017 ogledali direktorji slovenskih splošnih knjižnic, Jože Čakš pa je bil imenovan za častnega člana DBC. Delovanje društva sem dobro poznala, prav tako člane Izvršnega odbora. Tako smo lahko le nadaljevali uspešno zastavljen program, ki je vsebinsko nudil povabilo na letno srečanje članov v eno izmed splošnih knjižnic na Celjskem, organizacijo predavanj in povabilo na večdnevno strokovno ekskurzijo.

Tako smo v letu 2018 izvedli strokovno ekskurzijo v Trst in Furlanijo-Julijsko krajino (14.–15. aprila), 17. maja smo izvedli predavanje mag. Sergeja Laha in Boštjana Batiča z IZUM-a o Uporabi družbenih medijev in mobilnih aplikacij v knjižnicah, s poudarkom na mCobiss, 7. junija je potekalo že 39. letno srečanje članov DBC v organizaciji Knjižnice Šentjur, 29. novembra smo gostili Majo Vunšek iz Mestne knjižnice Kranj, takratno

ORGANI DBC 2018-2020

Izvršni odbor

predsednica: Brina Zabukovnik Jerič
podpredsednik: Matej Jazbinšek
tajnica: Maja Praprotnik,

člani: Alja Bratuša, Irena Medvešek, Jerneja Ristič, Polonca Bajc Napret, mag. Nataša Koražija, Jolanda Železnik, Petra Širko Poljanšek, Tatjana Oset, mag. Mateja Planko

Nadzorni odbor

Polona Cvikl, Srečko Maček, Bernarda Lukanc

Častno razsodišče

Vlasta Sovinc Lesjak, Andreja Hutinski, Barbara Rančigaj

Trst in Furlanija-Julijska krajina, 2018

podpredsednico Društva bibliotekarjev Gorenjske in predsednico Sekcije za splošne knjižnice pri ZBDS, da nam je predstavila predavanje z aktualnim naslovom Knjižničar v splošni knjižnici – poklic nešteti možnosti. Jesenska ekskurzija v Ljubljano (ob 100-letnici smrti Ivana Cankarja) je zaradi premajhnega števila prijav odpadla. Kot članica Nadzornega odbora pri ZBDS sem se udeleževala sej Upravnega odbora, 4. junija pa sem se aktivno udeležila Okrogle mize ob 50-letnici Društva bibliotekarjev Ljubljana, kjer so predsedniki področnih društev predstavili svoje delovanje in se hkrati spraševali, kakšno vlogo še imajo področna društva pri spodbujanju članstva v ZBDS.

Z letom 2019 smo v društvu povišali članarino (za zaposlene z 21 na 25 €, za študente in upokoјence z 12 na 15 €), saj jo je povišal tudi ZBDS. 14. februarja smo izvedli redni občni zbor, na katerem je Maja Praprotnik predstavila Zbirko prvih beril Marjana Mariniška, ki je bila postavljena na ogled kot stalna zbirka v Knjižnici Velenje. 13. in 14. aprila smo izvedli dvodnevno ekskurzijo v Pulj, kjer smo si ogledali mestno knjižnico in se podali na ogled Brionov (30 udeležencev). 16. maja smo povabili člane na delavnico Retorika in uspešen javni nastop, predavala je Irena Potočar Papež, zunanja sodelavka Andragoškega centra (24 udeležencev). 13. junija smo se družili na že 40. letnem srečanju v organizaciji Knjižnice Rogaška Slatina. Prvič smo v sodelovanju z Društvom bibliotekarjev Ljubljana in Društvom bibliotekarjev Maribor organizirali strokovno srečanje, ki je potekalo v soboto, 16. novembra, v Knjižnici Velenje, tema srečanja pa je bila Uporabniki in knjižničarke – Kaj pa knjižničarji? Strokovnega srečanja se je udeležilo 55 članov iz vseh treh bibliotekarskih društev.

Brioni, 2019

2020-2022

V letu 2020, ki se je izkazalo za zelo posebno in v marsičem drugačno, smo izvedli volilni Občni zbor še "v živo", na katerem je Lea Očko predstavila Konferenco IFLA, ki se je je udeležila v letu 2019 v Atenah. Zaradi epidemije so bile knjižnice precejšnji del leta okrnjeno odprte, nekaj časa tudi zaprte za obiskovalce. Skladno s tem tudi v DBC nismo izvedli zastavljenih aktivnosti. Načrtovano pomladansko ekskurzijo smo odpovedali, v dogovoru s Splošno knjižnico Slovenske Konjice smo letno srečanje prestavili na naslednje leto. Prav tako nismo organizirali predavanj, saj je bilo zbiranje ljudi večji del leta prepovedano oziroma ni bilo priporočeno. Smo pa ohranjali aktualno spletno stran društva, FB-stran in imeli ob koncu leta korespondenčno sejo IO DBC.

Srečanje članov na Rogli, 2021

direktor Knjižnice Laško, predstavila nagrajena projekta Združenja splošnih knjižnic za leto 2020. 20. aprila je potekala predstavitev Slovenske sekcije IBBY, ki jo je predstavila predsednica dr. Tina Bilban, dr. Sabina Fras Popović pa je predstavila portal Družinska pismenost (25 udeležencev). 28. maja, na Dan lahkega branja, smo preko aplikacije Zoom gostili predavanje Tatjane Knapp, direktorice Zavoda Risa, ki se ukvarja z lahkim branjem (20 udeležencev). 2. septembra smo se srečali na 41. letnem srečanju v Slovenskih Konjicah (50 udeležencev). V okviru ZBDS je bilo leto 2021 volilno leto, tako so bili v organe ZBDS izvoljeni naslednji člani DBC: Srečko Maček (predsednik Komisije za Goropevškove nagrade), Matej Jazbinšek (predsednik Upravnega odbora Kalanovega sklada) in Brina Zabukovnik Jerič (članica Častnega razsodišča). ZBDS je prevzela nova predsednica Damjana Vovk. DBC je v letu 2021 praznoval 45 let delovanja, zato sem kot predsednica objavila krajši članek v Knjižničarskih novicah.

ORGANI DBC 2020-2022

Izvršni odbor

predsednica: Brina
Zabukovnik Jerič
podpredsednik: Matej
Jazbinšek

člani: Alja Bratuša, Irena
Medvešek, mag. Renata
Klančnik, Polonca Bajc
Napret, mag. Nataša Koražija,
Jolanda Železnik, Petra Širko
Poljanšek, Tatjana Oset,
mag. Mateja Planko

Nadzorni odbor

Polona Pezelj, Srečko Maček,
Robert Čop

Častno razsodišče

Vlasta Sovinc Lesjak, Andreja
Hutinski, Barbara Rančigaj

V letu 2021 smo večino sestankov izvedli preko aplikacije Zoom, tako je potekal tudi Občni zbor članov 18. marca (udeleženi 19 članov), na katerem sta v uvodu direktor Knjižnice Šmarje pri Jelšah dr. Marko Samec in Matej Jazbinšek,

2022-2024

Gradska knjižnica v Osijeku, 2023

Leto 2022 je bilo volilno leto, tako smo na Občnem zboru, ki je potekal preko ZOOM-a, izvolili novo/staro vodstvo. V uvodu sta Lidija Črnko in Maja Praprotnik iz Knjižnice Velenje predstavili svoje izkušnje z ogledov knjižnic na Finskem. 21. in 22. maja smo se podali na dvodnevno strokovno ekskurzijo po Beneški Sloveniji (18 udeležencev). 2. junija smo se družili na 42. letnem srečanju članov v organizaciji Osrednje knjižnice Celje (70 udeležencev). 19. novembra smo skupaj z Društvom bibliotekarjev Maribor in Društvom bibliotekarjev Koroške organizirali strokovno srečanje Bralna kultura in posebne zbirke, ki je potekalo v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika (37 udeležencev). V tem letu smo prešli na plačevanje članarine preko UPN QR po vzoru Društva bibliotekarjev Ljubljana. DBC je podprl predlog Združenja splošnih knjižnic za podelitev Čopove diplome članici dr. Andreji Videc. Leto smo zaključili s sejo Izvršnega odbora, na katerem smo zastavili program dela za naslednje leto. Izvoljeni člani v organe ZBDS so se aktivno udeleževali sej in dogodkov.

Leto 2023 smo pričeli 23. februarja z občnim zborom, na katerem je Alja Bratuša iz OŠ Polzela predstavila primer dobre prakse – Soba pobega. Kot predsednica sem se udeležila prvega srečanja predsednic področnih bibliotekarskih društev, na katerem smo si izmenjale prakse, uskladile delovanje društev in začrtale prihodnje delo. Med 26. in 28. majem smo se skupaj s člani drugih bibliotekarskih društev podali na tridnevno strokovno ekskurzijo v Osijek (ogled Mestne in univerzitetne knjižnice), Novi Sad in Fruško Goro (18 udeležencev). 28. septembra je potekalo 43. letno srečanje članov v organizaciji Knjižnice Laško (90 udeležencev). Na pobudo ZBDS se je 5 članic DBC med 20. in 23. oktobrom udeležilo Frankfurtskega knjižnega sejma, na katerem je bila Slovenija častna gostja. Že tretje leto smo tri bibliotekarska društva (Ljubljana, Maribor in Celje) skupaj organizirala strokovno srečanje, tokrat na temo Izzivi v šolskih knjižnicah, ki je potekalo 25. novembra v Mestni knjižnici Ljubljana (46 udeležencev, 6 iz DBC). Po strokovnem druženju so bili udeleženci povabljeni na sprehod po Ljubljani in k obisku 39. Slovenskega knjižnega sejma. Uspešno leto smo zaključili s predlogom za Čopovo diplomu Jolandi Železnik.

ORGANI DBC 2022-2024

Izvršni odbor

predsednica: Brana Zabukovnik Jerič
podpredsednik: Matej Jazbinšek

člani: Alja Bratuša, Matej Strgaršek, Ana Miličević, Polonca Bajc Napret, mag. Nataša Koražija, Jolanda Železnik, Petra Širko Poljanšek, Tatjana Oset, mag. Mateja Smodiš

Nadzorni odbor

Polona Pezelj, Srečko Maček, Robert Čop

Častno razsodišče

Vlasta Sovinc Lesjak, Andreja Hutinski, Barbara Rančigaj

2024-2026

Leto 2024 je bilo ponovno volilno leto, tako smo izvolili vodstvo, ki je poleg že stalnih funkcij pridobilo novega tajnika, in sicer Davida Vidmarja Čeruja iz Knjižnice Velenje. Pred uradnim delom je Maja Marija Marovt iz OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik izvedla predavanje Izzivi v šolskem knjižničarstvu: doprinos ChatGPT. 14. marca smo gostili strokovnjakinjo za protokol Ksenijo Benedetti, ki je izvedla predavanje Kažipoti komuniciranja v knjižnicah (62 udeležencev). V sodelovanju z ZBDS smo se med 6. in 8. aprilom podali na tridnevno strokovno ekskurzijo v Raveno, Rimini in Bologno z obiskom Sejma otroških knjig, kjer je bila Slovenija država v fokusu (45 udeležencev). 3. oktobra smo se družili na 44. letnem srečanju članov v organizaciji Osrednje knjižnice Mozirje (70 udeležencev). 30. septembra je bilo pri Knjižnici Vojnik slovesno odkrito spominsko obeležje Lovra Stepišnika in odprtje razstave o prvem slovenskem potujočem knjižničarju. Skupaj z Društvom bibliotekarjev Maribor smo se 30. novembra podali na strokovno ekskurzijo v Trst, kjer smo si v Slovenskem stalnem gledališču ogledali razstavo slovenske ilustracije In kaj se je zgodilo potem? (31 udeležencev). V sodelovanju z Osrednjo knjižnico Celje smo oddali vlogo za podelitev Čopove diplome za članico Ido Kreča.

ORGANI DBC 2024-2026

Izvršni odbor

predsednica: Brina Zabukovnik Jerič
podpredsednik: Matej Jazbinšek
tajnik: David Vidmar Čeru, od leta 2026 Tamara Čujež

člani: Alja Bratuša, Natalija Perko, Ana Miličević, Polonca Bajc Napret, mag. Nataša Koražija, Jolanda Železnik, Petra Širko Poljanšek, Tatjana Oset, mag. Mateja Smodiš

Nadzorni odbor

Srečko Maček, dr. Marko Samec, Drago Martinšek

Častno razsodišče

dr. Andreja Videc, Andreja Hutinski, Barbara Rančigaj

Sejem otroških knjig v Bologni, 2024

V letu 2025 se je formiral Uredniški odbor za pripravo Zbornika in dogodka ob 50-letnici DBC (5. maj 2026). Člani: Polonca Bajc Napret, Matej Jazbinšek, Srečko Maček, dr. Marko Samec, Brina Zabukovnik Jerič in Jolanda Železnik so opravili pet sestankov, na katerih so načrtali pripravo zbornika in izvedbo dogodka.

Leto 2025 je bilo v ZBDS volilno leto, tako je bilo nekaj članov DBC izvoljenih v organe in delovna telesa (do 2029). Brina Zabukovnik Jerič je postala članica Uredniškega sveta revije Knjižnica, Srečko Maček pa predsednik Komisije za Goropeškove nagrade in član Upravnega odbora Stepišnikovega sklada. Maja Praprotnik je postala članica Komisije za podelitev priznanja zlata hruška. Dr. Marko Samec je postal član Sekcije za oblikovanje knjižnic LIBDESIGN pri IFLA.

Predavanje Ksenije Benedetti, 2024

“

S ponosom lahko rečem, da je Društvo bibliotekarjev Celje tretje največje društvo v Sloveniji, tako po številu članov kot tudi z zanimivim programom.

Strokovna ekskurzija po Beneški Sloveniji, 2022

Če povzamem delovanje DBC v letih od 2008 do danes (v obdobju 2008–2017 sem bila podpredsednica, od 2018 predsednica), ko sem se aktivno vključevala tako v delo DBC kot delo ZBDS, lahko rečem, da smo sledili aktualnim bibliotekarskim smernicam in vprašanjem z organizacijo raznih predavanj in sodelovanjem z ZBDS, smo pa ohranjali svojo posebnost – z letnimi srečanji članov že od leta 1979 in z organizacijo strokovnih ekskurzij. Le-te so v zadnjem času v upadu, člani morda raje potujejo sami, najraje se udeležujejo letnih srečanj in zanimivih predavanj. S ponosom lahko rečem, da je DBC tretje največje društvo v Sloveniji, tako po številu članov (za DB Ljubljana in DB Maribor) kot tudi z zanimivim programom. Vseskozi se povezujemo, tako z drugimi bibliotekarskimi društvi kot z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije.

Ivan Kanič je na posvetu v Celju (24. maj 2001) zapisal, da bodo preživela združenja, ki so dobro organizirana in angažirana ter v katerih se člani ne sprašujejo, kaj lahko združenje stori zanje, temveč kaj lahko sami storijo za združenje (Zbornik ob 25-letnici DBC). Verjamem, da imamo med člani mnogo takšnih, ki si želijo strokovno napredovati in prispevati strokovni skupnosti.

Čestitke DBC ob 50. jubileju, še na mnoga leta!

ZLATA LETA DRUŠTVA BIBLIOTEKARJEV CELJE

Jože Čakš

Ko je bil 5. maja 1976 ustanovni občni zbor Društva knjižničarjev Celje, ki je bilo pozneje preimenovano v Društvo bibliotekarjev Celje, sem bil na tem občnem zboru prisoten kot predstavnik Občinske matične knjižnice Šmarje pri Jelšah. Takrat sem bil zaposlen v Osrednji knjižnici Celje z nalogo organizacije in razvoja knjižničarstva v občini Šmarje pri Jelšah, tako da sem začetke tega društva spremljal v njegovem nastajanju. Izjemna vzornika sta mi bila takratni ravnatelj knjižnice prof. Vlado Novak, ki je postal tudi prvi predsednik društva, in prof. Ivanka Bauman, vodja katalogizacije in obdelave gradiva v celjski knjižnici, ki je bila izvoljena za prvo tajnico društva. Udeleževal sem se večine dogodkov, srečanj, predavanj in posvetovanj, tako da sem tudi po tej strani spoznaval bibliotekarsko stroko in jo kot moje službeno poslanstvo skozi vso delovno dobo z veseljem in odgovornostjo opravljal. Prva večja izkušnja v okviru delovanja društva je bila pomoč pri organizaciji strokovnega posvetovanja Zveze bibliotekarskih društev Slovenije jeseni leta 1981 v Rogaški Slatini. Ker je posvetovanje potekalo na območju delovanja naše šmarske knjižnice, sem dobil posebne zadolžitve, ki sem jih z veseljem uspešno opravil. Med drugim tudi, za udeležence posvetovanja, izredno zanimiv in poučen izlet po Kozjanskem. Verjetno so vse te moje aktivnosti in začetne izkušnje pripeljale do tega, da sem bil na občnem zboru društva 9. junija 1982 izvoljen za predsednika društva, saj je bil dotedanji predsednik prof. Vlado Novak zaradi bolezni razrešen te funkcije. Prevzeti to delo za izjemno strokovno usposobljenim in modrim predhodnikom je bilo zame veliko breme in odgovornost, saj s podobnimi vodenji še nisem imel izkušenj. Z ekipo, ki sem jo imel ob sebi,

sestavljeno iz predstavnic knjižnic iz vse celjske regije, sem društvo vodil pet let in mandat zaključil 7. maja 1987. To je bil čas živahnega delovanja društva, saj smo organizirali srečanja v knjižnicah po regiji, strokovna predavanja, ki so jih izvajali strokovnjaki s področja bibliotekarstva, bili soorganizatorji strokovnega posvetovanja Zveze bibliotekarskih društev Slovenije v Velenju, pripravili strokovno ekskurzijo v Narodno in sveučilišno knjižnico v Zagreb ter izpeljali še vrsto drugih aktivnosti in dogodkov. Regija se je na področju knjižničarstva močno povezala, izmenjevali smo si izkušnje in strokovna znanja. Vsakoletna srečanja vedno v drugi knjižnici pa so bila poleg predstavitve posamezne knjižnice tudi izjemno lep družaben dogodek, ki smo ga združili z ogledi kulturnih in zgodovinskih znamenitosti okolja, kjer smo se srečali. Posebno skrb smo posvečali širitvi članstva ter povezovanju s šolskimi in specialnimi knjižnicami. Aktivno delo v društvu me je po koncu mandata predsedovanja pripeljalo do novih zadalžitev. Bil sem imenovan v uredniški svet naše strokovne revije Knjižnica, postal član sekcije za splošnoizobraževalne knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije in nekoliko pozneje še član sveta Narodne in univerzitetne knjižnice Ljubljana.

Za vse naštetu delo in vse drugo, kar sem ustvarjal na področju knjižničarstva, sem leta 2002 na strokovnem posvetovanju Zveze bibliotekarskih društev na Bledu prejel Čopovo diplomu, za prispevek k strokovnemu razvoju slovenskega knjižničarstva.

Vesel sem, da mi je bilo dano v življenju opravljati ta izjemno lep in plemenit poklic knjižničarja ter da sem v našem celjskem društvu doživel veliko prijaznih, strokovno bogatih in prijateljskih trenutkov. Seveda pa mi je bilo v posebno čast opravljati pet let funkcijo predsednika tega društva. Hvaležen sem vsem, ki so me spremljali na tej moji poti. Posebej vsem kolegicam in kolegom knjižničarjem iz sosednjih knjižnic, vsem predsednikom društva, ki so za mano vodili to izjemno pomembno organizacijo in tudi sedanjemu vodstvu, predvsem pa dragim sodelavkam in sodelavcem v moji šmarski knjižnici.

Zveseljem in ponosom ostajam član Društva bibliotekarjev Celje, tudi v teh letih po upokojitvi, čestitam ob zlatem jubileju društva in želim vse dobro v prihodnjih časih.

ČLANSTVO SKOZI LETA

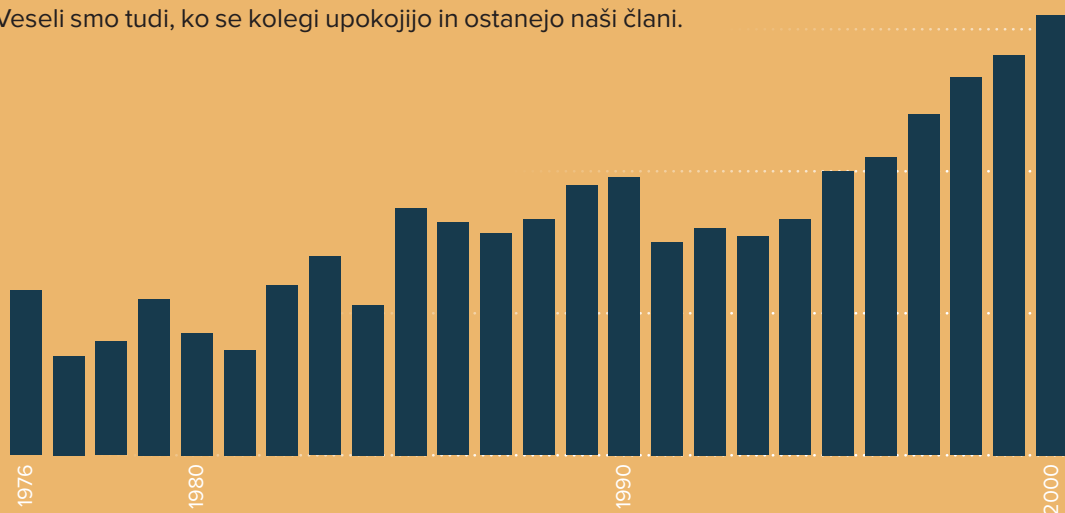
Brina Zabukovnik Jerič

V 50 letih delovanja Društva bibliotekarjev Celje se je v naših vrstah zvrstilo mnogo članov. V Zborniku, ki je izšel ob 25-letnici DBC, so objavljeni člani z imeni in priimki ter krajem knjižnice, v kateri so zaposleni. Le-teh je bilo skupaj 289. V letu 2001 je bilo včlanjenih v DBC 156 članov, kar je bilo takratno rekordno število članov.

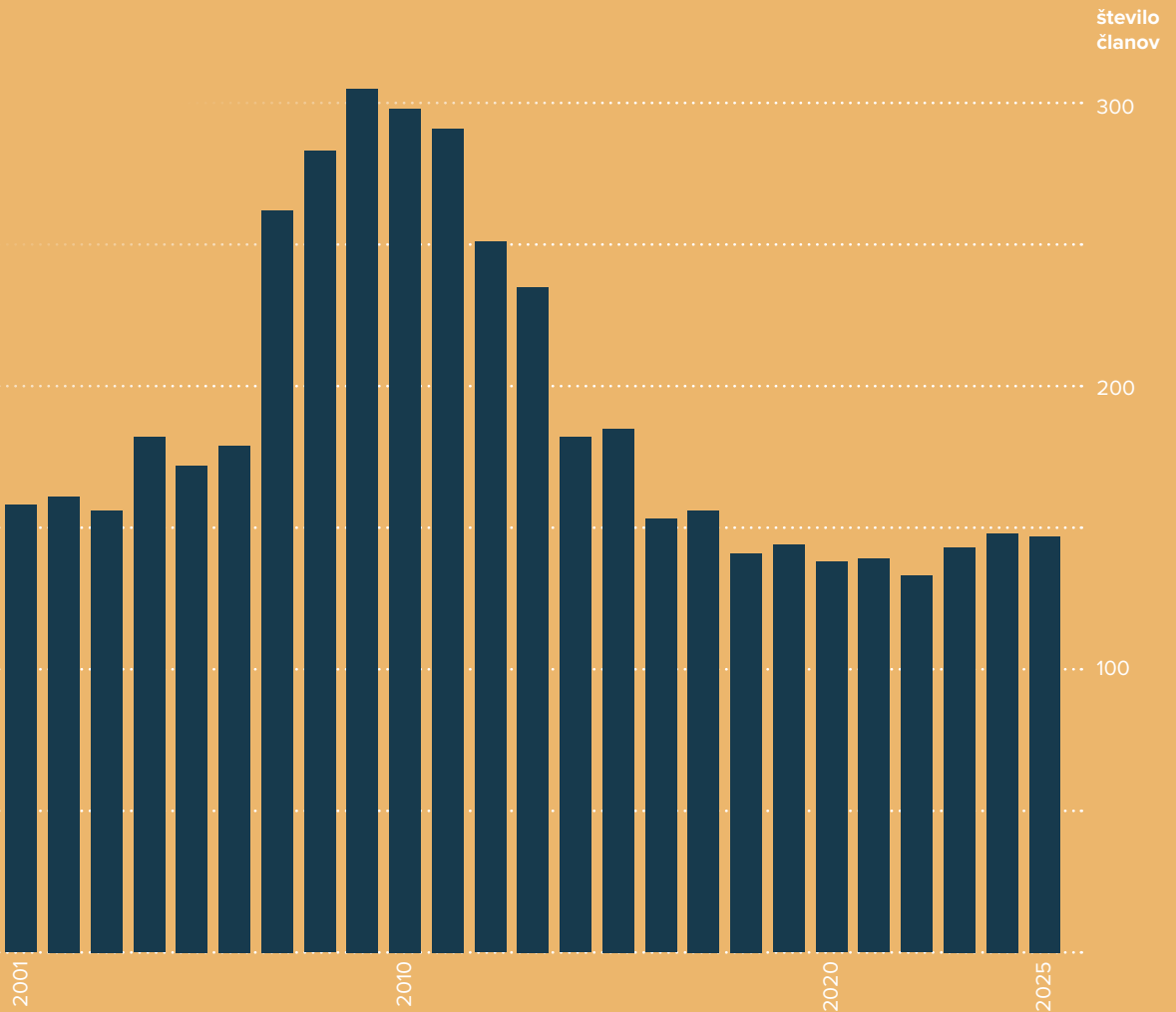
Z leti se je društvo razvijalo in svoj vrh doseglo v letih 2007–2012, ko je število članov preseglo število 250 (v letu 2009 je bilo rekordno število članov – 304). V zadnjih letih, še posebej po koronskem letu 2020 število članov variira okoli 150. V letu 2025 je bilo v DBC včlanjenih 147 članov. Skupno število članov v vseh 50 letih delovanja DBC je 585. Žal jih zaradi GDPR-uredbe ne moremo javno objaviti.

Verjamem, da smo se vsi predsedniki skozi svoj mandat trudili nagovoriti kolege in sodelavce k včlanitvi v matično društvo. Zadnja leta smo morda malce zanemarili študente, ki se včlanjujejo v Društvo bibliotekarjev Ljubljana, nato pa po zaposlitvi v knjižnice na celjskem območju pristopijo k matičnemu bibliotekarskemu društvu.

Veseli smo tudi, ko se kolegi upokojijo in ostanejo naši člani.

V prihodnje želimo k članstvu povabiti predvsem in tudi mlajše zaposlene. Ob zaposlitvi v katerikoli tip knjižnice bi moralo biti samoumevno, da se zaposleni včlanijo v društvo ter tako postanejo in ostanejo povezani s stroko in kolegi. Neprecenljivi so trenutki druženja in sodelovanja.

NAGRA ZBDS

ZASLUŽNI KNJIŽNIČARJI

Vera Levstik
Vlado Novak
Miloš Rybář

Zaslužni knjižničar je častni naziv, ki se podeljuje posamezniku za izjemne in trajne prispevke k razvoju knjižničarske dejavnosti, bibliotekarske stroke ter delovanja knjižnic, zlasti za dolgoročno strokovno odličnost, vpliv na širšo skupnost ter prispevek k razvoju bralne kulture, informacijske pismenosti in dostopnosti znanja.

ČASTNI ČLANI

Ivanka Bauman
Božena Orožen
Jože Čakš

Častni član je naziv, ki se podeli posamezniku za izjemen prispevek k delovanju, razvoju ali ugledu organizacije ali stroke.

PODATKE ZBRAL
Srečko Maček

JENCI

ČOPOVE DIPLOME

Vlado Novak, 1967
Miloš Rybář, 1975
Ivanka Bauman, 1981
Metka Kovačič, 1996
Martina Rozman Salobir, 1999
Olga Vurcer, 2000
Alja Bratuša, 2001
Jože Čakš, 2002
Društvo bibliotekarjev Celje, 2002
Anka Krčmar, 2003
Knjižnica Velenje, 2009
Ida Kreča, 2025

ČOPOVA PRIZNANJA

Ana Lamut, 1998
Tatjana Cmok, 1999
Metka Kodrič, 2000
Slavica Hrastnik, 2000
Špela Marin, 2005
Gusta Grobin, 2009
Jolanda Železnik, 2014

Čopove nagrade so najvišje državne nagrade za izjemne uspehe na področju knjižničarstva, ki jih podeljuje ZBDS za izjemne dosežke, življenjsko delo ali pomemben prispevek k razvoju knjižnične dejavnosti. Poimenovane so po Matiji Čopu, literarnem zgodovinarju, jezikoslovcu in knjižničarju. Diploma se podeli za izredno pomembno življenjsko delo, priznanje pa za enkratne dosežke na področju knjižničarstva.

Predstavitve Čopovih nagrajenk in nagrajencev do leta 2001 so objavljene v Zborniku ob 25-letnici DBC (2001).

GOROPEVŠKOVE NAGRADE

Silvo Grmovšek, 2022

Goropevškove nagrade podeljuje Zveza bibliotekarskih društev Slovenije za izjemne uspehe na področju domoznanstva in kulturne dediščine, ki so širšega družbenega pomena in prispevajo k napredku domoznanske dejavnosti v knjižnicah. Poimenovane so po mag. Branku Goropevšku, zgodovinarju, domoznancu in nekdanjemu direktorju Osrednje knjižnice Celje.

NAGRADE KALANOVEGA SKLADA

Alja Bratuša in Tatjana Krajnc Barič, 2005
Majda Kink, 2005
Martina Rozman Salobir, 2009

Kalanov sklad je finančni spominski sklad v okviru Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, namenjen spodbujanju strokovnega izobraževanja, raziskovanja in razvoja bibliotekarstva. Poimenovan je v spomin na delo zaslužnega slovenskega knjižničarskega delavca in vzgojitelja Pavla Kalana.

ALJA BRATUŠA

DOBITNICA ČOPOVE DIPLOME (2001)

Od začetka svojega dela (1988) je zelo dejavna članica DBC. Posebej se je izkazala pri organizaciji posveta ob 25. obletnici delovanja društva ter predavanj in seminarjev. Odlikuje se z veliko strokovnostjo, delavnostjo in pripravljenostjo pomagati sodelavcem pri uvajanju informacijske tehnologije, pri širjenju in poglobljanju knjižnične stroke ter pri izvajanju bibliopedagoške dejavnosti v osnovni šoli. Pripravila je strokovno didaktično gradivo za učitelje, delovne zvezke za učence in spletne strani za šolske knjižnice ter objavila več strokovnih člankov v zbornikih ter strokovnih in lokalnih časnikih. Uspešna je tudi pri organizaciji aktivov, ustanavljanju novih knjižničnih enot ter delovnih skupin na lokalnem in državnem nivoju.

Povzeto po predlogu Društva bibliotekarjev Celje za Čopovo diplomo.

JOŽE ČAKŠ DOBITNIK ČOPOVE DIPLOME (2002)

Za skoraj tridesetletno uspešno delo na področju knjižničarstva na Kozjanskem in v Obsotelju. Posebej velja izpostaviti njegovo prizadevanje za utrditev knjižnične mreže na tem območju.

Začetki njegovega dela segajo v leto 1974 v Knjižnici Šmarje pri Jelšah, ki je imela tedaj 40 m² prostora. Štiri leta pozneje je knjižnico preselil v nove prostore in poskrbel za podružnice v sedmih krajevnih skupnostih. Letos spomladi je bila knjižnica obnovljena in povečana – njena prvotna površina se je desetkrat povečala. Pomemben prispevek k temu je imel tudi dolgoletni neprofesionalni župan, gospod Jože Čakš, sam nagrajenec.

Jože Čakš se posveča tudi domoznanskemu raziskovanju in proučevanju lokalne zgodovine. Vodi odmevne literarne večere in pogovore z ustvarjalci. Poleg strokovnih prispevkov doma je sodeloval tudi pri predstavitvi slovenskega knjižničarstva v Avstriji s predavanjem Knjižničarstvo na manj razvitih območjih Slovenije.

Pet let je uspešno vodil Društvo knjižničarjev Celje. V tem obdobju so se začela tudi vsakoletna srečanja članov društva. Aktivno je sodeloval v predsedstvu ZBDS, v sekciji za SIK ter osem let kot član uredniškega odbora Knjižnice.

Z izjemnim smislom za humor, življenjskim optimizmom, delavnostjo in strpnostjo je Jože Čakš v skoraj tridesetletnem obdobju delovanja uspešno uresničeval vizijo sodobne in uporabnikom prijazne knjižnice. Kot višji knjižničar, direktor zavoda in vodja knjižnice je skupaj s svojim kolektivom uveljavljal potrebe in interese knjižničarske stroke ter kot župan aktivno skrbel za razvoj lokalne skupnosti.

Povzeto po predlogu Društva bibliotekarjev Celje za Čopovo diplomu.

DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV CELJE

DOBITNIK ČOPOVE
DIPLOME (2002)

Društvo bibliotekarjev Celje deluje kot prostovoljna strokovna organizacija knjižničarjev in bibliotekarjev na širšem območju celjske regije že od leta 1957. Sprva je delovalo kot podružnica Društva bibliotekarjev Slovenije, od leta 1976 pa kot samostojno Društvo bibliotekarjev Celje, ki je med tem časom že praznovalo srebrni jubilej. Do leta 1982 je društvu predsedoval prof. Vlado Novak.

Društvo si je ves čas prizadevalo za povezovanje knjižničarskih delavcev, omogočalo izmenjavo strokovnih izkušenj med člani ter skrbelo za strokovno izpopolnjevanje z organizacijo posvetov, seminarjev, predavanj in ekskurzij. Posebej velja izpostaviti izjemno hitro rast članstva, ki se je v zadnjih desetih letih podvojilo.

Društvo aktivno vpliva na delo in razvoj naše krovne organizacije. Na njegovo pobudo sta bila pred petimi leti ustanovljeni sekciji za domoznanstvo in za študente. Ob 25-letnici delovanja je društvo organiziralo posvet

in izdalo zbornik *Kaj lahko bibliotekarska društva prispevajo k razvoju stroke?*, s čimer je spodbudilo razpravo o poslanstvu, ciljih in organizaciji strokovnih združenj.

*Povzeto po predlogu
Knjižnice Velenje.*

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

podeljuje

ČOPOVO DIPLOMO

Društvo bibliotekarjev Celje

Za Vaš prispevek k strokovnemu razvoju slovenskega knjižničarstva

V LJUBLJANI,
14. 10. 2002

Predsednik:

Janičič

ANKA KRČMAR

DOBITNICA ČOPOVE DIPLOME (2003)

Gospa Anka Krčmar je leta 1986 prevzela delo ravnateljice knjižnice v Žalcu, ko se je ta iz trisobnega blokovskega stanovanja preselila v novo stavbo. Organizacijski dar ravnateljice in njen čut za uporabnika sta prispevala k temu, da je knjižnico uredila v izjemno prijeten in razgiban prostor.

Že na začetku vodstvene poti si je zadala nalogo, da svojemu mestu predstavi vse pomembne ljudi, ki so zaznamovali njegov ožji in širši prostor. Tako so v nizu let v zavesti njenih someščanov oživljale podobe – od etnologa in akademika Angelosa Baša do Paula Parina, svetovno znanega pisatelja in mirovnika. Na ta način so se spletale pomembne osebne povezave v domačem in mednarodnem prostoru.

Leta 1992 je prevzela vodenje Zavoda za kulturo Žalec, v okviru katerega je delovala tudi knjižnica. Ta je v tem času postala osrednja kulturna ustanova na širokem prostoru med Celjem in Velenjem.

Direktorica je s svojim čutom za človeški stik in aktualnost vsebin dosegla, da so v provincialno mestece prihajali umetniki, znanstveniki in literarni ustvarjalci, kar je pomembno zviševalo kakovost življenja v tem okolju. Neposredno je sodelovala kot pobudnica, urednica in založnica pri nastanku vsaj desetih publikacij – od pesniških zbirk Mete Rainer do pomembnih slikarskih monografij. Pomemben cilj njenega delovanja je bilo tudi oblikovanje knjižnice in spodbujanje bralne kulture v okolju.

Kljub lokalnim cepitvam in finančnim stiskam ji je uspelo ohraniti kakovostno strukturo programa knjižnice in knjižnične zbirke ter s tem stalno rast števila bralcev in uporabnikov knjižnice.

Med njene dosežke sodijo tudi prizadevanja za posodabljanje knjižnične mreže: prenovljeni sta bili krajevni knjižnici na Vranskem in v Preboldu. Gospa Anka Krčmar je bila tudi članica uredniškega sveta revije Knjižnica ter aktivna članica Društva bibliotekarjev Celje.

Povzeto po predlogu Društva bibliotekarjev Celje za Čopovo diplomu.

KNJIŽNICA VELENJE

DOBITNICA ČOPOVE DIPLOME (2009)

Zgodovina knjižnic in knjižničarstva v Šaleški dolini se je začela leta 1854 z ustanovitvijo "bukvarnice", ki jo je zasnoval entuziast Peter Musi. Do druge svetovne vojne je na tem območju delovalo več knjižnic, vendar je vojna prekinila delovanje večine izmed njih. Začetki današnje Knjižnice Velenje segajo v jesen leta 1934, ko je bila v takratni osnovni šoli odprta "javna knjižnica" z zbirko 442 knjig. Knjižna zbirka je bila med drugo svetovno vojno skrita pri zavednih Velenjčanih, po njenem koncu pa je znova služila svojemu namenu.

Od leta 1962 je knjižnica delovala v prostorih takratne Delavske univerze, kjer je dobila tudi prvo šolano knjižničarko. Leta 1971 je postala nepogrešljiv del kulturno-izobraževalne ponudbe nastajajočega mesta. Osamosvojila se je in preselila v posebej zanjo zgrajen objekt, kar je bilo za tisti čas izjemna redkost. Takrat je zaposlovala že sedem oseb.

V obdobju od leta 1975 do 2004 je bila knjižnica vključena v Kulturni center Ivan Napotnik, znova pa je postala samostojna leta 2008. Danes zaposluje 22 sodelavk in sodelavcev. Od začetka 70. let 20. stol. velenjski knjižničarji in knjižničarke aktivno sodelujejo v strokovnih in upravnih združenjih na regijski in državni ravni.

Po letu 2000 je knjižnica skupaj s prostori vstopila v tretje tisočletje – vse njene enote so se preselile v večje in obnovljene prostore. Danes skrbi za približno 46.000 prebivalcev na treh lokacijah in predstavlja temeljni steber kulture ter informacijsko-izobraževalne in socialno-družabne ponudbe v vseh treh občinah, za katere izvaja knjižnično dejavnost.

Povzeto po predlogu Društva bibliotekarjev Celje za Čopovo diplomu.

IDA KREČA

DOBITNICA ČOPOVE DIPLOME (2025)

Za izjemne dosežke na področju mladinskega knjižničarstva, zlasti pri razvoju bralne kulture na temeljih družini prijazne knjižnice in bibliopedagoškega dela ter za celovit razvoj dejavnosti pod blagovno znamko Knjižnica pri Mišku Knjižku.

Ida Kreča že več kot trideset let vodi Oddelek za otroke v Osrednji knjižnici Celje, ki se je pod njenim vodstvom razvil v prepoznavno središče bralne kulture, ustvarjalnosti in kakovostnega preživljanja prostega časa za otroke, starše in širšo skupnost. Kljub prostorskim omejitvam je z veliko domišljije in strokovnosti ustvarila topel, igriv in prepoznaven prostor, zaznamovan z maskoto Miškom Knjižkom in ilustracijami Lile Prap. Pomembno je sodelovala tudi pri načrtovanju nove stavbe knjižnice na Muzejskem trgu.

Odlikuje jo izjemno poznavanje potreb otrok in mladostnikov ter premišljeno oblikovanje knjižnične zbirke. Uvedla je številne inovativne pristope, med drugim posebne zbirke in postavitve gradiva, namenjene različnim starostnim skupinam, staršem in otrokom z oviranostmi. Pri vsem tem uporabnikom nudi strokovno in empatično svetovanje.

Posebno pozornost namenja vlogi družine pri razvoju bralnih navad. Organizira dejavnosti, ki povezujejo otroke in starše, sodeluje z vrtci ter podpira otroke brez ustrezne domače podpore. Med njenimi odmevnimi projekti so Knjižne čajanke, Pravljični kovčki, program Moja izbira je branje ter projekt Pobarvanke z naših poti, ki je leta 2025 postal stalna dejavnost oddelka.

Ida Kreča je pomembna povezovalka med knjižnico, šolami in drugimi ustanovami ter dolgoletna sodelavka bolnišnične šole in vrtca. Zaveda se tudi pomena medijev, zato redno sodeluje v radijskih in televizijskih oddajah ter strokovnih publikacijah. Posebej skrbi za predstavitev prireditve Zabava pri Mišku Knjižku, ki je prerasla v največjo poučno otroško prireditev v Celju.

Pod njenim vodstvom je Knjižnica pri Mišku Knjižku postala ugledna in prepoznavna blagovna znamka, Osrednja knjižnica Celje pa pomemben nosilec kulturnega in izobraževalnega življenja v lokalnem okolju.

Povzeto po predlogu Osrednje knjižnice Celje in DBC za Čopovo diplomu; foto: Andraž Purg.

A black and white portrait of Špela Marin, a woman with short dark hair, looking directly at the camera. The portrait is partially framed by a large, stylized orange letter 'S' that is part of the page's graphic design.

ŠPELA MARIN DOBITNICA ČOPOVEGA PRIZNANJA (2005)

Špela Marin je v Knjižnici Velenje zaposlena že od leta 1971. V tem času se je preizkusila skoraj na vseh področjih knjižničarskega dela: od nabave in katalogizacije do izposoje, medknjižnične izposoje in dela z uporabniki.

Na prvem mestu velja omeniti njeno veselje in uspešnost pri širjenju bralne kulture. Že od leta 1972 pripravlja pravljíčne ure za najmlajše; “Špeline pravljíčne ure” so postale prepoznaven zaščitni znak knjižnice. Leto za letom, teden za tednom mlade obiskovalce vodi v svet zgodb in jih seznanja z novimi slikanicami. Kot priljubljena pravljíčarka uspešno povezuje okolja, ki so ključna za vzgojo mladih bralcev – družino, vrtec, šolo in splošno knjižnico. Njene pravljíčne ure redno obiskujejo tudi organizirane skupine otrok iz vrtcev in nižjih razredov osnovnih šol. Pri delu z mladimi uresničuje svoje poslanstvo prebujanja ljubezni do knjig in spodbujanja potrebe po branju.

Špela Marin je dejavno sodelovala tudi v strokovnih bibliotekarskih organizacijah. Od vsega začetka je članica Društva bibliotekarjev Celje, bila je njegova podpredsednica, v letih 1988–1992 pa tudi predsednica. V tem času je društvo uspešno delovalo in krepilo ugled v strokovni javnosti. Organizirala je seminar o vključevanju knjižnic v omrežje JUPAK, ki mu je sledilo več strokovnih predavanj o nabavni politiki in odpisu gradiva.

Pod njenim vodstvom je društvo nadaljevalo z rednimi letnimi srečanji članov v različnih knjižničarskih okoljih. Veliko pozornosti je namenjala tudi povezovanju s šolskimi knjižnicami na Celjskem, ki so se s svojimi projekti uspešno predstavile na posvetovanju ZBDS na Rogli leta 1991.

Špela Marin nedvomno spada med najzaslužnejše velenjske knjižničarke, ki posebejajo knjižničarski poklic v njegovem celovitem poslanstvu.

Povzeto po predlogu Društva bibliotekarjev Celje za Čopovo priznanje.

GUSTA GROBIN DOBITNICA ČOPOVEGA PRIZNANJA (2009)

Avguština (Gusta) Grobin je že 31 let zaposlena v Knjižnici Šmarje pri Jelšah. Njeno uspešno strokovno delo se odraža v zadovoljstvu uporabnikov s knjižničnimi storitvami. Delo opravlja z veseljem in predanostjo, pri delu z uporabniki in gradivom je natančna in strokovna. V knjižnično okolje vnaša optimizem in prijaznost. Posebno pozornost namenja delu z otroki in mladino ter odraslim s posebnimi potrebami.

V delo knjižnice je uvedla številne novosti, s katerimi je ustanovo še tesneje povezala z lokalnim okoljem. Izvaja različne oblike obveščanja o knjižničnem gradivu – od razstav novosti do predstavitev sodobne otroške in mladinske književnosti na lokalnem radiu. Je nepogrešljiva mentorica pri različnih oblikah dela z mladimi bralci in pri uvajanju novih sodelavcev.

Zaradi vedrega značaja je med sodelavci priljubljena in spoštovana. Aktivno se vključuje v širše okolje ter pomembno prispeva k večji prepoznavnosti in ugledu knjižnice. Uspešno sodeluje z vrtci in osnovnimi šolami v okolju pri izvedbi številnih dejavnosti. Posebno skrb namenja uporabnikom s posebnimi potrebami: stanovalce doma upokojencev je skupaj s sodelavko povezala v bralni krožek, sodeluje tudi pri študijskem krožku za odrasle z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Aktivna je pri organizaciji različnih izobraževalnih in kulturnih prireditev.

Za strokovno delo, sodelovanje, inovativnost in topel človeški odnos Avguštini (Gusti) Grobin podeljujemo Čopovo priznanje za leto 2009.

Povzeto po predlogu Društva bibliotekarjev Celje za Čopovo priznanje.

JOLANDA ŽELEZNIK

DOBITNICA ČOPOVEGA PRIZNANJA (2014)

Jolanda Železnik je od leta 1992 zaposlena v Medobčinski splošni knjižnici Žalec, od leta 2006 kot direktorica knjižnice. V času njenega mandata je žalska knjižnica izpeljala več pomembnih projektov. Bila je pobudnica Pravljičnega maratona ob mednarodnem dnevu knjig za otroke, pobudnica bralne značke *Savinjčani beremo* in pozneje tudi bralne značke za otroke. Vodila je postopke digitalizacije domoznanskega gradiva, izdala komplete domoznanskih razglednic in koledar ter knjižnico vključila v portal Kamra.

V tem obdobju je knjižnica pridobila nove oddelke na Ponikvi, Polzeli in v Preboldu ter uvedla avtomatizacijo poslovanja v nekaterih krajevnih knjižnicah. Kot prva knjižnica na Celjskem je uvedla avtomatsko izposajo z RFID-tehnologijo. Sistematično je krepila sodelovanje z lokalno skupnostjo ter kulturnimi organizacijami doma in v tujini.

Jolanda Železnik je v lokalnem okolju znana kot stalna sodelavka kulturnih društev, ustanov in svetov. Več let je sodelovala z Radiem Celje kot avtorica radijskih oddaj o knjigah in knjižnicah. V zadnjih letih je bila redna članica delovnih teles Združenja splošnih knjižnic in članica delovne skupine za oblikovanje programa šole za direktorje. Februarja 2014 ji je Občina Žalec podelila Savinovo plaketo.

Za dosedanje delo ter pomemben prispevek k razvoju in ugledu knjižnic na območju Žalca in sosednjih občin ji Komisija za Čopove diplome, Čopova priznanja in Čopove plakete podeljuje Čopovo priznanje za leto 2014.

Povzeto po predlogu Društva bibliotekarjev Celje za Čopovo priznanje.

SILVO GRMOVŠEK PREJEMNIK GOROPEVŠKOVEGA PRIZNANJA (2022)

Za izjemen prispevek k razvoju in prepoznavnosti domoznanstva ter krepitvi ugleda domoznancev je Komisija za Goropevškove nagrade Silvu Grmovšku podelila Goropevškovo priznanje za leto 2022.

Silvo Grmovšek, bibliotekar specialist, se domoznanstvu posveča več kot 20 let. Po diplomu iz filozofije in sociologije kulture je deloval kot urednik, novinar in uradnik, od leta 1997 pa je zaposlen v Knjižnici Velenje, kjer je vodja domoznanskega oddelka. Tam je vzpostavil domoznansko zbirko, ki je danes prepoznavna v lokalnem in širšem okolju, ter mentorira mlajše strokovne sodelavce.

Med njegovimi dosežki je obuditev knjižne zbirke Šaleški razgledi, uredniško delo pri *Šaleškem biografskem leksikonu*, številni prispevki in razstave za popularizacijo lokalne zgodovine ter projekt digitalne zbirke **Digidom**, ki vključuje digitalizirano filmsko, video in glasbeno gradivo ter osrednji velenjski časopis *Naš čas*. Prav tako je dolgoletno podpiral raziskovalno delo mladih, zlasti v okviru gibanja *Mladi raziskovalci za razvoj Šaleške doline*.

Silvo Grmovšek s svojim delom pomembno prispeva k ohranjanju in promociji lokalne kulturne dediščine ter domoznanstva.

Povzeto po predlogu Knjižnice Velenje za Goropevškovo priznanje.

ALJA BRATUŠA & TATJANA KRAJNC BARIČ DOBITNICI NAGRADE KALANOVEGA SKLADA (2005)

Alja Bratuša, ki je zaposlena v knjižnici Osnovne šole Polzela, in Tatjana Krajnc Barič, ki je zaposlena v knjižnici Osnovne šole Petrovče, sta objavili tri članke, ki so nastali na podlagi njenega diplomskega dela.

Naslov prvega članka je Informacijsko opismenjevanje v 8. razredu – priložnost za evalvacijo dela šolskega knjižničarja. Avtorji članka so Alja Bratuša, Tatjana Krajnc Barič, Primož Južnič in Darja Kobal Grum. V članku, ki je bil objavljen leta 2005 v številki 1/2 revije Šolska knjižnica na straneh 2 do 12, avtorji članka ugotavljajo, da lahko šolska knjižnica s svojimi programi izboljšuje informacijsko pismenost učencev in se z njimi vključuje v prizadevanja za vseživljenjsko učenje. Na osnovnih šolah Petrovče in Polzela so v šolskem letu 2004/2005 opravili raziskavo, v kateri so spremljali proces informacijskega opismenjevanja pri izdelavi seminarske naloge v osmem razredu devetletne osnovne šole. Izsledki raziskave bodo vodilo za pripravo programov informacijskega opismenjevanja v prihodnje.

Naslov drugega članka je Aktivne metode pouka tudi v šolski knjižnici – primer programa KIZ za izdelavo seminarske naloge v 8. razredu devetletne osnovne šole. Avtorici članka sta Alja Bratuša in Tatjana Krajnc Barič. V članku, ki je bil objavljen leta 2005 v številki 1/2 revije Šolska knjižnica na straneh 36 do 43, avtorici predstavljata izvedbo programa usposabljanja za izdelavo seminarske naloge v 8. razredu osnovne šole in dodajata mnenja učiteljev in učencev o izvedenem usposabljanju v šolskem letu 2004/2005.

Naslov tretjega članka je Izobraževanje učiteljev za informacijsko opismenjevanje učencev. Avtorice so Alja Bratuša in Tatjana Krajnc Barič ter Sabina Burkeljca in Maja Bubik. Članek je bil objavljen leta 2006 v reviji Šolska knjižnica številka 1, str. 31 do 35. Avtorice članka ugotavljajo, da imamo, ko govorimo o uporabnikih šolske knjižnice, največkrat pred očmi le učence. Poudarjajo, da moramo učenje uporabe knjižnice načrtovati tako za učence kot tudi za učitelje, saj so učitelji zgled učencem. Prikazujejo izvedbo projekta Izobraževanje izobraževalcev, v katerem so si za cilj postavile usposobiti strokovne delavce, ki bodo delovali kot učitelji učiteljev.

Naslov diplomske naloge avtoric Alje Bratuša in Tatjane Krajnc Barič je Knjižnična informacijska znanja za vseživljenjsko učenje v 8. razredu devetletne osnovne šole. Diplomsko nalogo, ki obsega 122 f., sta zagovarjali leta 2005. Mentor je bil dr. Primož Južnič, somentorica je bila dr. Darja Kobal Grum.

MAJDA KINK

DOBITNICA NAGRADE KALANOVEGA SKLADA (2005)

Delo diplomirane bibliotekarke Majde Kink *Knjižnica na obisku* s podnaslovom *Organizacija knjižničnih storitev za uporabnike, vezane na dom*, je priročnik, ki želi pomagati knjižnicam pri uresničitvi Unescove zahteve, da je potrebno občanom, ki ne morejo uporabljati knjižnice po običajni poti, ponuditi prilagojene storitve.

Ciljna skupina uporabnikov te storitve so predvsem ljudje v t. i. četrtem življenjskem obdobju. Priročnik že v uvodnih poglavjih predstavlja poglobljena spoznanja o lastnostih te populacije, podprta s sodobnimi teoretskimi pogledi na staranje in starost – dragocena znanja za vsakogar, ki prihaja v stik s starostniki.

V nadaljevanju avtorica postavi skrb za starejše v kontekst poslanstva splošne knjižnice, kot ga definira Manifest o splošnih knjižnicah, ter analizira psihološke in socialne vidike interakcij, do katerih prihaja med knjižničarjem in na dom vezanim uporabnikom knjižničnih gradiv, posebne opreme in pripomočkov, ki lahko učinkovito pomagajo starejšim ljudem pri branju, pa vse do administrativne podpore in možnosti promocije ter končno vrednotenja storitve, ki pomaga odpravljati napake in redno izboljševati storitev.

Delo *Knjižnica na obisku* odlikujejo širok pogled na obravnavano snov, pregledna organizacija, jasna strokovna terminologija in smisel za praktične vidike knjižničarskega dela. Ob branju čutimo, da je knjiga nastala iz izkušenj ob delu, ki ga avtorica opravlja z veliko znanja in veliko srca, zato verjamemo, da bo priročnik v spodbudo in pomoč mnogim knjižničarjem.

Vir: <https://www.zbds-zveza.si/nagrade-kalanovega-sklada/>

MARTINA
ROZMAN
SALOBIR
DOBITNICA
NAGRADE
KALANOVEGA
SKLADA (2009)

Martina Rozman Salobir je v specialistični nalogi z naslovom Organizacija knjižničnih zbirk v novi zgradbi Osrednje knjižnice Celje v strokovno znanstveno besedišče prenesla projekt priprave modela organizacije knjižničnih gradiv in problematiko, ki je zelo dobro poznana slehernemu knjižničarju: v realnem okolju knjižničnega prostora postaviti zbirko tako, da bo obisk knjižnice za uporabnike prijetno doživetje. Naloga, ki je rezultat raziskovanja, odkrivanja, iskanja in sodelovanja, prinaša enega od možnih načinov, kako lahko knjižnica z domiselno postavitvijo gradiva v uporabniku zbudi nove ali pozabljene interese. V nalogi je močno prisotna povezava med iskanjem dveh odgovorov: kako knjižnično zbirko dojame uporabnik in kako knjižnično zbirko dojema strokovnjak – knjižničar. Ob tem se v delu loteva tudi izziva, ki ga tako pred bralca kot knjižničarja postavlja prosti pristop gradiva in problematika združevanja ločeno zastavljenih knjižničnih zbirk. Ob tem pa ves čas oblikovanja modela sledi enemu od glavnih ciljev, ki si jih je skupina za pripravo projekta zadala, in sicer »upoštevanje različnih pristopov uporabnikov k iskanju in izbiri ter uporabi knjižničnih gradiv, tako z vidika splošnega pristopa k iskanju in izbiranju, kot glede uporabe posameznih vsebinskih sklopov gradiva« (Rozman Salobir, 2007, str. 24).

Vir: <https://www.zbds-zveza.si/nagrade-kalanovega-sklada/>

SODELOVANJE
ČLANOV

NA

RAVNI

ZBDS

GOROPEVŠKOVE NAGRADE ZA IZJEMNE DOSEŽKE NA PODROČJU DOMOZNANSTVA IN KULTURNE DEDIŠČINE

Srečko Maček

POBUDNIK ZA USTANOVITEV NAGRADE

IN PREDSEDNIK KOMISIJE ZA GOROPEVŠKOVE NAGRADE PRI ZBDS

Leta 2015 je na mojo pobudo v Osrednji knjižnici Celje nastala iniciativna skupina v sestavi Srečko Maček, Andreja Videc, Polonca Bajc Napret, Mira Petrovič in vodja skupine Matjaž Neudauer (slednja iz Knjižnice Ivana Potrča Ptuj), ki je naslednje leto uradno podala pobudo Upravnemu odboru Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, da slovenski domoznanci v okviru slednje ustanovijo nagrado, ki bo poimenovana po mag. Branku Goropevšku (1966–2012), prvem predsedniku Sekcije za domoznanstvo in kulturno dediščino ter nekdanjem direktorju Osrednje knjižnice Celje. Nagrada je namenjena tistim, ki s svojo dejavnostjo pomembno prispevajo k razvoju in promociji domoznanske dejavnosti v slovenskih knjižnicah.

Pravilnik o Goropevškovih nagradah je bil prvič sprejet na občnem zboru ZBDS 13. maja 2016, dopolnjen pa 8. maja 2025. Nagrade so bile prvič podeljene leta 2018 na 5. Domfestu, posvetovanju slovenskih domoznancev.

Prva Komisija za Goropevškove nagrade je bila izvoljena na občnem zboru ZBDS 28. septembra 2017 za mandatno obdobje 2017–2021 v sestavi Srečko Maček kot predsednik ter dr. Vlasta Stavbar in Zdenka Žigon kot članici. V naslednjih mandatnih obdobjih 2021–2025 in 2025–2029 pa je delovala oziroma deluje v sestavi Srečko Maček, predsednik, Mira Petrovič, članica, in Tomaž Miško, član.

Goropevškove nagrade so priznanje za izjemne dosežke na področju domoznanstva in kulturne dediščine, katerih pomen presega lokalno okolje in prispeva k razvoju domoznanske dejavnosti v slovenskih knjižnicah.

Goropevškovo priznanje se podeljuje članom Sekcije za domoznanstvo in kulturno dediščino pri Zvezi, ki so s svojim strokovnim delom pomembno prispevali k razvoju domoznanske dejavnosti ter krepitvi njenega ugleda v lokalnem, regionalnem, državnem ali mednarodnem okolju.

Goropevškova listina se podeljuje partnerjem, podpornikom, sponzorjem in donatorjem, ki s svojim delom spodbujajo in podpirajo delovanje Sekcije pri Zvezi.

DOSEDANJI PREJEMNIKI NAGRAD

GOROPEVŠKOVO PRIZNANJE

Nataša Kokošinek, 2018

Silvo Grmovšek, 2022

dr. Vlasta Stavbar, 2024

GOROPEVŠKOVA LISTINA

Marijan Breclj, 2018

mag. Matjaž Neudauer, 2018

Vili Resman, 2022

Primož Premzl, 2024

Goropevškovo nagrado je oblikoval Jože Domjan, izdelavo je omogočila Osrednja knjižnica Celje, podeljuje pa jo Zveza bibliotekarskih društev Slovenije bienalno, praviloma v okviru Domfesta, posvetovanja slovenskih domoznancev.

Goropevškovo priznanje je na Domfestu leta 2022 v Celju prejel član DBC Silvo Grmovšek.

Goropevškova nagrajenca s člani komisije, Celje, 2022

Prispevek o mag. Branku Goropevšku je bil leta 2025 vključen v serijo videoportretov *Znanilci bibliotekarske stroke*, s katerimi želi ZBDS počastiti spomin na delo knjižničarjev, ki so pomembno prispevali k razvoju stroke.

STEPIŠNIKOVO LETO 2024 IN POTUJOČA RAZSTAVA O LOVRU STEPIŠNIKU OB 190-LETNICI ROJSTVA NAŠEGA PRVEGA POTUJOČEGA KNJIŽNIČARJA

Matjaž Stibilj

VALVASORJEVA KNJIŽNICA KRŠKO

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) je leto 2024 razglasila za Stepišnikovo leto, posvečeno spominu na Lovra Stepišnika (1834–1912), prvega slovenskega potujočega knjižničarja, bukovnika* in narodnega buditelja, ob 190-letnici njegovega rojstva. Pobudo za leto, posvečeno Stepišniku, je dal Srečko Maček z domoznanskega oddelka Osrednje knjižnice Celje, izhaja pa iz spoštovanja do njegove vloge narodnega buditelja in pionirja potujočega knjižničarstva.

Osrednja knjižnica Celje, Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica in Valvasorjeva knjižnica Krško so ob tej priložnosti v sodelovanju z ZBDS pripravile pregledno potujočo razstavo, ki osvetljuje Stepišnikovo življenje in delo. Avtorji razstave so Srečko Maček, Natalija Stegne in Matjaž Stibilj. Razstavo dopolnjuje tiskana brošura, ki še poglobljeno predstavi pomen Stepišnikovega delovanja.

Razstava vključuje osem panojev: prvih sedem prikazuje Stepišnikovo življenje, osmi pa ponuja pregled razvoja potujočega knjižničarstva na Slovenskem. Od septembra 2024 razstava potuje po slovenskih knjižnicah – svojo pot je začela v Knjižnici Vojnik, kjer je bila v sodelovanju z Občino Vojnik ob tej priložnosti na njeno pročelje postavljena tudi spominska plošča Lovru Stepišniku.

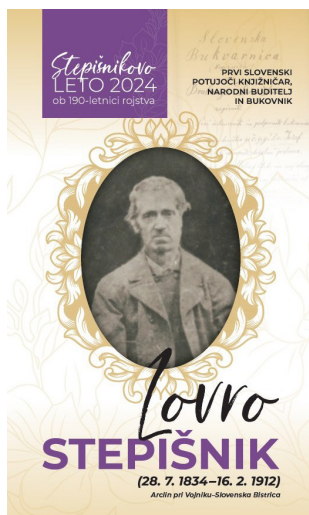
* Izraz bukovnik je v 18. in 19. stoletju označeval nešolanega literarno delujočega človeka.

Lovro Stepišnik se je rodil leta 1834 v Arclinu pri Celju. Njegovo ljubezen do branja in slovenskega jezika so razvijali lokalni izobraženci, med njimi škof Anton Martin Slomšek. Leta 1863 je skupaj z dr. Josipom Vošnjakom ustanovil prvo slovensko potujočo knjižnico – Slovensko bukvarnico – in Bralno društvo pod Pohorjem. Knjige je prenašal v košu in jih posojal okoliškim kmetom, zaradi česar velja za začetnika potujočega knjižničarstva v tem delu Evrope.

Poleg knjižničarstva je bil Stepišnik tudi kronist, zapisovalec ljudskih pregovorov, pripovedk in ugank ter avtor publikacije *Ženitne ali svatbine navade in napitnice z godčevskim katekizmom*. Bil je soustanovitelj časopisa Slovenski gospodar in pomemben narodni buditelj svojega časa.

Lovro Stepišnik
(1834–1912)

Leta 1998 je bil na pobudo Sekcije za potujoče knjižnice pri ZBDS ustanovljen Stepišnikov sklad, ki finančno podpira razvojne projekte in strokovno delo na področju potujočega knjižničarstva.

Razstava in dogodki v okviru Stepišnikovega leta ne povezujejo le knjižničarske stroke, ampak tudi lokalno skupnost, ljubiteljske ustvarjalce in kulturne navdušence, ki nadaljujejo njegovo poslanstvo spodbujanja branja in kulturne dediščine.

Razstava je na ogled od septembra 2024 in – kot se za potujočega knjižničarja spodobi – potuje po številnih slovenskih krajih, predvidoma do maja 2026. Po zaključenem »potovanju« bo razstavo hranila Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica, kjer bo na voljo za priložnostne postavitve.

ZGORAJ

Ob razstavi sta Osrednja knjižnica Celje in Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica v sodelovanju z ZBDS izdali brošurico k razstavi.

DESNO

Spominsko ploščo na pročelju vojniške knjižnice sta odkrila predsednica ZBDS Damjana Vovk in župan Občine Vojnik Branko Petre.

SPODAJ

Na dan odkritja spominske plošče je bil pred stavbo Občine Vojnik na ogled bibliobus Posavske potujoče knjižnice.

SPLOŠN KNJIŽNI NA CELJE

NE CE JSKEM

A stylized, light blue map of Slovenia is visible in the background, partially obscured by the large white text. The map shows the country's outline and some internal regional boundaries.

Splošne knjižnice so prisotne v 278 krajih po Sloveniji in s 13 bibliobusi na več kot 700 postajališčih dostopajo do oddaljenih uporabnikov. Na Celjskem je 12 splošnih knjižnic, kjer je zaposlenih 174 delavcev. Zbirka knjižničnega gradiva obsega 1.668.329 enot na 18.653 m² knjižničnih prostorov. (BibSiSt 2024)

Prisotnost knjižničarjev v domačih okoljih prebivalcev je ustvarila zaupanje, ki ga uporabniki izkazujejo storitvam knjižnic in delu knjižničarjev. Živimo in delamo v času, ko je zaupanje zelo pomembna vrednota, ki pomirja in obenem odpira možnosti za prihodnost. Porast uporabe digitalnih knjižničnih storitev, ki jih imajo uporabniki tudi sicer na voljo, kaže na posebnost časa, v katerem živimo. Knjiga pa še vedno ostaja nepogrešljivo sredstvo za krepitev duha in je najpomembnejši člen v izobraževalnem procesu.

Osnovna vloga knjižnic v današnjem času je razvoj storitev ter omogočanje dostopnosti do raznovrstnega gradiva, ki je namenjeno vsem članom družbe, še posebno mladim, tako da lahko razvijajo svoje sposobnosti pri branju, pismenosti, ustvarjalnosti, uporabi sodobnih tehnologij, iskanju informacij in virov v strokovni literaturi, učenju in pridobivanju znanja, prav tako pa spoznavajo različne avtorje in leposlovna dela ter pridobivajo dodatna znanja o aktualnih temah v družbi.

Knjižnice so že od nekdaj tihi nosilec sprememb. To vlogo imajo tudi danes, zato se načrtovanju in njihovem delovanju strokovni delavci posvečamo premišljeno, preudarno in z mislijo, da bi bile v največjo oporo vsem prebivalcem. Knjižnice so namreč široko dostopni, vsem odprti javni prostori. So prostori, okrog katerih raste, se krepi in razvija skupnost, s srečevanjem, druženjem in izmenjavo znanja ter skozi dialog. Knjižnice že dolgo niso več zgolj knjižnice, so graditeljice skupnosti prihodnosti, so nosilci t. i. pametnih skupnosti. Danes sprejemajo mnoge nove funkcije in širijo svoje poslanstvo. Najuspešneje in najbolj celostno med vsemi kulturnimi institucijami povezujejo fizični in digitalni svet. Konstantna rast aktivnih članov potrjuje njihovo nujnost in pomembnost.

Knjižnice po Sloveniji imajo večstoletno tradicijo, ki jo morajo ohranjati, obenem pa biti sopotnice sodobnemu človeku, ki ima povsem drugačne potrebe po znanju, izobraževanju, kulturi, sprostitvi, branju kot pred leti. Humani razvoj mora slediti tehnološkemu razvoju, in tu lahko oziroma morajo knjižnice odigrati pomembno vlogo. V skupnem smislu so knjižnice dinamične in prilagodljive institucije, ki nenehno razvijajo svoje storitve, da ustrezajo potrebam spreminjajoče se družbe.

Knjižnice so prostori, okrog katerih raste, se krepi in razvija skupnost, s srečevanjem, druženjem in izmenjavo znanja ter skozi dialog. Knjižnice so graditeljice skupnosti prihodnosti.

Seveda pa je njihova temeljna naloga spodbujati, širiti in negovati bralno kulturo. Branje je namreč nevidna nit, ki povezuje ljudi prek časa in prostora. Vsaka stran je kot dotik, ki nas poveže z mislimi tistih, ki so pustili sledi besed na papirju. Je potovanje skozi besede, ki postanejo mostovi med posamezniki, ki morda niso nikoli prečkali istih poti, a se srečajo v čarobnem svetu knjig.

Branje je mnogo, mnogo več kot le prepoznavanje črk in besed. Je potovanje, ki se nikoli ne konča. Ko odložimo knjigo, smo kot popotnik, ki se vrne domov po dolgem potovanju, a ne enak, kot je bil, ko je odhajal.

Splošna knjižnica je lokalno središče, kjer se dogaja intelektualno vrenje. Je osrednji kulturni prostor z največjim časom odprtosti in številnimi prireditvami, ki so za obiskovalce večinoma brezplačne. Je hram učenosti, je palača znanja, je epicenter kulture, zato ima močan vpliv na kulturo prebivalcev.

Knjižnice so preživele številne zgodovinske dogodke. Skozi zgodovino so obstale in ostale. Pa ne le to – postajajo vedno pomembnejše pri zadovoljevanju kulturnih in informacijskih potreb ter graditvi socialnih stikov. So prostor vseživljenjskega učenja, ki je z nekaterimi storitvami uporabnikom na voljo vse dni v tednu 24 ur na dan. Strokovni delavci se nenehno trudimo, da bi bilo teh storitev čim več.

Knjižničarji poleg potrebnega znanja in izkušenj premoremo toliko srčnosti, prijaznosti in empatije, da naredimo naše knjižnice vedno bolj privlačne za vse vrste uporabnikov. Zavedamo se svoje odgovornosti do vseh, ki stopajo v stik z nami. Znamo priskrbeti knjigo, četudi je v danem trenutku nimamo, izmed poplave informacij znamo uporabniku ponuditi tisto, ki jo potrebuje. Predvsem pa verjamemo v moč knjižnic, zato jo ves čas krepimo. O tem nas prepričajo odzivi in zgodbe naših uporabnikov.

Splošne knjižnice imajo pomembno vlogo v življenju vseh članov družbe. Za tiste, ki delajo šele prve korake na področju branja in pismenosti ter jim knjižničarji posvečamo prav posebno pozornost. Vedoželjnim pomagajo in jih spodbujajo pri ustvarjalnosti, vsem prebivalcem omogočajo uporabo sodobnih tehnologij, pomagajo pri iskanju informacij in virov v strokovni literaturi, omogočajo vseživljenjsko učenje in pridobivanje znanja. Za lokalna okolja raziskujejo in varujejo kulturno dediščino ter seznanjajo prebivalce z različnimi avtorji leposlovnih del, ki jih povabijo medse. In nenazadnje: po knjižnicah se razteza pajčolan srčnosti in prijaznosti, ki ga tkejo zaposleni, ter uporabnikom nudi mir, spokojnost in varnost.

Vabimo vas, da spoznate knjižnice na Celjskem, za katere strokovno skrbi Osrednja knjižnica Celje.

Jolanda Železnik

Knjižničarji poleg potrebnega znanja in izkušenj premoremo toliko srčnosti, prijaznosti in empatije, da naredimo naše knjižnice vedno bolj privlačne za vse vrste uporabnikov.

OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE

Muzejski trg 1a
3000 Celje
03 426 17 10
www.knjiznica-celje.si

DIREKTORICA
Polonca Bajc Napret

5
organizacijskih enot

44
zaposlenih

384.263
enot knjižničnega gradiva

29 %
aktivnih članov od

63.201
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Leto 2026 v Celju obeležujemo kot leto, ki bi ga lahko poimenovali tudi leto besede. Osrednja knjižnica Celje, osrednji tempelj besede v mestu, obeležuje trojni jubilej: 120 let javnega knjižničarstva, 80 let Študijske knjižnice in 50 let domoznanskega oddelka. V tem času je knjižnica prehodila pot, na katero smo upravičeno ponosni. Od prve zbiralne akcije knjig leta 1945, s katero je Vera Levstik omogočila nastanek knjižnične zbirke, in 1. marca 1946, ko je Celje dobilo Študijsko knjižnico v Stari grofiji na Muzejskem trgu, pa vse do selitve oddelkov (Oddelka za otroke in Oddelka za odrasle in mladino na Gledališkem trgu ter Študijskega oddelka) v nove in sodobne prostore, kjer smo januarja 2010 pod vodstvom takratnega, a žal že pokojnega, direktorja mag. Branka Goropevska na 4.700 m² odprli vrata v prostor navdiha, vseživljenjskega učenja in kreativnega ustvarjanja. Podoba, pomen in delovanje knjižnice so se korenito spremenili.

Osrednja knjižnica Celje je postala najbolj obiskana kulturna ustanova v Celju.

Leta 2017 nam je Mestna občina Celje ob 70-letnici podelila najvišje občinsko priznanje zlati celjski grb, letos pa smo prejeli priznanje Mestne četrti Celje-center za prispevek k spodbujanju bralne kulture in kulturno družabnega utripa v mestu. V letu pred trojnim jubilejem smo bili Celjani deležni številnih pomembnih priznanj, ki jih je kronala pridobitev naziva UNESCO kreativno mesto literature, Mesto v gosteh na največjem kulturnem dogodku v Sloveniji – 41. Slovenskem knjižnem sejmu ter ponovna pridobitev naziva Branju prijazna občina.

Vse to potrjuje, da je knjižnica več kot le prostor knjig, je t. i. tretji prostor, kjer se prepletajo tradicija in inovacije, učenje in ustvarjanje, tišina in dialog.

Knjižnica aktivno skrbi za vse generacije: od otrok v Knjižnici pri Mišku Knjižku, mladostnikov in študentov, do več kot 800 članov Univerze za tretje življenjsko obdobje. Biblioterapevtske in bralne skupine ter številni kulturni programi spodbujajo socialno vključenost in osebni razvoj. Pod njenim okriljem deluje tudi nacionalni spletni portal Kamra, katerega namen je trajno ohraniti slovensko kulturno dediščino v digitalni obliki, ljudem, posebej mladim, približati kulturno dediščino ter promovirati slovensko znanje in kulturo v svetu. Promocija knjižne kulturne dediščine ter domoznanske informacije o krajih in ljudeh s celjskega območja pa so poslanstvo domoznanskega oddelka, ki letos obeležuje abrahama.

Posebno mesto zavzema tudi mednarodna literatura. Knjižnica je že drugo leto koproducentka mednarodnega literarnega festivala Literature sveta – Fabula, dogodka, ki povezuje avtorje, prevajalce in bralce ter Celje umešča na zemljevid evropskega literarnega dialoga. Sodelovanje, podpora in naklonjenost tovrstnim projektom s strani ustanovitelja Mestne občine Celje so za uspešno delovanje knjižnice neprecenljivi.

Knjižnica ostaja tudi varuhinja svobode izražanja in dostopa do preverjenih informacij. V času naraščajočih spletnih manipulacij njen prostor predstavlja varno okolje za samostojno razmišljanje, dialog in medsebojno bogatenje. Priložnosti, ki jih prinaša prihodnost, so velike, knjižničarke in knjižničarji pa jih bomo izkoristili z odgovornostjo in jasno vizijo, kar smo zapisali tudi v strateškem načrtu 2026–2030.

Če se ozremo v preteklost, v čas prve celjske knjižničarke, najzaslužnejše za vzpostavitev in organizacijo knjižničarstva v Celju, Vere Levstik, vidimo, da od takrat ni minilo niti sto let, a tehnološki preskoki ustvarjajo občutek, kot da so minila stoletja.

Digitalna revolucija je delovanje knjižnic postavila pred najtežja vprašanja doslej. Prvič v zgodovini človeštva zapis in hramba znanja nista več vezana izključno na fizični nosilec. Virtualni prostori omogočajo dostop do informacij kjerkoli in kadarkoli. Prav zato pa postaja fizični prostor knjižnice še pomembnejši. Opažamo namreč, da število fizičnih obiskov narašča, medtem ko klasična izposoja gradiva upada, kar kaže na preobrazbo knjižnic. V ta namen sledimo sodobnim trendom in ustvarjamo različne koticke, kot je nedavno odprta Dnevna soba z razgledom, ki nudi obiskovalcem prijetno in koristno preživljanje prostega časa. Knjižnica je resnični tretji prostor – varno, odprto in vključujoče srečevališče skupnosti. Prostor,

kjer se izmenjujejo izkušnje, kjer znanje kroži in kjer se krepi občutek pripadnosti. Skrbi upad bralne pismenosti, posebej med mladimi, kar je posledica upada bralnih aktivnosti v srednji šoli in široke uporabe digitalnih vsebin. Na tem področju se knjižnice srečujemo s številnimi izzivi, nanje moramo opozarjati, sodelovanje različnih deležnikov pa bo na tem področju v prihodnje nujno.

Med dediščino preteklosti in vznemirljivostjo prihodnosti Osrednja knjižnica Celje ostaja prostor, kjer se knjižnične tradicije in inovacije srečujejo. Je prostor, kjer se skupnost uči, ustvarja in povezuje; prostor prijaznih in odprtih knjižničark ter knjižničarjev, je "palača za ljudi", kjer znanje, ustvarjalnost in svoboda sobivajo in rastejo.

KNJIŽNICA ANTONA SOVRETA HRASTNIK

1
organizacijska enota

6
zaposlenih

49.982
enot knjižničnega gradiva

16 %
aktivnih članov od

8.792
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Trg Franca Kozarja 7
1430 Hrastnik
03 564 61 75
www.hra.sik.si

DIREKTORICA
mag. Mateja Smodiš

Kolektiv z gostom pogovornega večera (na sredini)

Leta 2003 je bila Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik, s sprejetjem nove zakonodaje, ustanovljena kot samostojni javni zavod. Začetek je zaznamovala omejena površina (267 m²), skromna oprema in manj ugodna lokacija, vendar tudi jasen namen: zanesljivo, prijazno in strokovno podporno okolje za prebivalce občine. V sodelovanju z ustanoviteljico in partnerji se je knjižnica vse bolj uveljavljala kot informacijska in kulturna opora kraja.

Leta 2010 je bila preseljena v središče mesta, v svetle in dostopne prostore (456 m²) z ločenima oddelkoma za odrasle ter otroke in mladino, urejenimi dostopi za gibalno ovirane ter računalniško učilnico z devetimi prenosniki. Dobila je povsem novo celostno grafično podobo in spletno stran, kar je okrepilo njeno prepoznavnost. Nova lokacija je povezala knjižnico z vsakdanjim utripom Hrastnika in omogočila razvoj ponudbe, prilagojene različnim starostnim skupinam in njihovim potrebam.

Z boljšimi pogoji se je razmahnil program. Knjižnica je postala "dnevna soba mesta", zakladnica pisane besede, prostor srečevanj in učenja za vse generacije. Vsako leto organizira več kot dvesto aktivnosti, dogodkov in prireditev. Tesno sodeluje z lokalnimi

ustanovami ter daje prostor domačim ustvarjalcem in pobudam, ki krepijo bralno kulturo in družbeno vključenost.

V letih 2015–2025 je posebno pozornost namenila razvoju bralnih navad in digitalnih veščin. V času epidemije je okrepila spletne vsebine, prilagodila izposojo in uvedla fleksibilne načine prevzema gradiva. Uporabnikom je ostala blizu z osebnim svetovanjem, podporo pri e-virih in z dogodki, ki dajejo občutek pripadnosti mestu.

Stalnica njenega dela je skrb za dediščino rojaka Antona Sovreta. S projektom Sovretova pot, spominskimi srečanji in sodelovanjem pri podelitvi Sovretove nagrade povezuje lokalno okolje z nacionalnim pomenom literarnega prevajanja. Leta 2025 je knjižnica znova sooblikovala osrednje dogajanje; slovesna podelitev nagrade je bila 30. septembra 2025 v Delavskem domu Hrastnik.

Med letoma 2001 in 2025 je Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik iz skromnih pogojev zrasla v sodobno, odprto in sodelovalno ustanovo, v središče znanja, ustvarjalnosti in dialoga. Vztraja pri dostopnosti, strokovnosti in inovativnih pristopih, ki odpirajo poti do branja, raziskovanja in umetnosti.

KNJIŽNICA LAŠKO

5

organizacijskih enot

10

zaposlenih

129.438

enot knjižničnega gradiva

22 %

aktivnih članov od

17.156

prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Aškerčev trg 4
3270 Laško
03 734 43 00
www.knjiznica-lasko.si

DIREKTOR
Matej Jazbinšek

Knjižnica Laško je javni zavod, v sklopu katerega delujejo splošne knjižnice občin Laško in Radeče: osrednja knjižnica v Laškem; krajevni knjižnici v Radečah in Rimskih Toplicah; izposojevališča v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu ter postajališča Posavske potujoče knjižnice na območju občine Radeče.

Po letu 2001 se je prostorska situacija knjižnične mreže močno izboljšala: knjižnica je leta 2002 pridobila nove prostore za krajevno knjižnico v Radečah, 2005 za osrednjo knjižnico v Laškem, 2010 za krajevno knjižnico v Rimskih Toplicah in izposojevališče v Šentrupertu; v tem letu so bili občutno povečani tudi prostori izposojevališča v Zidanem Mostu. Vse te pridobitve so bile izvedene pod vodstvom dolgoletne direktorice Metke Kovačič, ki jo je leta 2014 nasledil sedanji direktor Matej Jazbinšek. Leta 2020 je Knjižnica Laško skupaj s tremi knjižnicami ustanovila Posavsko potujočo knjižnico, ki je bila v tem letu izbrana za najboljši strokovni projekt slovenskih splošnih knjižnic. V zborniku Premišljena hiša z veliko domišljije iz leta 2014 je popisano dotedanje delovanje Knjižnice Laško in njena zgodovina.

V knjižnici izvajamo poleg osnovnih knjižničnih nalog pestro informacijsko, bibliopedagoško in prireditveno dejavnost, leta 2025 smo organizirali 379 prireditev za odrasle in otroke, ki jih je obiskalo 9.318 občanov. V okviru Knjižnice Laško od leta 2016 deluje Univerza za tretje življenjsko obdobje. Knjižnica intenzivno sodeluje s številnimi ustanovami, posamezniki in drugimi akterji v lokalnem okolju in širše, se vključuje v projekte ter je aktivna na nivoju

slovenskih splošnih knjižnic. Knjižnica Laško spada, glede na število prebivalcev, ki jim je namenjena, med manjše in sorazmerno razvite slovenske knjižnice, za njen nadaljnji razvoj pa je nujno občutno povečanje prostorov, sploh osrednje knjižnice v Laškem.

Knjižnična javna služba ni dejavnost kratkega daha, ampak je zakonsko določena storitev za vse prebivalce, velik del njenega delovanja pa je redna dejavnost posamezne splošne knjižnice. Naša temeljna naloga je spodbujanje bralne kulture vseh skupin uporabnikov in občanov, kar je osnova za vse, kar iz tega sledi – pridobivanje znanja, razvoj drugih vrst pismenosti in iz tega izhajajoča osebna rast kulturnih in kultiviranih, vedoželjnih, aktivnih ljudi ter razvoj njihove empatije, etičnosti in čustvene inteligence. Vse to pa je pogoj za razmišljujočo, demokratično družbo, ki stremi k razvoju in napredku, na drugi strani pa ohranja človečnost ter se zaveda pomena medsebojnih odnosov.

Zato je poklic knjižničarja in bibliotekarja v današnjem času velika odgovornost in privilegij hkrati ter v prvi vrsti, ne (zgolj) delo s knjigami, ampak z ljudmi in za ljudi, kar ni mogoče opravljati brez truda, požrtvovalnosti, predanosti in srčnosti zaposlenih. Prepričani smo, da je Knjižnica Laško s svojimi zaposlenimi, kot prostor in izvajalec številnih dejavnosti, odličen sogovornik in partner pri tem. Zato ob koncu, kot v zadnjih letih pogosto končamo komunikacijo z našimi uporabniki: Se srečamo v knjižnici.

KNJIŽNICA MILETA KLOPČIČA ZAGORJE OB SAVI

3
organizacijske enote

9
zaposlenih

80.735
enot knjižničnega gradiva

16 %
aktivnih članov od

16.487
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Cesta 9. avgusta 1
1410 Zagorje ob Savi
03 566 06 20
www.zag.sik.si

DIREKTORICA
mag. Tadeja Casagrande

Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi od leta 2003 deluje kot samostojni javni zavod, kar predstavlja pomemben mejnik v njenem organizacijskem razvoju ter omogoča večjo avtonomijo pri načrtovanju in izvajanju knjižnične dejavnosti. Knjižnica je kontinuirano razvijala svoje storitve, širila dejavnosti ter se prilagajala potrebam različnih skupin uporabnikov v lokalnem okolju. Sestavljajo jo osrednja knjižnica v Zagorju ter krajevni enoti na Izlakah in v Kisovcu. S tem pokriva celotno območje občine in zagotavlja, da so knjižnične storitve dostopne vsem prebivalcem. Na več kot 600 m² knjižnih površin ponuja bogato zbirko knjižnega in neknjižnega gradiva, digitalne vire, sodobne informacijske storitve ter skrbi za domoznansko dejavnost, v okviru katere redno zbira, hrani in predstavlja gradivo o preteklosti Zagorja in njegovih prebivalcev. Skladno s sodobnimi smernicami razvoja splošnih knjižnic je knjižnica v letu 2022 nadgradila svoje prostorske zmogljivosti z ureditvijo novega mladinskega oddelka. S tem je pridobila dodatne možnosti za izvajanje dejavnosti za otroke in mladino ter okrepila svojo vlogo pri spodbujanju bralne kulture in vključevanju mlajših uporabnikov v knjižnično okolje.

Knjižnica je prostor, kjer se srečujejo generacije, izmenjujejo ideje in krepi občutek skupnosti. Pomemben del poslanstva je organizacija kulturnih in izobraževalnih dogodkov. Literarni večeri, potpisna predavanja, razstave, strokovna srečanja in druge dejavnosti bogatijo dogajanje v občini. Ob tem knjižnica sodeluje z lokalnimi društvi, šolami in kulturnimi ustanovami ter

tako ustvarja prostor povezovanja.

Poseben poudarek knjižnica namenja programom spodbujanja branja. Za otroke so tu pravljичne urice, Bralna miška, ki bo v prihodnjem letu praznovala svoj trideseti rojstni dan, ustvarjalne delavnice in knjižni kvizi, za odrasle pa bralna značka za odrasle, študijski bralni krožek, literarni večeri, mesečne literarne uganke ter drugi dogodki, ki jih organizira v popoldanskem času. V sodelovanju z nacionalnim projektom Rastem s knjigo sedmošolcem in dijakom približuje sodobno slovensko literaturo. Med poletnimi počitnicami pa otroke vabi in spodbuja k branju v projektu Poletno branje, ki se konča s prireditvijo Slovo poletju ter podelitvijo priznanj in nagrad najzvestejšim poletnim bralcem.

Med najprepoznavnejšimi programi je že več kot petnajst let bralna značka za odrasle z motnjami v duševnem razvoju – Berite z nami, ki jo knjižnica izvaja v sodelovanju z Varstveno delovnim centrom Zasavje in Osnovno šolo dr. Slavka Gruma. Program udeležencem omogoča, da skozi branje in pogovor razvijajo jezikovne, socialne in komunikacijske veščine, hkrati pa krepi njihovo samozavest in občutek pripadnosti. Srečanja se zaključijo s slovesno podelitvijo priznanj, ki jih udeleženci doživljajo kot poseben praznik.

Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi je tako prostor knjig, ljudi in idej ter nepogrešljiv dejavnik kulturnega, družbenega in izobraževalnega življenja v lokalni skupnosti.

KNJIŽNICA ROGAŠKA SLATINA

Celjska cesta 13
3250 Rogaška Slatina
03 818 57 80
www.knjiznica-rogaska-slatina.si

DIREKTORICA
mag. Nataša Koražija

2
organizacijski enoti

7
zaposlenih

77.885
enot knjižničnega gradiva

20 %
aktivnih članov od

14.757
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Knjižnica Rogaška Slatina predstavlja pomembno kulturno, informacijsko in družabno središče lokalnega okolja. Njeni začetki segajo v drugo polovico 20. stoletja, ko je bila ustanovljena z namenom širjenja bralne kulture in zagotavljanja dostopa do knjig prebivalcem zdraviliškega mesta in njegove širše okolice. V času povojne obnove in družbenih sprememb je knjižnica postopoma rasla skupaj z mestom ter se razvijala v skladu s potrebami skupnosti.

Sprva je domovala v kletnih prostorih telovadnice pri današnji I. osnovni šoli, nato v skromnih prostorih na podstrežju Stare direkcije, na prelomu tisočletja pa se je preselila v prostore novozgrajenega Kulturnega centra. Knjižnica je postajala vse bolj odprta in dostopna različnim skupinam uporabnikov – od otrok in mladine do odraslih in starejših. Knjižnica Rogaška Slatina je bila skupaj z enoto v Rogatcu do leta 2003 del Občinske matične knjižnice Šmarje pri Jelšah, od tega leta naprej pa deluje kot samostojen zavod z enotama v Rogaški Slatini in Rogatcu.

Poseben poudarek je bil vedno namenjen spodbujanju branja, vseživljenjskemu učenju in ohranjanju lokalne kulturne identitete. Knjižna zbirka se je z leti bogatila, prostori pa postajali pretesni, zato se je leta 2009 knjižnica preselila v 1.000 m² velike prostore v trgovskem centru, kjer od takrat deluje kot sodobna splošna knjižnica, ki poleg izposoje knjig in drugega gradiva

nudi tudi dostop do elektronskih virov in informacijskih storitev ter je prijeten prostor za učenje, delo in druženje.

Pomemben del njenega poslanstva predstavljajo raznovrstne dejavnosti: pravljичne ure, bralne značke, literarni večeri, predstavitve knjig, razstave, delavnice in srečanja z ustvarjalci. Posebno skrb namenja tudi ranljivim skupinam ter sodelovanju z vrtci, šolami, društvi in drugimi ustanovami v lokalnem okolju. Dodano vrednost knjižnici dajejo tudi projekti, s katerimi se uspešno povezuje z uporabniki in okoljem. V minulih letih so knjižnično dejavnost obogatili številni novi projekti, in sicer Ježkov nahrbtnik (projekt za spodbujanje branja pri otrocih), Š.O.K – Škatla odličnih knjig (projekt za spodbujanje branja pri otrocih), Branje brez meja/Čitanje bez granica, Elin festival, Računalnik je okno v svet (računalniško opismenjevanje za odrasle), Mali pranger – Ela in Knjižnica semen, od leta 2026 pa še Branje za znanje (projekt za spodbujanje branja pri osebah s posebnimi potrebami), Kako dobro poznamo svoj kraj (domoznanski projekt) ter E-gradivo je IN (projekt za promocijo e- in avdio knjig ter elektronskih baz podatkov). Z namenom izboljšanja uporabniške izkušnje smo uvedli "vračalnik" za gradivo in paketnik, ki omogoča izposajo gradiva 24 ur na dan, vse dni v tednu. S temi projekti Knjižnica Rogaška Slatina z enoto v Rogatcu utrjuje svojo vlogo odprtega, ustvarjalnega in vključujočega prostora za vse generacije.

SPLOŠNA KNJIŽNICA SLOVENSKE KONJICE

Mestni trg 4
3210 Slovenske Konjice
03 758 04 33
www.knjiznica-slovenskekonjice.si

DIREKTORICA
mag. Renata Klančnik

4
organizacijske enote

11
zaposlenih

113.364
enot knjižničnega gradiva

18 %
aktivnih članov od

23.924
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Splošna knjižnica Slovenske Konjice je sodoben javni zavod in osrednja knjižnica za prebivalce občin Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje, ki združuje znanje, ustvarjalnost in druženje. V sestavi javnega zavoda delujeta tudi Center za kulturne prireditve in Turistično informacijski center, v celotnem zavodu pa je zaposlenih 20 oseb. Knjižnica omogoča širok dostop do knjig, dejavnosti in ustvarjalnih vsebin vsem prebivalcem že omenjenih občin. Poleg bogate zbirke gradiva nudi tudi elektronske in multimedijske vire ter sodobne digitalne storitve, ki podpirajo vseživljenjsko učenje, raziskovanje in ustvarjanje. Leta 2022 je knjižnica z različnimi dogodki in vsebinami slovesno obeležila 60-letnico svoje ustanovitve.

Za najmlajše so na voljo pravljичne ure in ustvarjalne delavnice, za odrasle in starejše pa literarni večeri, pogovori z avtorji, predstavitve knjig, tematske delavnice ter številne druge vsebine, ki spodbujajo branje in medgeneracijsko sodelovanje. Med prepoznavnimi projekti izstopata Knjižnica semen, ki spodbuja trajnost in izmenjavo semen, ter Spirala, literarni projekt z lastno revijo, ki že enajsto leto povezuje ustvarjalce iz Slovenije in tujine. Knjižnica skrbi tudi za deset knjigobežnic, ki knjige prinašajo v oddaljene kraje. Leta 2024 je bila Občina Slovenske Konjice častna gostiteljica na 40. Slovenskem knjižnem sejmu v Ljubljani, organizacijo programskega in stojničnega dogajanja za celoten teden pa je prevzela Splošna knjižnica Slovenske Konjice.

Na področju domoznanskih zbirk knjižnica dejavno oživlja lokalne zgodbe in tradicijo. V zadnjih letih posebej izstopa večletno raziskovanje družine Rudolf s Konjiškega s poudarkom na legendi o Hudi mravljici, v kateri je avtor Branko Rudolf osebne spomine in lokalno dediščino povezal v bogato literarno pripoved. Leta 2024 je bil odprt nov razstavišni prostor, domoznanski hodnik. Knjižnica v zadnjem obdobju gradi močno digitalno skupnost, saj sama ustvarja videoposnetke ter bralne in ustvarjalne vsebine, ki jih objavlja na družbenih omrežjih Facebook, Instagram, TikTok in YouTube.

Zaposleni so strokovno usposobljeni knjižničarji, ki redno nadgrajujejo svoje znanje z izobraževanji in tako zagotavljajo visoko kakovost storitev, kot člani Društva bibliotekarjev Celje pa krepijo knjižnično strokovno mrežo.

V zadnjih petnajstih letih je knjižnica posodobila svojo mrežo s selitvijo podružnic v nove prostore v Zrečah (leta 2013) in Vitanju (leta 2015). Leta 2021 je bila osrednja knjižnica v Slovenskih Konjicah nadgrajena z nujno potrebnim dvigalom in sodobno računalniško učilnico. Kljub omenjenim investicijam se matična knjižnica ter podružnici v Vitanju in Zrečah danes soočajo s prostorsko stisko. Zaradi zagotavljanja ustreznih knjižničnih standardov so v načrtu za prihodnji dve leti selitve v prostornejše in funkcionalno primernejše objekte.

KNJIŽNICA ŠENTJUR

Mestni trg 5b
3230 Šentjur
03 746 37 40
www.knjiznica-sentjur.si

DIREKTORICA
Saša Gaber

3
organizacijske enote

10
zaposlenih

107.318
enot knjižničnega gradiva

18 %
aktivnih članov od

20.780
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

JKO
ZNICO.

Knjižnica Šentjur je osrednja splošna knjižnica, ki s svojimi enotami na Planini pri Sevnici, Ponikvi in v Dobju zagotavlja knjižnično dejavnost v občinah Šentjur in Dobje.

Začetek delovanja knjižnice v Šentjurju sega v leto 1902 z ustanovitvijo Katoliškega bralnega društva. Največjo prelomnico v strokovnem razvoju knjižnice predstavlja leto 1976: prva zaposlitev knjižničarke za polni delovni čas, Tatjane Cmok, ki je bila tudi prva direktorica Knjižnice Šentjur, ena izmed pobudnic ustanovitve Društva bibliotekarjev Celje in prejemnica Čopovega priznanja. Z razvojem knjižnične dejavnosti so se povečale tudi prostorske potrebe, zato se je Knjižnica Šentjur leta 2006 preselila v nove prostore. Portal Knjižnične zgradbe je nove prostore naše knjižnice leta 2009 uvrstil med najlepše knjižnice v Evropi. Knjižnično mrežo smo leta 2008 razširili z izposojevališčem v Dobju, leta 2014 so bili prenovljeni prostori izposojevališča na Planini pri Sevnici, leto pozneje na Ponikvi.

Knjižnica Šentjur je v zadnjih 25 letih izdala 22 knjižnih in štiri neknjižna domoznanska dela. Med njimi sta Zbornik prispevkov simpozija ob 100. obletnici smrti Benjamina in Gustava Ipavca ter Velika vojna in mali ljudje, ki je nastal po mednarodnem

simpoziju v knjižnici. Oba simpozija sta potekala pod vodstvom ddr. Igorja Grdine.

V Knjižnici Šentjur se trudimo spodbujati bralno kulturo in kulturni utrip v lokalni skupnosti. Še posebej smo ponosni na naša celoletna, zdaj že tradicionalna projekta bralnih značk: Bralna značka za odrasle in Beremo s sovico Znalko. Lahko se celo malce pohvalimo – v letu 2025 je v obeh bralnih značkah skupaj sodelovalo več kot 450 bralcev, torej več kot 10 % naših aktivnih članov. Vsak mesec potekajo Knjižne čajanke, kjer se izmenjujejo mnenja in vtisi o prebranih knjigah. S čarobnim svetom knjig se lahko spoznavajo tudi najmlajši – zanje organiziramo ure pravljic, ustvarjalne delavnice in druge dejavnosti. Za izvajanje kulturnih dejavnosti je še posebej pomemben Ipavčev kulturni center Šentjur (IKC), ki je po celoviti prenovi leta 2015 postal organizacijska enota Knjižnice Šentjur. V dvorani in spremljevalnih prostorih potekajo literarni in pogovorni večeri, gledališke in druge predstave, koncerti različnih glasbenih zvrsti, konference in sprejemi ter ostale dejavnosti, kot na primer plesni tečaji ali delavnice. V IKC Šentjur je bilo v letu 2025 izvedenih več kot 500 različnih prireditev, ki jih je obiskalo več kot 24.000 obiskovalcev. Knjižnica Šentjur tako potrjuje vlogo kulturnega središča ter najbolj obiskane kulturne ustanove v občini Šentjur.

KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

Aškerčev trg 20
3240 Šmarje pri Jelšah
03 817 15 54
www.kspj.si

DIREKTOR
dr. Marko Samec

6
organizacijskih enot

14
zaposlenih

140.138
enot knjižničnega gradiva

17 %
aktivnih članov od

18.502
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Knjižnica Šmarje pri Jelšah ima pomembno kulturno in družbeno funkcijo v skupnosti. Kot sodobno središče vseživljenjskega učenja povezuje generacije, podpira ustvarjalnost ter aktivno sodeluje z izobraževalnimi in kulturnimi institucijami. Zavod opravlja knjižnično dejavnost na območju štirih občin: Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Kozje in Bistrica ob Sotli.

Korenine knjižničarstva segajo v leto 1883, ko je bila ustanovljena prva čitalnica. Samostojni javni zavod je bil ustanovljen leta 2002, od leta 2018 pa ga po upokojitvi dolgoletnega direktorja Jožeta Čakša vodi dr. Marko Samec.

kipov, ki so del baročne Kalvarije, enega izmed sedmih čudes Slovenije in ene najbolj eminentnih srednjeevropskih kalvarijskih poti.

Knjižnica je prepoznavna po svojem prodornem delovanju. V času epidemije je vzpostavila YouTube kanal, ki je postal zelo priljubljen po vsej državi, in je za to delo leta 2020 prejela nagrado za najboljši projekt slovenskih splošnih knjižnic za uvedbo inovativne storitve za uporabnike. Za izjemne dosežke na področju raznolikega delovanja in uspešnega soočanja z izzivi sodobne družbe je knjižnica leta 2023 prejela občinsko priznanje, leta 2025 pa

Pod okriljem zavoda delujeta še Kulturni dom Šmarje pri Jelšah in Muzej baroka Šmarje pri Jelšah. Kulturni dom je prostorsko povezan pod skupno streho s knjižnico. Z veliko dvorano s 300 sedeži in manjšo do 100 sedeži uporabnikom omogoča široko paleto kulturne ponudbe kina, gledaliških predstav za otroke in odrasle, gledališkega abonmaja, koncertov, domoznanske, slikarske, fotografske in druge razstave ter dejavnosti vseživljenjskega učenja in Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki ima prek 350 članov. Muzej baroka je oddaljen približno 200 m od šmarske knjižnice in pripoveduje zgodbo skoraj 300 let starih

na področju strokovnega dela nagrado Združenja splošnih knjižnic za vzpostavitev Krajevnega muzeja Skazova hiša in knjigo, ki poglobljeno predstavlja vsebino muzeja.

Knjižnica Šmarje pri Jelšah ostaja dinamičen nosilec napredka, ki s prepletanjem bogate kulturne dediščine in inovativnih pristopov nenehno širi meje knjižničnega delovanja. Kot sodobno kulturno središče in središče vseživljenjskega učenja štirih občin skrbimo za preteklost in gradimo prihodnost. Zavezani razvoju, povezovanju skupnosti in osebni rasti vabimo s sloganom RASTIMO S KNJIŽNICO.

KNJIŽNICA TONETA SELIŠKARJA TRBOVLJE

Ulica 1. junija 19
1420 Trbovlje
03 562 57 12
www.knjiznica-trbovlje.si

DIREKTORICA
mag. Katra Hribar Frol

2
organizacijski enoti

9
zaposlenih

73.685
enot knjižničnega gradiva

17 %
aktivnih članov od

16.002
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Med letoma 2001 in 2025 je svet doživel ogromno sprememb, ki so se oziroma se še vedno poznajo na skoraj vseh družbenih področjih. Knjižnice pri tem niso nobene izjeme; novi trendi v bralni kulturi, prihod digitalizacije, prenove, selitve, ponujanje novih storitev obiskovalcem itd. Tudi Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje je v teh letih doživela nekatere najpomembnejše in prelomne trenutke v svoji zgodovini, zaradi katerih se je brez večjih težav prilagodila tokovom sodobnih časov.

Največje spremembe je knjižnica doživela na področju prenove in prostorske širitve; otvoritev krajevne enote v trboveljskem Domu Svobode (2002), postavitve klančine za dostop invalidov na oddelku za odrasle (2011), ureditev domoznanskega kotička (2014), prenova mladinskega oddelka in postavitve otroškega kotička na oddelku za odrasle (2016), prenova čitalnice in osvežitve prostorov mladinskega prostora v enoti Dom Svobode in postavitve spominske zbirke častnega občana Tineta Lenarčiča (2018), gradnja dvigala (2020), postavitve nabiralnika za vračilo gradiva (2021), prenova spletne strani knjižnice, za katero je knjižnica prejela certifikat NSIOS kot edina knjižnica v Sloveniji in eden redkih slovenskih javnih zavodov (2024), ter širitve oddelka za odrasle v prostore nekdanje trgovine Borovo (2025).

Na programskem področju je knjižnica prav tako uvedla kup sprememb; program središča za samostojno učenje starejših uporabnikov knjižnice (2007), uvedba računalniških uric za odrasle (2010), uvedba pravljичnega krožka za odrasle (2010), začetek programa menjalnice knjig v Zdravstvenem domu Trbovlje in premične zbirke v Splošni bolnišnici

Trbovlje (2013), uvedba novega logotipa in članskih izkaznic (2015), uveljavitev darilnih bonov za brezplačni vpis v knjižnico za starše novorojenčkov, rojenih v trboveljski porodnišnici (2016), zagon projektov Knjižničarji knjižnice Trbovlje priporočamo in Knjižničar za en dan (2018) ter sodelovanje pri projektu Digi.Komp – dvig digitalnih kompetenc (2022).

Knjižnica Toneta Seliškarja se zaveda tudi svoje družbene odgovornosti, zato že vrsto let redno sodeluje pri številnih odmevnih dogodkih dobrodelne narave, med drugim pri projektih Beseda-ples-glasba (od 2016 naprej v sodelovanju z Glasbeno šolo Trbovlje in Varstveno delovnim centrom Zasavje) ter Pohodu z rdečimi baloni, ki poteka vsako leto ob mednarodnem dnevu redkih bolezni.

Zgodovina naše knjižnice v zadnje četrto stoletje je dokaz, da majhnost kraja, kot so Trbovlje, ne predstavlja nobene ovire za doseganje vrhunskih rezultatov na področju ohranjanja poslanstva knjižnic. Prizadevanja za ohranitev bralne kulture, skrb za dobro počutje naših obiskovalcev in pomoč pri krepitvi kulturnega utripa v lokalnem okolju pa bodo ostale naše prioritete tudi v prihodnje.

KNJIŽNICA VELENJE

Knjižnica Velenje
Šaleška cesta 21
3320 Velenje
03 898 25 50
www.knjiznica-velenje.si

DIREKTOR
Drago Martinšek

3
organizacijske enote

29
zaposlenih

200.873
enot knjižničnega gradiva

21 %
aktivnih članov od

44.610
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Splošna knjižnica Velenje je nosilec knjižnične dejavnosti v Mestni občini Velenje ter občinah Šoštanj in Šmartno ob Paki.

Velik razvojni napredek je pomenila selitev matične velenjske enote na novo lokacijo leta 2005, kar je pomenilo razširitev prostorov s 1.200 m² na 2.400 m², v naslednjih letih pa sta se na novi lokaciji preselili tudi enoti v Šoštanju in Šmartnem ob Paki. Vse to je zagotovilo pogoje za obogatitev vsebinskih, prostorskih, prireditvenih, razstavnih in projektnih aktivnosti. Knjižnica Velenje se je kadrovsko močno okrepila, prihajale so nove generacije bibliotekarjev in knjižničarjev, kar je prineslo v strokovnem in inovativnem pristopu mnoge pomembne novosti v kulturni in socialni utrip Šaleške doline.

Veljavni temeljni vsebinski dokument javnega zavoda Knjižnica Velenje je Strateški načrt Knjižnice Velenje 2023–2027.

V zadnjih letih smo bili s svojimi raznolikimi in mnogimi aktivnostmi kot aktiven partner v lokalnem okolju usmerjeni v razvoj novih storitev, proaktivnost, povezovanje in pridobivanje znanj, potrebnih kot odgovor na neprestane spremembe v družbi. Spodbujali smo vseživljenjsko učenje, raziskovanje, ustvarjalnost, druženje in aktivno preživljanje prostega časa.

V Strateškem načrtu 2023–2027 smo močno poudarili komponento sodelovanja z zunanjim okoljem. Vpetost knjižnice v družbeni prostor je očitna, močno jo s svojim informiranjem in predstavitvami širimo tudi po različnih medijih.

Knjižnica svoje prireditve in dogodke predstavlja permanentno na svoji spletni strani in družbenih omrežjih. Mesečno izdaja tiskani in elektronski napovednik prireditev z nekoliko obsežnejšim mesečnim napovednikom dogodkov v knjižnici. V letu 2025 smo skupaj s številnimi priložnostnimi razstavami pripravili 184 razstav, v vseh treh enotah pa 339 prireditev za različne starostne skupine. Vsako leto Knjižnica Velenje izda tudi nekaj publikacij, večinoma domoznanske narave.

Ker nam je posebej pomembno, da ljudje spoznajo delovanje vseh treh enot naše knjižnice, smo v začetku leta 2024 posneli predstavitveni film (v krajši in daljši verziji), ki je na ogled na naši spletni strani, namenjen pa je vsem, ki morda vseh naših številnih dejavnosti in različnih vsebin še ne poznajo. Zato jih k sebi vabimo z iskrenim vabilom: **DOBIMO SE V KNJIŽNICI!**

MEDOBČINSKA SPLOŠNA KNJIŽNICA ŽALEC

10
organizacijskih enot

19
zaposlenih

217.236
enot knjižničnega gradiva

20 %
aktivnih članov od

44.335
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Aškerčeva 9a
3310 Žalec
03 712 12 52
www.zal.sik.si

DIREKTORICA
Jolanda Železnik

Medobčinska
splošna
knjižnica Žalec

Medobčinska splošna knjižnica Žalec, ki ima sedež v Domu II. slovenskega tabora Žalec, uspešno uresničuje svoje poslanstvo v vseh šestih občinah Spodnje Savinjske doline, ki so tudi njene ustanoviteljice. Je prepoznavna in zaupanja vredna ustanova, katere knjižnično mrežo sestavlja šest občinskih knjižnic: Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Vransko in Žalec, znotraj Občine Žalec pa so še štiri izposojevališča premičnih zbirk: Griže, Petrovče, Ponikva in Šempeter. Vse občinske knjižnice so opremljene z RFID-tehnologijo, vse imajo tudi t. i. paketnike, ki članom omogočajo 24-urni dostop do knjig.

V vseh šestih občinah je prav knjižnica najbolj obiskana kulturna ustanova, prostor kulture, izobraževanja in srečevanja, prepoznavna, nepogrešljiva in priljubljena med uporabniki v lokalnem okolju ter spoštovana tudi v slovenski strokovni javnosti.

Redno organiziramo prireditve za otroke in odrasle ter projekte, s katerimi spodbujamo bralno kulturo in bralno pismenost. Med najodmevnejšimi sta Savinjšani beremo, ki stopa v 20. leto, in Mali Savinjšani beremo, katerega začetek sega v leto 2013. Od začetka do vključno leta 2025 je v tem projektu sodelovalo 9.592 otrok, starih od 4 do 6 let. Na zaključnih prireditvah projekta Savinjšani beremo smo doslej gostili 54 slovenskih avtorjev.

V letu 2025 je Medobčinska splošna knjižnica Žalec pripravila 396 dogodkov, ki se jih je udeležilo kar 15.771 obiskovalcev. Vsi dogodki

so bili brezplačni.

Morda je posebnost žalske knjižnice ta, da se knjižničarji pogosto predstavimo tudi kot recitatorji, moderatorji ali kako drugače soustvarjamo različna kulturna doživetja znotraj občin ustanoviteljic. Recital Od Urške do Urške smo namenili pesniku Prešernu in pisatelju Slomšku. Ljubezen naj gre vedno v cvet je bil recital, posvečen spominu na Frana Milčinskega – Ježka. Meti Rainer smo se prav tako poklonili z recitalom. V Cankarjevem letu smo pripravili recital Cankar za vsak dan, letos pa recital Lainščkove poezije Sanje so večne. Zagotovo v danih prostorskih pogojih uspešno združujemo tradicionalno knjižnično dejavnost s sodobnimi storitvami. Povezujemo veliko različnosti in gradimo zahteven most med preteklostjo in sedanjostjo. Dobro razvita knjižnica je v ugled lokalni skupnosti. V času socialnih stisk, ki jih prinaša kriza, pa je med drugim tudi rehabilitacijski prostor. Z novimi oblikami knjižne, književne in knjižnične vzgoje vedno bolj spodbujamo bralno kulturo, sledimo znanjem, ki omogočajo vizualno, medijsko in digitalno opismenjevanje naših uporabnikov. Knjižnica krepi ugled tudi zaradi številnih literarnih večerov, predavanj, razstav in pogovorov, na katerih sodelujejo ugledni gostje iz sveta kulture. Tudi s prireditvami in pa z domoznanstvom, ki je v Medobčinski splošni knjižnici Žalec močno utrjeno, krepimo vez med občinami Spodnje Savinjske doline.

Medobčinska splošna knjižnica Žalec ima slogan Brez nje ne gre ... Tako namreč pravijo njeni obiskovalci.

OSREDNJA KNJIŽNICA MOZIRJE

Hribernikova ulica 1
3330 Mozirje
03 837 01 80
www.knjiznica-mozirje.si

DIREKTORICA
Petra Širko Poljanšek

7
organizacijskih enot

9
zaposlenih

101.556
enot knjižničnega gradiva

27 %
aktivnih članov od

16.336
prebivalcev na območju,
ki ga pokriva

Osrednja knjižnica Mozirje opravlja knjižničarsko dejavnost za potrebe vseh sedmih občin Zgornje Savinjske doline: Mozirje, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Nazarje, Rečica ob Savinji in Solčava. Prvi direktor Osrednje knjižnice Mozirje je bil Peter Širko, ob njegovi upokojitvi 1. decembra 2004 ga je nasledila Ana Lamut. V letih 2004 in 2005 je dobil zavod od ustanoviteljice v upravljanje tudi novo Muzejsko zbirko Mozirje in Mozirjani, ki so jo uredili strokovnjaki iz Muzeja novejšje zgodovine Celje.

Marca 2008 je zbiratelj narodnega bogastva Aleksander Videčnik z darilno pogodbo daroval Osrednji knjižnici Mozirje domoznansko gradivo s celotnega območja Zgornje Savinjske doline, kar je bilo osnova za ustanovitev novega oddelka knjižnice, t. i. domoznanske čitalnice. Po upokojitvi Ane Lamut je bila za direktorico knjižnice imenovana Petra Širko Poljanšek, ki je funkcijo prevzela 1. decembra 2010.

Zaradi številnih novih nalog splošnih knjižnic so postajale enote Osrednje knjižnice Mozirje prostorsko in tehnološko vedno manj ustrezne. Prednostna naloga v prihodnjih letih je bila v občinskih središčih Zgornje Savinjske doline zagotoviti nove in primerno opremljene prostore za knjižnično dejavnost. Leta 2015 se je v nove in večje prostore preselila Knjižnica Nazarje, 2017 Knjižnica Rečica ob Savinji, 2021 knjižnici Ljubno in Luče, 2024 pa Knjižnica Solčava in osrednja enota v Mozirju.

V slednji je bila prostorska stiska vsa leta najbolj pereča. Občina Mozirje je leta 2022 s sofinanciranjem Ministrstva za kulturo začela gradnjo novega prizidka h Kulturnemu domu Mozirje, namenjenega širitvi knjižnice in prostorom Godbe Zgornje Savinjske doline. Prizidek je bil zgrajen jeseni 2023, z njim pa je knjižnica pridobila 626 m² neto uporabne površine, kar skupaj z obstoječim delom knjižnice predstavlja 1.233 m². Pritličje prizidka je povezano s starim delom knjižnice, kjer se nahajajo leposlovni in strokovni oddelek ter čitalnica za odrasle. V kletnih prostorih so svoj prostor dobili mladinski in otroški oddelek, domoznanski oddelek ter arhiv. Kletni prostori so s preostalim delom prizidka povezani z dvigalom.

Ureditvi novih prostorov je v začetku leta 2024 sledila obnova starega dela knjižnice in nakup opreme za ta del. Hkrati je bil v mozirski enoti vzpostavljen tudi sistem RFID (radiofrekvenčna identifikacija) z dvema knjigomatoma na odraslem in otroškem oddelku knjižnice, kjer si lahko uporabniki sami izposojajo gradivo. Slovesno odprtje obnovljenega kulturnega doma in knjižnice je bilo 24. maja 2024.

Osrednja knjižnica Mozirje poleg redne prireditvene dejavnosti od leta 1979 izvaja tudi razstavno galerijsko dejavnost, v okviru katere je v zadnjih 25 letih v Galeriji Mozirje samostojno ali v sodelovanju izvedla 128 likovnih, kiparskih, fotografskih in dokumentarnih razstav.

ŠOLSKE KNJI- ŽNICE

ALJA BRATUŠA
O ŠOLSKIH
KNJIŽNICAH
V SLOVENIJI
IN NA CELJSKEM

Šolski knjižničarji postavljamo temelje za poznejše redne in samostojne uporabnike drugih vrst knjižnic.

Z nekaj nostalgije, a veliko optimizma in zavedanjem, da se je v šolskih knjižnicah marsikaj spremenilo od leta 2001, ko sem ob 25-letnici Društva bibliotekarjev Celje pripravila prispevek o stanju v šolskih knjižnicah, se lotevam razmišljanja o položaju šolskih knjižnic v današnji družbi in predvsem v našem okolju na Celjskem. Razloge za spremenjeno vlogo šolskih knjižnic v zadnjih petindvajsetih letih lahko iščemo tako v šolskem kot družbenem kontekstu. Na področju izobraževalnega sistema in šolske zakonodaje se je zgodilo kar nekaj pomembnih prelomnic, ki so izboljšale položaj šolskih knjižnic oziroma je delovanje šolskih knjižnic postalo bolj transparentno. Med družbenimi spremembami je zagotovo potrebno omeniti vpliv razvoja informacijsko komunikacijske tehnologije na življenje posameznika kot tudi vpliv digitalizacije na spremenjeno vlogo šole in šolske knjižnice. Čeprav se v zadnjem času tradicionalna naklonjenost znanju kot eni najpomembnejših vrednot v družbi krha zaradi pojava umetne inteligence, v šolah ugotavljamo, da je naše osnovno poslanstvo še vedno izjemno pomembno za razvoj posameznika v družbi. Šolska knjižnica v izobraževalnem procesu igra zelo pomembno vlogo pri razvoju in **spodbujanju predvsem bralne in informacijske pismenosti**. Nenazadnje je raziskava o Kakovosti slovenskih šolskih knjižnic (Konferenca, 2017) ugotovila, da imajo učinkovite šolske knjižnice nepogrešljivo vlogo pri razvoju bralnih kompetenc, hkrati pa so tudi **edine knjižnice, v katere vstopi prav vsak državljan v obdobju svojega obveznega šolanja**, s čimer šolski knjižničarji postavljamo temelje za poznejše redne in samostojne uporabnike drugih vrst knjižnic in informacijskih virov.

Uvedba devetletne osnovne šole, ki je potekala od šolskega leta 1999/2000 na izbranih šolah do šolskega leta 2008/2009, ko se je program začel izvajati v vseh razredih in vseh oddelkih osnovnih šol v Republiki Sloveniji, je poleg organizacijskih in materialnih prinesla veliko vsebinskih sprememb. Posodobile so se učne vsebine in didaktični pristopi, zaživeli so novi učni načrti. Knjižnična dejavnost je dobila dva pomembna dokumenta. Že 1999 je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje potrdil program **kurikula Knjižnična informacijska znanja**, v katerem so opredeljeni cilji in vsebine za izvajanje knjižnične dejavnosti v osnovni šoli. Leto kasneje je izšel še **kurikul Knjižnično informacijsko znanje za gimnazije**. Oba dokumenta sta doživela posodobitve v 2008. V ponovni prenovi vzgojno-izobraževalnega sistema na vseh ravneh šolanja, ki se je začela leta 2022 in sklenila s sprejetjem novih učnih načrtov v 2025, knjižnična dejavnost ni bila vključena, vendar pa se že pripravljajo posodobitve obstoječih kurikulov.

V želji po povezanosti znanja, prehodu z vsebinskega na ciljno usmerjeno načrtovanje ter uporabi sodobnih didaktičnih in metodičnih pristopov se je **program knjižnične dejavnosti** oblikoval **medpredmetno in kroskurikularno**. Knjižnica je v sodobni šoli dobila mesto odprtega učnega okolja, ki podpira učenje in poučevanje ter se neposredno vključuje v vzgojno-izobraževalni proces. Kot je zapisala Majda Steinbuch (2010), šolska knjižnica s knjižničnimi storitvami zagotavlja dostopnost organizirane knjižnične zbirke in informacijskih virov ter nudi informacijsko in učno

okolje za samostojno učenje. Šolski knjižničar pa v sodelovanju z učitelji izvaja bibliopedagoško dejavnost, uresničuje splošne in specifične cilje kurikula (sploh na področju bralne in informacijske pismenosti ter učenja) ter prispeva k informacijski pismenosti učencev in vseživljenjskemu učenju.

Knjižnično informacijsko znanje mora biti, poleg ostalih dejavnosti šolske knjižnice, prepoznavno v letnem delovnem načrtu šole, saj je šolska knjižnica dolžna uresničevati ter podpirati program, cilje in pričakovanja zavoda, v katerem deluje.

Novela Zakona o knjižničarstvu je novembra 2015 določila, da šolske knjižnice niso več definirane kot knjižnična javna služba, ampak so **sestavni del javne službe na področju vzgoje in izobraževanja**. Šolske knjižnice so ostale pomemben del knjižničnega informacijskega sistema Slovenije, vendar so zdaj veliko bolj vpete v izobraževalni sistem in njegovo organiziranost. Novela zakona je napovedala tudi sprejetje Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti v šolskih knjižnicah, ki bo temeljil na poznavanju dejanskega stanja in razvojno usmerjenih, vendar realnih pričakovanjih, a je po desetih letih še vedno v usklajevanju. Predvideno je tudi sprejemanje strategije razvoja šolskega knjižničarstva, tako na državni ravni kot na ravni vsake posamezne šolske knjižnice, navezano na razvojni program šole. Tudi ta dokument še ni pripravljen, kar pa bi bilo nujno za strateško načrtovanje.

Delno nam vpogled v delovanje knjižnic nudijo redne **statistične meritve**, ki jih za šolske knjižnice od sprejetja omenjene novele Zakona o knjižničarstvu izvaja Oddelek za izobraževanje, razvoj in svetovanje pri NUK praviloma vsaka tri leta. Statistična poročila nam prinašajo podatke o knjižnični dejavnosti, knjižničnem gradivu in šolskih knjižničarjih ter tudi ugotovitve glede izpolnjevanja pogojev v zvezi z zbirko, letnim prirastom, prostorskimi pogoji in opremo.

Novela zakona pa je prinesla še eno pomembno zapoved, in sicer, da se morajo vse šolske knjižnice vključiti v **enoten nacionalni knjižnični informacijski sistem COBISS** do konca 2018. Do 2016 je uporabljalo sistem COBISS 172 šolskih knjižnic, danes je v sistem vključenih 648 šolskih knjižnic. Sodoben informacijski sistem, zasnovan na mednarodno uveljavljenih knjižničnih formatih in standardih, nudi podporo šolskemu knjižničarju, predvsem pa je pomemben za uporabnike, saj v celotnem obdobju izobraževanja in življenja lahko uporabljajo enoten knjižnični informacijski sistem.

Poseben, ločen del knjižnične zbirke predstavlja **učbeniški sklad**. V osnovni šoli je obvezen in ga v celoti financira Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, v srednji šoli se financira iz sredstev izposojevalnin. Naloge upravljanja učbeniškega sklada (evidentiranje, izposoja, dajanje v uporabo učnega gradiva iz učbeniškega sklada, načrtovanje obnove učbeniškega sklada ipd.) lahko izvaja le knjižničar, ki je usposobljen za obdelavo tovrstnega gradiva v informacijskem sistemu COBISS.

Poklic šolskega knjižničarja je reguliran, saj ga lahko opravlja le, kdor je dokončal univerzitetni študijski program bibliotekarstva ali magistrski študijski program druge stopnje šolsko knjižničarstvo ali bibliotekarstvo ter pedagoško-andragoški modul oziroma kdor izpolnjuje pogoje za učitelja, vzgojitelja ali svetovalnega delavca in je opravil študijski program za izpopolnjevanje iz knjižničarstva (ŠPIK). Delež zaposlitve na delovnem mestu šolskega knjižničarja je določen z normativi. Po podatkih Ministrstva za vzgojo in izobraževanje je v osnovnih šolah sistemiziranih več kot 400 EPZ (enot polne zaposlitve) knjižničarjev, ki jih zaseda več kot 700 delavcev; na skoraj polovici osnovnih šol je sistemizirano vsaj eno polno delovno mesto knjižničarja. V srednjem šolstvu je sistemiziranih skoraj 125 EPZ knjižničarjev, ki jih zaseda 180 delavcev; od teh je bilo polno zasedenih kot šolskih knjižničarjev 77. Od vseh šolskih knjižničarjev jih ima polovica specialistično bibliotekarsko izobrazbo ali usposobljenost, po podatkih o usposobljenosti iz KPIS MVI pa samo manj kot petina šolskih knjižničarjev pogoja usposobljenosti ne izpolnjuje.

Položaj in kompetence šolskega knjižničarja se razvijajo in izboljšujejo skozi **profesionalni strokovni razvoj** (seminarji,

Šolski knjižničarji smo dejavno vključeni tudi v sekciji za šolske knjižnice in mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS.

študijske skupine, medobčinski aktivni, konference) in poklicno napredovanje, pri katerem so knjižničarji v enakopravnem položaju z drugimi strokovnimi delavci na šoli. Večina omenjenih izobraževanj se odvija pod vodstvom Zavoda za šolstvo (svetovalka za knjižnično dejavnost Romana Fekonja), tam tudi že skoraj 35 let izhaja **revija Šolska knjižnica**, ki ima zelo pomembno vlogo pri oblikovanju šolskega knjižničarstva kot stroke. Šolski knjižničarji smo dejavno vključeni tudi v sekciji za šolske knjižnice in mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS, sodelujemo pa tudi v številnih akcijah, projektih in pobudah knjižničarskih zavodov in organizacij.

Prav je, da ob koncu usmerimo pogled tudi na celjsko območje, kjer po zadnjih dostopnih statističnih meritvah NUK (šolsko leto 2022/23) deluje **94 šolskih knjižnic** (podatke je prispevalo 88 knjižnic). V pregled smo zajeli šolske knjižnice, ki delujejo v savinjski in zasavski regiji.

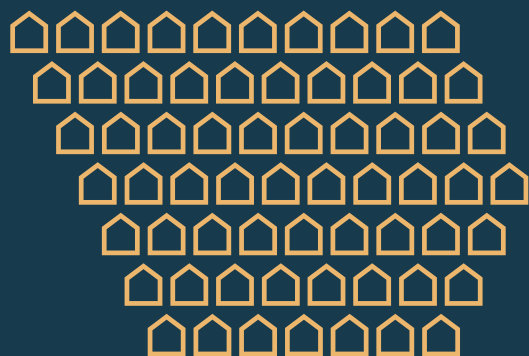
Na omenjenem območju deluje v sestavi glasbenih šol 10 šolskih knjižnic, 6 šolskih knjižnic najdemo v osnovnih šolah s prilagojenim programom, 65 šolskih knjižnic deluje na osnovnih šolah, srednješolskih šolskih knjižnic je 14. 13 osnovnošolskih knjižnic, ki ima v sestavi svojih zavodov tudi vrtec, opravlja knjižnično dejavnost tudi za oddelke vrtcev. Ta dejavnost v različnem obsegu zajema: nabavo, obdelavo in izposajo knjižničnega gradiva v COBISS-u, pripravo in izposajo gradiv za strokovne delavce vrtca, ure knjižnično informacijskega znanja (obiski knjižnice s pravilničnimi urami) ter načrtovanje in izvedbo skupnih prireditev in projektov.

Osnovnošolske knjižnice imajo marsikje tudi oddelke knjižnic na podružničnih enotah, skupno na našem območju še 52 oddelkov (32 osnovnošolskih knjižnic nima nobene podružnice, 18 šol ima po eno podružnico, 8 šol po dve podružnici, 4 šole imajo 3 podružnice, OŠ Šmarje pri Jelšah ima poleg knjižnice na matični šoli še 6 podružnic).

Med strokovnimi knjižničnimi delavci je zaposlenih **110 oseb z 81,64-odstotnim** deležem. Mnogi šolski knjižničarji dopolnjujejo delo v šolski knjižnici s poučevanjem, vendar pa ima več kot polovica šol polno zaposlenega knjižničarja ali celo več. Meritve ne zajemajo smeri izobrazbe, vendar ugotavljajo, da se je vseh 110 zaposlenih oseb udeležilo vsaj ene oblike strokovnega bibliotekarskega izobraževanja.

Šolske knjižnice v savinjski in zasavski regiji v številkah

(PODATKI ZA ŠOLSKO LETO 2022/23)

65 knjižnic na osnovnih šolah

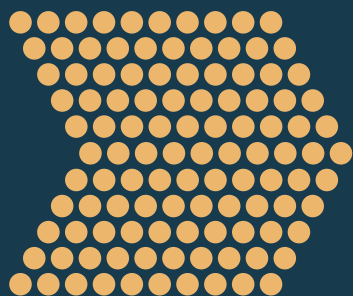
6 knjižnic na šolah s prilagojenim programom

10 knjižnic na glasbenih šolah

14 srednješolskih knjižnic

110 knjižničnih delavcev

Skupna knjižnična zbirka vseh šolskih knjižnic na Celjskem obsega **1.158.331 enot**, od tega je približno 6 % neknjižnega gradiva. Po zalogi najmanjše knjižnice so v veliki večini knjižnice glasbenih šol, najmanjša ima 526 enot gradiva, medtem ko imajo zalogo med 25.000 in 73.043 enot tri osnovnošolske in tri srednješolske knjižnice. Največjo zalogo ima knjižnica Šolskega centra Celje. Povprečno velika knjižnica ima zalogo okrog 13.000 enot.

Letni prirast knjižničnega gradiva je v 2022/23 znašal **29.200 enot knjižničnega gradiva**, povprečno 331 enot knjižničnega gradiva na šolo. Od tega knjižnice v približno 66 % pridobijo gradivo z nakupom, v 33 % z darovi, v manjši meri pa z zamenjavami in lastnimi izdajami. Letni prirast neknjižnega gradiva znaša približno 5 %. Šole v povprečju navajajo, da so naročene na 20 naslovov serijskih publikacij, pri čemer šest šol nima naročene niti ene, rekorderka pa kar 107 naslovov. Med e-viri so šole navedle, da imajo največ e-knjig, skupno 758. V omenjenem obdobju tri šole niso kupile niti enega izvoda knjižničnega gradiva (vse so glasbene šole), medtem ko je ena izmed srednjih šol kupila

kar 1.241 enot. Med šolami, ki so kupile med 500 in 1.241 izvodi, najdemo samo eno osnovnošolsko knjižnico, preostale štiri so srednje šole.

Šolske knjižnice so v omenjenem obdobju **odpisale 13.024 enot knjižničnega gradiva**, kar pomeni dober odstotek celotne zbirke.

V ločeni zbirki **učbeniški sklad** imajo šolske knjižnice **303.202 enoti** učbenikov, kar pomeni povprečno približno 3.400 enot na šolo.

Za nakup knjižničnega gradiva so šole v omenjenem obdobju skupaj namenile **449.943,49 €**, kar znaša povprečno 5.113 € na šolo, vendar so med šolami ogromne razlike. Ena izmed šol je navedla, da za knjižnično gradivo ni namenila niti evra, kar 89 % šol se giblje v zneskih od 184 do 7.000 €, največ sredstev za knjižnično gradivo namenijo knjižnice srednjih šol - tudi okrog 30.000 € letno, ko gre za večje šolske centre.

V **bazi COBISS.SI** imajo šolske knjižnice na Celjskem **847.378 zapisov**, povprečno približno 9.600 zapisov na šolo. Največ zapisov imajo pričakovano knjižnice srednjih šol, ki so tudi že najdlje v sistemu COBISS in imajo največje zbirke. Knjižnice ocenjujejo, da imajo še 17.351 enot neinventariziranega gradiva.

Svojim uporabnikom (**40.445 učencev** ter **4.520 učiteljev** in drugih strokovnih delavcev) so šolske knjižnice **izposodile 492.717 enot knjižničnega gradiva**, kar pomeni približno 5.599 enot na šolo oziroma približno 11 enot na uporabnika. Učenci, učitelji in preostali uporabniki šolskih knjižnic so **672.611-krat obiskali** knjižnice, povprečno 7.643 obiskov na šolo v šolskem letu oziroma so uporabniki povprečno 15-krat obiskali šolsko knjižnico.

Da izvajajo **knjižnična informacijska znanja**, navajajo vse šolske knjižnice, razen knjižnic glasbenih šol in ene knjižnice šole s prilagojenim programom. Skupno so šolski knjižničarji izvedli kar **7.620 pedagoških ur**, kar pomeni povprečno 96 ur na šolo.

Tedensko so knjižnice za uporabnike **odprte povprečno 27 ur**. Največjo odprtost imajo večje knjižnice in knjižnice na matičnih šolah, oddelki knjižnic na podružničnih šolah niso odprti vsak dan.

Knjižnica OŠ Mozirje

Povprečna šolska knjižnica meri **123 m²**, vendar ima najmanjša samo 11 m², največja pa kar 496 m². Več kot 60 % knjižnic meri 100 m² ali več. Uporabniška mesta s povprečno 27 sedeži imajo vse knjižnice; najmanjše samo eno, največja 117 mest. Uporabnikom šolske knjižnice nudijo povprečno po 2 namizna računalnika in 2 enoti mobilnih računalniških naprav, skoraj vsaka šolska knjižnica ima na voljo tudi tiskalnik. Dostopa do brezžične povezave z internetom ne nudi 10 knjižnic. Posamezne šolske knjižnice navajajo, da imajo na razpolago tudi opremo za osebe z ovirami pri branju, pa tudi nekaj druge opreme (LCD-projektorje, fotoaparate, opremo za šolski radio ipd.).

V okviru projekta OBJEM (2016–2022, Zavod RS za šolstvo), ki je bil namenjen dvigovanju ravni bralne pismenosti pri otrocih/učencih/dijakih po celotni vertikalni izobraževanja, sta profesorici Oddelka za bibliotekarstvo na Filozofski fakulteti v Ljubljani dr. Polona Vilar in dr. Vlasta Zabukovec (2022) **predstavili model kakovostne šolske knjižnice** in predlagali uresničevanje le-tega v praksi. Izpostavljata, da mora imeti dobra šolska knjižnica za delovanje dobre pogoje (opremo, finančna sredstva, tehnologijo, prostore, gradivo), kompetentnega knjižničarja, da s svojim delovanjem prispeva k znanju, pismenostim, vrednotam in vzdušju na šoli, deluje strateško in razvojno, je vključena v delovanje šole, je aktivna, dostopna ter nepogrešljiva za vse, ki jim je namenjena. Njena sklepna ugotovitev je bila med številnimi vsebinskimi in strateško-razvojnimi poudarki tudi, da je potrebno šolskim knjižnicam nujno zagotoviti stalno spremljanje delovanja, strokovne standarde, urejene delovne normative in namenska finančna sredstva. Želimo si, da bi bile njune ugotovitve slišane. IFLA – UNESCO Manifest o šolskih knjižnicah iz 2025 namreč pravi, da si vsak otrok zasluži koristi, ki jih prinaša program šolske knjižnice, in da je program šolske knjižnice ključen del vsake dolgoročne izobraževalne strategije.

ZGORAJ
Knjižnica Šolskega centra Celje,
Oddelek Lava

SPODAJ
Tiha čitalnica Šolskega centra
Celje, Oddelek Lava

VIRI

IFLA/UNESCO Manifest o šolskih knjižnicah (2025). Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. <https://online.anyflip.com/hqule/cyoy/mobile/index.html>

Konferenca šolskih knjižničarjev 2017: Ljubljana, 17. 5. 2017, Zavod svetega Stanislava. (2017). 26(2), 3–7.

Steinbuch, M. (2009). Kurikul, Knjižnično informacijsko znanje: osnovna šola. Ministrstvo za šolstvo in šport; Zavod RS za šolstvo. http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Knjiznicno_informacijsko_znanje.pdf

Steinbuch, M. (2008). Kurikul, Knjižnično informacijsko znanje: gimnazija: splošna, klasična, strokovna gimnazija. Ministrstvo za šolstvo in šport; Zavod RS za šolstvo. http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/ss/programi/2008/Gimnazije/K_KNJIZN_INF_ZNANJE_gimn.pdf

Steinbuch, M. (2010). Knjižnično informacijsko znanje, Posodobitve pouka v gimnazijski praksi (1. izd., str. 284). Zavod RS za šolstvo.

Šolske knjižnice. (2023). Ljubljana: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. <https://www.gov.si teme/solske-knjiznice/>

Vilar, P., & Novak Zabukovec, V. (2022). Model kakovostne šolske knjižnice: zasnova in uresničevanje v praksi. V T. Krapše, J. Bone, A. Polšak, S. Mršnik, & A. Polšak (ur.), Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti (str. 222–253). Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf

PET DESETLETIJ STROKOVNOSTI, POVEZOVANJA IN SRČNOSTI

Damjana Vovk

PRESEDNICA ZBDS

Dolga in trdoživa knjižnična tradicija je pomembno sooblikovala kulturno podobo širšega celjskega območja. Od prvih čitalniških zametkov do današnjih sodobnih informacijskih središč se je knjižničarstvo na Celjskem razvijalo z roko v roki z družbenim napredkom. Danes sodobni prostori knjižnic vabijo obiskovalce, knjižničarji pa kot tihi in vztrajni mentorji prebivalcem pomagajo navigirati skozi svet informacij ter krepijo pripadnost lokalnemu okolju in skrbijo, da kultura ostaja dostopna prav vsakomur. Dragocen steber tega poslanstva je domoznanstvo, ki kot čuvar lokalne identitete skrbno zbira, hrani in predstavlja drobce preteklosti, s pomočjo katerih knjižnice povezujejo pretekle rodove s sedanjimi ter skrbijo, da bogata dediščina celjske regije ostaja živa in navdihujoča za zanamce.

Društvo bibliotekarjev Celje je bilo v zadnjih petih desetletjih ključni povezovalni člen, ki je skrbel, da strokovni razvoj ni zaostajal za časom. Z nenehnim izobraževanjem, izmenjavo dobrih praks in medsebojno podporo je društvo uspelo ohraniti visoko raven storitev, ki so danes nepogrešljiv steber izobraževalnega in kulturnega sistema na Celjskem.

Povezovalno vlogo društvo uresničuje skozi raznoliko mrežo dejavnosti, ki krepijo medsebojno zaupanje in sodelovanje. Tradicionalna letna srečanja, začela so se že leta 1979 v Šmarju pri Jelšah, so dragocen poligon za izmenjavo izkušenj, saj vsako leto druga knjižnica v regiji odpre svoja vrata ter ponudi vpogled v svojo specifično prakso in razvoj. Predavanja uglednih strokovnjakov

in praktične delavnice omogočajo strokovno rast tudi tistim kolegom, ki bi se zaradi kadrovskih omejitev težje udeleževali dogodkov v bolj oddaljenih krajih. Strokovne ekskurzije širijo obzorja in prinašajo sveže ideje iz tujine. S temi in številnimi drugimi aktivnostmi društvo uspešno premošča razdalje med različnimi tipi knjižnic, od splošnih in šolskih do specialnih in visokošolskih, ter zagotavlja, da tudi glas knjižničarjev iz manjših krajev seže v širši strokovni prostor.

Društvo bibliotekarjev Celje ni aktivno le znotraj regije, temveč s svojo dejavnostjo pomembno sooblikuje slovenski knjižničarski prostor v okviru Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Člani društva aktivno sodelujejo v organih in sekcijah Zveze. Na pobudo celjskega društva sta bili ustanovljeni Sekcija za domoznanstvo in Sekcija študentov bibliotekarstva. Prizadevnost članov je bila prepoznana tudi na nacionalni ravni, saj je Društvo bibliotekarjev Celje leta 2002 prejelo Čopovo diplomu, najvišjo državno nagrado za izjemne uspehe na področju knjižničarstva. Tudi posamezni člani društva so med rednimi prejemniki Čopovih nagrad, pa tudi nagrad Kalanovega sklada in Goropevškovih nagrad. Vsa ta prizadevanja, od vsakodnevnega dela z bralci do visokih strokovnih priznanj, so dokaz, da so člani društva v pol stoletja zgradili trdno skupnost, ki zna spoštovati tradicijo in hkrati pogumno stopa po poti napredka.

Ob pogledu v prihodnost me navdaja prepričanje, da bo Društvo bibliotekarjev Celje tudi v prihodnje ostalo ključni sestavni člen razvoja naše stroke. Svet se spreminja hitreje kot kdajkoli prej, a poslanstvo knjižničarja ostaja nespremenjeno – biti most med informacijo in uporabnikom, med preteklostjo in vizijo prihodnosti. Petdeset let je v življenju posameznika veliko, v življenju skupnosti pa ravno dovolj, da se pokaže, iz kakšne snovi je stkana. Društvo bibliotekarjev Celje je ta preizkus prestalo z odliko. Naj bo teh petdeset let ne le razlog za ponos, temveč tudi trdna opora za vse, kar še prihaja. Kajti dokler bodo na Celjskem ljudje, ki verjamejo, da je znanje pravica in ne privilegij, bo tu knjižničarstvo raslo, tako kot doslej, z zavzetostjo in povezovanjem ter za vse.

Naj bo naslednjih petdeset let enako drznih, enako vztrajnih in posutih z izjemnimi dosežki.

OBELEŽITEV 50-LETNICE
DRUŠTVA BIBLIOTEKARJEV CELJE
SO OMOGOČILI

Petdeset let ni le številka; je zgodba o vztrajnosti, strokovnosti in neusahljivi ljubezni do pisane besede. Društvo bibliotekarjev Celje že od leta 1976 tke nevidne, a trdne vezi med knjižnicami, njihovimi zaposlenimi ter širšo skupnostjo savinjske in zasavske regije.

Ta knjiga je poklon vsem generacijam bibliotekarjev, ki so znali v svetu nenehnih sprememb ohraniti knjižnico kot varno zavetje znanja in hkrati sodoben prostor srečevanj. Skozi preplet spominov, arhivskih zapisov in vizij za prihodnost nas publikacija vodi od začetkov in povezovanja prvih navdušencev vse do danes, ko društvo ostaja ključni steber strokovnega povezovanja.

Ta knjiga ni le kronika preteklosti, temveč zahvala vsem, ki verjamete, da so knjižnice srce naše družbe.